

Høgskulen på Vestlandet

ØKB3113 Bacheloroppgave

ØKB3113-PRO-1-2021-VÅR-FLOWassign

Predefinert informasjon

Startdato:	28-01-2021 09:00	Termin:	2021 VÅR
Slutt dato:	07-05-2021 14:00	Vurderingsform:	Norsk 6-trinns skala (A-F)
Eksamensform:	Bacheloroppgave - med muntlig presentasjon		
SIS-kode:	203 ØKB3113 1 PRO-1 2021 VÅR		
Intern sensor:	(Anonymisert)		

Deltaker

Kandidatnr.:	229
---------------------	-----

Informasjon fra deltaker

Antall ord *:	25829
Engelsk tittel *:	The economy of the Norwegian elite football during covid-19

Sett hake dersom ja
besvarelsen kan brukes
som eksempel i
undervisning?:

Egenerklæring *: ja
Inneholder besvarelsen
konfidensielt
materiale?:

Jeg bekrefter at jeg har ja
registrert
oppgavetittelen på
norsk og engelsk i
StudentWeb og vet at
denne vil stå på
vitnemålet mitt *:

Gruppe

Gruppenavn: (Anonymisert)
Gruppenummer: 4
Andre medlemmer i gruppen: 219, 222, 228

Jeg godkjenner avtalen om publisering av bacheloroppgaven min *

Ja

Er bacheloroppgaven skrevet som del av et større forskningsprosjekt ved HVL? *

Nei

Er bacheloroppgaven skrevet ved bedrift/virksomhet i næringsliv eller offentlig sektor? *

Nei

Høgskulen
på Vestlandet

BACHELOROPPGAVE

Økonomien i norsk toppfotball under covid-19

*The economy of the Norwegian elite football
during covid-19*

**Sindre Åsheim Holt, Eivind Thygesen
Mjåland, Ole Johan Ove Skare, Karoline
Midtbø**

Bachelor i Økonomi og administrasjon
FØS/Økonomi og samfunnsvitenskap/Økonomi og
administrasjon

Veileder: Svein Magne Abrahamsen

07. mai 2021

Forord

Vi er fire studenter som med denne bacheloroppgaven vil markere vår fullførelse av det treårige bachelorstudiet økonomi og administrasjon ved Høgskulen på Vestlandet, campus Haugesund.

Gruppen består av personer som har engasjert seg i fotball siden våre tidlige dager. Vi følger ukentlig spent med på hva som rører seg i fotballuniverset, både nasjonalt og internasjonalt. Etterhvert som pandemien holdt på, så vi hvordan nedstengninger og restriksjoner påvirket kultur og idrett. Det var derfor naturlig for oss å ville få et innblikk i hvordan den økonomiske situasjonen til norsk fotball er under pandemien.

I denne oppgaven ønsker vi å finne ut om perioden med pandemi har forverret den økonomiske situasjonen til de norske toppfotballklubbene. I arbeidet med oppgaven har vi fått innsikt i den økonomiske situasjonen til klubbene, samt hvordan pandemien har påvirket inntektskilder. Vi har tatt for oss både generell teori om sportsmarkedet, fotballindustrien og grunnleggende bedriftsøkonomi.

Oppgaven har for oss vært interessant og spennende å skrive om. Vi har gjennom perioden med arbeidet møtt på utfordringer som har satt oss på prøve, samtidig som det har påvirket utformingen av oppgaven. Mange av klubbene har utsatt sine årsmøter- og rapporter, og dermed har vi måtte forholde oss til et mindre antall klubber enn først antatt. Samtidig er dette et tema som engasjerer mange, deriblant oss. Dermed har det vært spennende å få et innblikk i disse klubbene. I tillegg til alle på gruppen har fått en større forståelse for økonomien i sportsklubber og fotball.

Vi ønsker å takke vår veileder Svein Magne Abrahamsen, som tok tid til å veilede oss gjennom oppgaven, og gitt oss gode råd underveis. Vi vil også gjerne takke alle klubbene som besvarte våre henvendelser og bidro til intervjuer.

Sammendrag

Bacheloroppgaven omhandler den økonomiske utviklingen til den norske toppfotballen under covid-19. Det benyttes en analyseperiode på tre år for å kunne sammenligne to foregående sesonger med 2020-sesongen påvirket av covid-19. Med dette vil det være mulig å se endringer i økonomiske poster som er påvirket av pandemien.

I utredningen presenteres den norske fotballen, fotballteori, krisehåndtering og bedriftsøkonomisk analyse. I tillegg presenteres koronapåvirkningen av økonomien i fotballen ute i Europa for å kunne se en sammenheng. Deretter blir det gjort rede for en kvantitativ analyse av årsregnskapene hos de representative klubbene i den norske toppfotballen. For å få bedre innsyn og forståelse for tallene foretok vi deretter kvalitative dybdeintervjuer med Eliteserie-klubbene Bodø/Glimt og Stabæk, samt OBOS-klubben Kongsvinger.

Regnskapsanalysen viser at klubber i den norske toppfotballen har hatt en nedgang i omsetningsposter i 2020, som billettinntekter, sponsorinntekter og kampdaginntekter. Dette er poster som kan knyttes direkte til effekter av en pandemi. For nedgangen i omsetning fikk klubbene utbetalt kompensasjon som bidro til å øke omsetningen, samtidig som kostnadene knyttet til arrangementene ble kuttet. Dermed ser vi ingen tydelig endring i forholdet mellom inntekter og kostnader hos toppklubbene for 2020.

Resultatene viser at klubber økonomisk sett kan klare å stå imot en slik pandemi for en kort periode. Situasjonen er ikke bærekraftig over en lengre tid, og kompensasjonshjelp fra myndighetene er den største grunnen til at flere klubber kommer seg gjennom denne krisen. I tillegg til kompensasjonene kunne vi se en nedgang i lønnskostnader som følge av permitteringer, som dermed førte til kostnadsutt. Samlet sett ser vi endringer i ulike inntekst- og kostandsposter, men kan ikke vise til en stor negativ endring i økonomien som vi forventet.

Abstract

This Bachelor thesis deals with the economic development of Norwegian elite clubs during covid-19. A three-year analysis period is being used to be able to compare the two previous seasons to the 2020-season affected by covid-19. With this it will be possible to see changes in financial posts affected by the pandemic.

In the thesis, the Norwegian football, football theory, crisis management and business economics analysis is presented. In addition, the corona affection of the economy in European football is presented for a comparison. Then the quantitative analysis of the annual accounts at the representative clubs in the Norwegian elite football will be accounted for. To gain better insight and understanding of the numbers, we had qualitative in-depth interviews with Bodø/Glimt, Stabæk and Kongsvinger.

The accounting analysis shows that the Norwegian elite football clubs suffered a decrease in revenue in 2020 from such as tickets, sponsors and match day. The decrease in revenue can be directly linked to effects from the pandemic. The clubs were payed compensation for their lost revenue, as well as the costs linked with events was cut. Therefore, we can't see a clear change in the relationship between revenue and costs for the elite clubs in 2020.

The results show that the clubs are able to economical stand against the pandemic for a short time. The situation is not sustainable over time, and much of the reason for some clubs' survival of the pandemic comes from the compensation from the government. In addition to the compensations, we could see a decline in the wage costs as a result of redundancy, which thus led to cost cuts. Overall, we can see changes in revenue and costs, but we can not see the expected big negative development in the economy.

Innholdsfortegnelse

FORORD.....	1
SAMMENDRAG.....	2
ABSTRACT	3
FIGUR OG TABELLOVERSIKT	6
1. INNLEDNING.....	8
1.1 INTRODUKSJON	8
1.2 BAKGRUNN OG PROBLEMSTILLING	9
1.3 AVGRENSNING	9
2. LITTERATURGJENNOMGANG.....	10
2.1 UTVIKLINGEN AV DET GLOBALE SPORTSMARKEDET	10
2.2 FOTBALLINDUSTRIEN	12
2.3 VINNEREN TAR ALT.....	13
2.3.1 Vinnerteorien	13
2.4 KRISEHÅNDTERING	14
2.4.1 Hvordan håndtere kriser	14
3. METODE	17
3.1 METODE.....	17
3.2 FORSKNINGSDESIGN	17
3.3 KVANTITATIV TILNÆRMING	18
3.4 KVALITATIV TILNÆRMING.....	19
3.4.1 Intervju	19
3.5 BEDRIFTSØKONOMI	20
3.5.1 Regnskapsanalyse	20
3.5.1.5. Lønnsomhet	22
«Lønnsomheten sier noe om bedriftens evne til å tjene penger på sin virksomhet» (Kristoffersen, 2017 , s. 20). Uten en tilstrekkelig lønnsomhet vil bedriften ikke kunne overleve på lengre sikt (Kristoffersen, 2017 , s. 20).	22
4. RESULTATER.....	23
4.1 NORSK TOPPFOTBALL.....	23
4.1.1 Eliteserien	24
4.1.2 OBOS-ligaen	24
4.1.3 Toppserien	25
4.1.4 Medieavtalen i norsk fotball.....	25
4.1.5 Herrefotball mot kvinnefotball.....	28
4.2 KORONAENS PÅVIRKNING UTENLANDSKE LIGAER.....	29
4.2.1 “De fem store”.....	30
4.2.2 Finansiell utvikling hos de europeiske mesterne.....	32
4.3 PÅVIRKNING NORSK KULTUR, IDRETT OG FRIVILLIGHET.....	33
4.3.1 Utviklingen av overgangsmarkedet under Covid-19.....	33
4.3.2 Idrett, kultur og frivillighet	33
4.3.3 Tiltak for norsk toppfotball.....	34

4.4 KOMPENSASJONSORDNINGER.....	35
4.4.1 Krisepakke 1	35
4.4.3 Krisepakke 3	39
4.4.4 Oversikt over de ulike krisepakkene	41
4.5 REGNSKAPSANALYSE.....	42
4.5.1 Eliteserien	43
4.5.1.1 Årsresultat.....	43
4.5.1.2 Driftsresultat	45
4.5.1.3 Omsetning.....	46
4.5.1.4 Kostnader	49
4.5.1.5 Lønnskostnad	50
4.5.1.6 Likviditetsgrad 1	51
4.5.1.7 Soliditet	53
4.5.1.8 Gjeldsgrad	54
4.5.2 OBOS-ligaen	56
4.5.2.1 Årsresultat.....	56
4.5.2.2 Driftsresultat	57
4.5.2.3 Omsetning.....	59
4.5.2.4 Kostnader	61
4.5.2.5 Lønnskostnader	62
4.5.2.6 Soliditet	64
4.5.2.7 Gjeldsgrad	65
4.5.3 Toppserien	66
4.5.3.1 Årsresultat.....	66
4.5.3.2 Driftsresultat	67
4.5.3.3 Omsetning.....	69
4.5.3.4 Kostnader	70
4.5.3.5 Likviditetsgrad 1	71
4.5.3.6 Soliditet	72
4.5.3.7 Gjeldsgrad	73
4.5.4 Dybdeanalyser	74
4.5.4.1 Bodø/Glimt	74
4.5.4.2 Stabæk	78
4.5.4.3 Kongsvinger	82
5. DRØFTING	87
5.1 DRØFTING.....	87
5.1.1 Kompensasjonsordninger og krisehåndtering	87
5.1.2 Hvordan ville økonomien i norsk toppfotball vært uten kompensasjonsordningene?	88
5.1.3 Vinnerteorien	89
5.1.4 Norsk fotball vs. Europa	90
5.1.5 Utvikling fremfor spillerkjøp	91
6. AVSLUTNING	93
6.1 Konklusjon	93
6.2 Begrensninger og svakheter	95

7. FORSLAG TIL VIDERE ARBEID.....	96
8. LITTERATURLISTE	97
VEDLEGG	104
VEDLEGG 1 – KVALITATIVT INTERVJUGUIDE.....	104
Formål.....	104
VEDLEGG 2 – KLUBBER MED I UTREGNING ELITESERIEN	105
VEDLEGG 3 – KLUBBER MED I UTREGNING OBOS-LIGAEN.....	108
VEDLEGG 4 – KLUBBER MED I UTREGNING TOPPSERIEN	111

Figur og tabelloversikt

<i>Figur 1 Oversikt over søknadsbeløp og tildeltbeløp fra krisepakke 1 i Eliteserien</i>	35
<i>Figur 2 Oversikt over søknadsbeløp og tildeltbeløp fra krisepakke 1 i OBOS-Ligaen</i>	36
<i>Figur 3 Oversikt over søknadsbeløp og tildeltbeløp fra krisepakke 1 i Toppserien</i>	36
<i>Figur 4 Oversikt over søknadsbeløp og tildeltbeløp fra krisepakke 2 i Eliteserien</i>	37
<i>Figur 5 Oversikt over søknadsbeløp og tildeltbeløp fra krisepakke 2 i OBOS-ligaen</i>	38
<i>Figur 6 Oversikt over søknadsbeløp og tildeltbeløp fra krisepakke 2 i Toppserien</i>	38
<i>Figur 7 Oversikt over søknadsbeløp og tildeltbeløp fra krisepakke 3 i Eliteserien</i>	39
<i>Figur 8 Oversikt over søknadsbeløp og tildeltbeløp fra krisepakke 3 i Obos-Ligaen</i>	40
<i>Figur 9 Oversikt over søknadsbeløp og tildeltbeløp fra krisepakke 3 i Toppserien</i>	40
<i>Figur 10 Årsresultat for Eliteserien</i>	43
<i>Figur 11 Driftsmargin i % for Eliteserien, 2018-2020</i>	45
<i>Figur 12 Driftsresultat for Eliteserien, 2018-2020</i>	45
<i>Figur 13 Omsetning for Eliteserien, 2018-2020</i>	47
<i>Figur 14 Omsetning uten kompensasjon Eliteserien, 2018-2020</i>	49
<i>Figur 15 Kostnader for Eliteserien, 2018-2020</i>	49
<i>Figur 16 Lønnskostnader i Eliteserien, 2018-2020</i>	50
<i>Figur 17 Likviditetsgrad for Eliteserien, 2018-2020</i>	52
<i>Figur 18 Soliditet for Eliteserien, 2018-2020</i>	53
<i>Figur 19 Gjeldsgrad for Eliteserien, 2018-2020</i>	54
<i>Figur 20 Årsresultat for Obos-Ligaen, 2018-2020</i>	56
<i>Figur 21 Driftsmargin for Obos-Ligaen, 2018-2020</i>	57
<i>Figur 22 Driftsresultat for Obos-Ligaen, 2019-2020</i>	58
<i>Figur 23 Omsetning for Obos-Ligaen, 2018-2020</i>	59
<i>Figur 24 Omsetning uten kompensasjon OBOS-ligaen, 2018-2020</i>	60
<i>Figur 25 Kostnader for Obos-Ligaen, 2018-2020</i>	61
<i>Figur 26 Lønnskostnader for Obos-Ligaen, 2018-2020</i>	62
<i>Figur 27 for Likviditetsgrad 1 Obos-Ligaen, 2018-2020</i>	63
<i>Figur 28 Soliditet for Obos-Ligaen, 2018-2020</i>	64

<i>Figur 29 Gjeldsgrad for Obos-Ligaen, 2018-2020</i>	65
<i>Figur 30 Årsresultat for Toppserien, 2018-2020</i>	66
<i>Figur 31 Driftsmargin i % for Toppserien, 2018-2020</i>	67
<i>Figur 32 Driftsresultat for Toppserien, 2018-2020</i>	68
<i>Figur 33 Omsetning for Toppserien, 2018-2020</i>	69
<i>Figur 34 Omsetning uten kompensasjon Toppserien, 2018-2020</i>	70
<i>Figur 35 Kostnader for Toppserien, 2018-2020</i>	70
<i>Figur 36 Likviditetsgrad 1 for Toppserien, 2018-2020</i>	71
<i>Figur 37 Soliditet for Toppserien, 2018-2020</i>	72
<i>Figur 38 Gjeldsgrad for Toppserien, 2018-2020</i>	73
<i>Figur 39 Inntekter for Bodø/Glimt, 2018-2020</i>	74
<i>Figur 40 Kostander for Bodø/Glimt, 2018-2020</i>	74
<i>Figur 41 Driftsresultat for Bodø/Glimt, 2018-2020</i>	75
<i>Figur 42 Årsresultat for Bodø/glimt, 2018-2020</i>	75
<i>Figur 43 Egenkapital for Bodø/Glimt, 2018-2020</i>	75
<i>Figur 44 Gjeld for Bodø/Glimt, 2018-2020</i>	76
<i>Figur 45 Nøkkeltall Bodø/Glimt, 2018-2020 (inkl. uten kompensasjon)</i>	76
<i>Figur 46 Inntekter for Stabæk, 2018-2020</i>	78
<i>Figur 47 Kostander for Stabæk, 2018-2020</i>	78
<i>Figur 48 Driftsresultat for Stabæk, 2018-2020</i>	79
<i>Figur 49 Årsresultat for Stabæk, 2018-2020</i>	79
<i>Figur 50 Egenkapital for Stabæk, 2018-2020</i>	80
<i>Figur 51 Gjeld for Stabæk, 2018-2020</i>	80
<i>Figur 52 Nøkkeltall Stabæk, 2018-2020 (inkl. uten kompensasjon)</i>	81
<i>Figur 53 Inntekter for Kongsvinger</i>	82
<i>Figur 54 Kostander for Kongsvinger, 2018-2020</i>	83
<i>Figur 55 Driftsresultat for Kongsvinger, 2018-2020</i>	83
<i>Figur 56 Årsresultat for Kongsvinger, 2018-2020</i>	83
<i>Figur 57 Egenkapital for Kongsvinger, 2018-2020</i>	84
<i>Figur 58 Gjeld for Kongsvinger, 2018-2020</i>	84
<i>Figur 59 Nøkkeltall fro Kongsvinger, 2018-2020</i>	85

1. Innledning

1.1 Introduksjon

Den 31. desember 2019 ble det rapportert om et utbrudd av et nytt koronavirus (covid-19) i Wuhan, Hubei-provinsen i Kina. Mesteparten av sakene var linket til «Huanan Seafood Wholesale Market» (Ciotti & S., 2019). Etter rapporteringen om utbruddet, stengte matmarkedet over natten (Cate, 2020). Siden dette har covid-19 spredd seg raskt, med bekreftede tilfeller i mange land over hele verden.

Koronasykdommen truer menneskeheten med sin stadige spredning. «Severe acute respiratory syndrome coronavirus 2» (SARS-CoV-2) stammer fra ville dyr (Burki, 2020), og har utløst en global helsekrise. Siden virusets overgang til mennesker har covid-19 allerede tatt millioner av menneskeliv (World Health Organization, 2021). Den 29. april 2021 er det siden pandemiens start meldt om 112 155 antall smittede og 754 døde i Norge (FHI, 2021). Etter store smitte- og dødstall verden over, har myndigheter måtte sette i gang med tiltak for å redusere spredningen av viruset. Et tiltak som er satt i bruk av de fleste myndigheter verden over er sosial eller fysisk distansering. Denne sosiale distanseringen kan i mange tilfeller føles som karantene, og har en dramatisk innvirkning på menneskers dagligdagse liv (Berntsen, 2020). Store deler av Europa har stengt ned skoler, universiteter og treningshaller. Noen land har også vært i «lockdown»-situasjoner hvor folk må bli hjemme, samt at offentlige arrangementer ble avlyst – inkludert sportsarrangementer (Henly, 2021).

I denne sammenhengen er det kjent at alle typer organisasjoner har blitt berørt av pandemien, inkludert profesjonelle sportsorganisasjoner slik som fotballklubber. I mange land har fotballorganisasjoner, kanskje heller enn sportsklubber, en stor innvirkning på landets økonomi. I dag er fotball den sporten med høyeste medlemstall, innvirkning, og inntekt verden over. Dermed påvirker ikke fotballen bare sportsfeltet, men også sosiale, økonomiske og kulturelle sektorer (Escamilla-Fajardo, Núñez-Pomar, Ratten, & Crespo, 2020).

Virkningene av covid-19 har ført til fall av inntekter for enkelte klubber og enkelte økonomiske utfordringer for klubbene. I tillegg er fotballindustrien mer forsiktig enn andre industrier i sitt syn på gjenåpningsscenarioer etter covid-19, ettersom fotballsektoren ikke er bærekraftig uten fansens tilstedeværelse (Reade, Singleton, & Dolton, 2020).

Ettereffekter av pandemien har berørt fotballen spesielt hardt, og klubber er heller forsiktige når de kalkulerer utsiktene til den neste sesongen.

Når vi ser på det spesielle med fotballklubber- og organisasjoner, ser vi på nødvendigheten for å legge frem hvordan disse profesjonelle fotballklubbene håndterer covid-19. Mer spesifikt vil denne oppgaven rette seg mot å se på regnskapene for de ulike klubbene i de representative ligaene (Eliteserien, OBOS-ligaen og Toppserien). Vi vil se på hvilke økonomiske poster som er blitt påvirket av covid-19, og eventuelt hvorfor de er blitt det. Samtidig vil vi ta for oss krisehåndtering hos de profesjonelle fotballklubbene, hvordan de har oppfattet og reagert på pandemien i 19/20 sesongen.

1.2 Bakgrunn og problemstilling

Under pandemien kom det ut mange artikler om at de norske toppfotball-lagene merket store endringer økonomisk (Næss, 2020), (Sel, 2021) og (Hjelvik, 2020). Disse artiklene fanget interessen vår, og vi ønsket å ta en nærmere titt på den økonomiske utviklingen. Vi vurderte på et tidspunkt å skrive om den økonomiske utviklingen av fotballen i Europa, men endte med å skrive om norsk fotball ettersom det ville være lettere å opprettholde en dialog med norske klubber. Vi forventer en tydelig negativ endring i økonomien hos de norske toppklubbene. På grunnlag av dette har vi formulert vår problemstilling: «*Hvordan har covid-19 påvirket økonomien til norske toppklubber?*»

1.3 Avgrensning

Det er foretatt avgrensninger i oppgavens områder og analyser på bakgrunn av temaets brede omfang og noe begrensede tilgang på data. Studieobjektet for utredningen er norsk toppfotball, som innebærer Eliteserien, OBOS-ligaen og Toppserien. Regnskapene som vil bli benyttet fra klubbene vil komme fra de tre siste årene, altså 2018, 2019 og pandemiåret 2020. Fra Eliteserien og OBOS-ligaen er lagene som minimum har vært i en av de to øverste ligaene i de samtlige siste tre år blitt tatt med. I Toppserien har vi satt som krav at vi bare tar med lag som har vært med i serien i samtlige av de tre siste årene.

2. Litteraturgjennomgang

2.1 Utviklingen av det globale sportsmarkedet

Kommersialiseringen av sporten startet i det sportspromotører innen boksing og hesteløp fant ut at folk vil betale for å se på. Senere fulgte fotballen etter (McComb, 2004). Siden før første verdenskrig har noen av basisingrediensene for det globale sportsmarkedet vært til stede. Men tre elementer manglet: tv-sendinger, sponsorer og internasjonale sportsselskaper. I perioden fra 1914 til nå har vi sett økningen i kommersialiseringen av sporten, samt det økonomiske, både nasjonalt og internasjonalt. Selv med denne økningen, var det ikke før i siste kvartal av 1900-tallet at økonomiske og kommersielle faktorer ble dominante.

Det er utviklingen av globale tv-sendinger og dannelsen av forholdet mellom sporten, media og forretninger som har hatt en avgjørende innvirkning på sporten. Dette har i tillegg endret sportens hensikt og forbruk (Gratton, Liu, Wilson, & Ramchandani, 2012). Whannel skriver at selv om både aviser og radio har hatt en viktig innvirkning på sport, er det fremveksten av fjernsynet som radikalt har forandret den. Før fjernsynet var deltagelse på sportsarrangementet eneste mulighet til å få det med seg (Gratton, Liu, Wilson, & Ramchandani, 2012, s. 10).

Kringkastingsindustrien må bero seg på høye seertall for å kunne skaffe seg reklameinntekter. Potensialet for høye seertall fører til voksende konkurranse mellom tv-kanaler for eksklusive kringkastingsrettigheter for store sportsarrangement. Potensialet er spesielt stort ved arrangementer som de olympiske leker, samt VM i fotball (Whannel, 2005). Slike arrangementer bringer betydelige pengesummer inn til sporten og hjelper til med å utvikle økonomien. Kringkastingsrettigheter har blitt en stor, i noen tilfeller dominerende inntektskilde for sport.

Selv med en tidlig start, var det ikke før siste kvartal av 1900-tallet, i samarbeid med utviklingen i kringkastingen av sport, at bedriftssponsorer begynte å ha en markedsinnvirkning på sporten. Fra senere 1970- og tidlig 1980-tallet begynte bedriftssponsorer av globale sportsarrangementer å vokse dramatisk. FIFA var den første globale sportsorganisasjonen hvor bedriftssponsorer ble en viktig inntektskilde. World Cup ble

hovedturneringen for å sikre lukrative globale kommersielle sponsoravtaler, og også auksjonere bort globale fjernsynsrettigheter (Smart, 2007).

World Cup 2006 i Tyskland blir beskrevet av FIFA som verdens ledende sportevent. Arrangementet er beskrevet å skulle ha et kumulativt seertall på 26.29 milliarder. FIFAs beregninger indikerer at arrangementet i 2006 ble sendt hos totalt 43 600 tv-kanaler i til sammen 214 land og territorier (Gratton, Liu, Wilson, & Ramchandani, 2012, s. 10).

Om en ser på sport fra et hierarkisk syn, er det bare en relativt liten gruppe med profesjonelle atleter på toppen av pyramiden som konkurrerer i nasjonale og internasjonale konkurranser. På dette toppnivået kommer pengene inn til sporten fra sponsorer, publikum og tv-kanaler som konkurrerer om å kunne sende disse konkurransene. Selv om denne eliten av sportsmarkedet utgir seg for å være kommersiell, er den også subsidiert av myndighetene. Ethvert land vil ønske å se sine sportsutøvere som internasjonale mestre. Det er et nasjonalt krav om internasjonal suksess i sport i ethvert land. Myndigheter finansierer det øverste sjiktet av sportsmarkedet for å produsere sportslige bragder og internasjonal suksess gjennom både egne midler og deres kontroll av sportsmidler gjennom offentlige etater (Gratton, Liu, Wilson, & Ramchandani, 2012, s. 14).

I det sportsarrangementer utviklet seg til å bli en global industri, har store sportsorganisasjoner blitt mer involvert i kommersielle og profittdrivende aktiviteter. Over tid har dermed sport utviklet seg til å bli et miljø med meningen om å oppnå økonomiske mål. Kommersialisering og globaliseringen, ledet av media og multinasjonale selskaper, har drastisk endret naturen til moderne sport. Det har bidratt til å endre det fra en amatøraktig aktivitet til en global virksomhet og etablert industri. Denne endringen av sporten har hatt en stor innvirkning på meningen, rollen og atferden til globale sportsorganisasjoner. Med at sporten er blitt til en økonomisk lønnende virksomhet, har organisasjoner blitt mer involvert i markedsføring og generering av profitt (Gratton, Liu, Wilson, & Ramchandani, 2012, s. 26). Gratton refererer til Stokvis når han skriver at kommersialisering og globalisering ikke berører all sport på samme måte. Skyting, judo og vektløfting har ikke samme kommersielle suksessen som fotball (Gratton, Liu, Wilson, & Ramchandani, 2012, s. 27).

2.2 Fotballindustrien

Profesjonell fotball er å drive forretning i den grad det er investering og inntekt. Investeringer gjøres i form av kjøp av spillere, oppgradering av stadion, kundeservice med mer. Inntektene kommer dermed igjen fra billettpriser, supportereffekter, sponsorer og tv-rettigheter. I hovedsak er det fundamentale i fotballens businessmodell vært uendret med tiden. Klubbene må risikere penger ved kjøp av spillere med forventningen om suksess i ligaen og cuper – som igjen vil føre til flere tilskuere på kamper. Suksessfulle klubber vokser ved å forbedre spillerstallen og utvide stadion. Klubbene som ikke ser samme suksess, risikerer en økonomisk svikt ettersom inntektene ikke matcher utgiften (Szymanski, Business of Football, 2016). Tidligere nevnt er fjernsynets betydning for utviklingen av moderne sport. Morrow (1999, s. 4) skriver at fjernsynet har vært et av de viktigste bidragene til fotballens nye æra. I tillegg mener han at kringkastere har fungert som en katalysator for endring i strukturen av spillet.

Klubber konkurrerer aggressivt om spillere på et marked. I fotballen finnes det aktive overgangsmarkeder med tusenvis av overganger hvert år internasjonalt. Spillerens egenskaper blir sett på både før og etter den blir signert, slik at lønnen skal stå i stil med spillerens produktivitet. Dette forholdet er ikke alltid perfekt, da spillere kan plukke opp skader, eventuelt ha perioder med uforventet god eller dårlig form (Szymanski, Business of Football, 2016).

Litt som spillere finnes det også et marked for klubbene. Myten om evig lojalitet hos supportere er bare realitet hos en liten minoritet. En stor del av supporterne følger mer intensivt med på et lag om det er har større suksess. Dermed vil lag som rykker ned divisjoner miste en andel av supportere. Det er slik inntekter henger sammen med posisjon på ligatabellen – dårligere prestasjoner på banen fører til færre billetter solgt, mindre markedsføring, mindre sponsorinntekter og tv-inntekter. Ettersom fotballen er så konkurransedyktig, kjemper mange lag om de samme supporterne. Samtidig som frykten for nedrykk alltid er til stede – er det mange klubber som bare akkurat klarer å balansere inntekter med utgifter (Szymanski, Business of Football, 2016).

2.3 Vinneren tar alt

Et kjent prinsipp i idretten og sporten er at det står et lag eller en person alene øverst på pallen etter en konkurranse. Fotballen er ikke et unntak. Etter en serie eller cup er ferdigspilt vil laget motta sin pokal, samt premiepenger og hyllest fra fans rundt om. Selv om premiepengene utgjør en del av noen klubbers inntekter, er dette langt fra hovedinntektene.

2.3.1 Vinnerteorien

Fra 1990-tallet har fotballklubber fått en stor økning i inntekter fra sponsorer og kringkasting, i tillegg til høyere priser på billetter og mersalg på stadion. Penger ligger også i turneringspenger og hva klubbene vinner av trofeer. Slik vil det virke åpenbart at økonomisk suksess og suksess på banen henger sammen. Szymanski (1998) mener de to faktorene ikke har et systematisk forhold. Han legger frem at en høyere ligaplassering ikke nødvendigvis vil føre til høyere profitt, dermed finnes det ikke et systematisk forhold mellom profitt og resultater i ligaen. Kjent er profitt forskjellen mellom inntekter og kostnader. Om man heller ser på forholdet mellom inntekter og sportslig suksess på den ene siden og sportslig suksess og kostnader på den andre siden, danner det seg et annet bilde. Her legger Szymanski (1998) frem to prinsipper:

- Bedre prestasjoner i ligaen leder til høyere inntekter

I det en klubbs prestasjoner forbedres, øker inntektene som et resultat av økende tilskuertall, høyere billettpriser, forbedrede sponsoravtaler, varesalg og tv-inntekter. Det samme forholdet legges merke til når man ser på prestasjonene til klubber over tid: høyere inntekter kommer fra høyere ligaposisjon.

- Økning av lønnskostnader leder til bedre prestasjoner i ligaen

I dette forholdet blir lønnskostnadene målt i den totale lønnskostnaden i klubben, men mesteparten av denne utgiften dekkes av spillerne. Disse forholdene står på grunn av hvordan markedet fungerer. Bedre fotballspillere vinner flere kamper. Dermed er det kamp om de beste spillerne, noe som gjør at de tiltrekker seg høyere lønninger. Dermed vil høyere lønnskostnader føre til bedre prestasjoner på banen. I tillegg finnes det også et marked for suksess. Fans og sponsorer tiltrekkes av suksess. Dermed fører gode prestasjoner til høyere inntekter.

Szymanski (1998) mener disse to forholdene er pålitelige ettersom det er et fravær av signifikant omfordeling av inntekter. Dermed er fotball et marked preget av høy konkurranse. Selv om klubbene er høyst avhengig av hverandre for å kunne spille kamper, kjemper de samtidig om de samme supporterne og spillere. I sporter som baseball, amerikansk fotball og basketball, gjør fotballigaer veldig lite for å omfordele inntektene mellom klubbene for å lage en mer balansert konkurranse. Som et resultat av dette vil de større klubbene kunne tjene bedre, selv om de ikke bare kan sitte tilbake og samle inn vinningene. Profittene som tjenes må investeres inn i klubben igjen for å kunne forbli konkurransedyktige. Ifølge Garcia-del-Barrio og Szymanski (2009) er profesjonelle fotballklubber heller ute etter seiere enn å maksimere profitt, og dermed kalkuleres det ofte liten profitt. I tillegg er fotballsektoren veldig utsatt for kriser, som for eksempel fører til kampstopp, der billettinntekt går tapt, noe som ganske umiddelbart kan true deres eksistens med tanke på klubbens begrensede likviditet.

2.4 Krisehåndtering

Definisjonen på en krise er *“en avvikssituasjon som utvikler seg slik at den representerer en alvorlig trussel mot liv og personlig sikkerhet eller truer virksomhetens kommersielle interesser”* (Weisæth & Kjaserud, 2007, s. 21). En kan også beskrive en krise i en organisasjon med at de ikke strekker til innen rutiner og ressurser. Under en krisesituasjon kan organisasjonen oppleve alvorlige trusler, flere sammenfallende hendelser, høy usikkerhet, mediepress, eskalering, redusert kontroll og styring, tidsnød, lange og anstrengende og gruppepress (Weisæth & Kjaserud, 2007, ss. 23-24). Når en krise oppstår er ledelsens handlingsmåte en av de avgjørende faktorene for organisasjonens fremtid (Weisæth & Kjaserud, 2007). Det finnes flere eksempler på krisesituasjoner. Som for eksempel kan være naturkatastrofer, omfattende epidemier, krig, politiske problemer, og økonomisk kriminalitet.

2.4.1 Hvordan håndtere kriser

«Krisehåndtering er således en innsats som har avgjørende betydning for et forløp» (Weisæth & Kjaserud, 2007, s. 22). Kriseledelsen utfører arbeid som skal forebygge, lære og i tillegg gjenoppbygge organisasjonen etter krisen er over (Hafting, 2017, s. 17). En *kriseledelse* er en gruppe mennesker som skal jobbe sammen for å håndtere de utdelte oppgavene før, under og etter en krise (Hafting, 2017, s. 20). Under en krisehåndtering vil det lønne seg og være både fysisk og mentalt forberedt på krisen, slik at en så fort som mulig kan ta tilbake kontrollen (Aarset, 2010, s. 19).

Matthias Wezel, Sarah Stanske og Marvin B. Liebermann ga ut en artikkel i 2020, der de har samlet flere artikler fra Strategic Management Society, om potensielle strategiske svar på en krise. Her viser de til fellestrekk fra COVID-19 til tidligere verdenskriser, som individuelle ødeleggelser, samfunnsmessige og økonomiske konsekvenser. Ut ifra de ulike artiklene som er samlet i sammen, har de kommet frem til fire typer strategiske svar på en krise. De fire ulike punktene er *nedskjæringer*, *utholdende*, *innovasjon* og *utgang* (Wenzel, Stanske, & Lieberman, 2020, s. v7).

COVID-19 har fra start hatt en rask spredning, og ble etter hvert til en pandemi. Dette har ført til at flere land har måttet ta i bruk ulike tiltak som skal begrense smitten, og for å unngå død og overbelastning på kapasiteten. Det har vært tiltak som forbud mot arrangementer og lockdowns (Wenzel, Stanske, & Lieberman, 2020, s. v8). Strenge tiltak som lockdown kan påvirke bedrifters overlevelse, husholdningens økonomi og global økonomi (Wenzel, Stanske, & Lieberman, 2020). Etter COVID-19 ble en del av hverdagen har Wezel, Stanske og Lieberman tatt utgangspunkt i artikler som viser til eksempler om hvordan en strategisk kan svare på en krise som kommer plutselig, uventede og/eller forstyrrende.

Første strategisk svar er *nedskjæring*. «*Nedskjæring betyr å redusere kostnader, eiendeler, produkter, ansatte og/eller produktlinjer*» (Wenzel, Stanske, & Lieberman, 2020, s. v9). Artikkelen viser til både positive og negative effekter ved å bruke tiltak som nedskjæring. Positive effekter er at organisasjoner vil kunne sette søkelys på de eksisterende aktivitetene, og i tillegg vil det hjelpe bedriften på kort sikt, der de får minske kostnadene sine, men vil i en grad miste noen av inntektene (Wenzel, Stanske, & Lieberman, 2020). Det vil også være positive effekter som at det gir organisasjoner raskere mulighet til å fornye seg, eller få fast gjenvinning igjen. En negativ effekt med et slik tiltak er at aktiviteter som var påbegynt vil bli påvirket ved at de nå ikke vil få fullført aktiviteten, eventuelt at de må avslutte den. Det vil si at en ødelegger synergieffekten, der en ikke lenger kan spre ressurser og kostnader tvers over virksomheten. I et tilfelle der krisen varer i over lenger tid, vil en ofte oppleve at et slik tiltak nesten er uunngåelig.

Punkt nummer to handler om *utholdenhet*, noe som er det motsatte av nedskjæringer. Her er målet å opprettholde forretningsaktivitetene som organisasjonen har (Wenzel, Stanske, & Lieberman, 2020, s. v9). Om bedrifter velger å opprettholde aktivitetene de allerede har, vil de i situasjoner der andre organisasjoner velger å fornye seg, beholde tidligere status, og kunne

overgå konkurrentene med allerede kjennskap til aktivitetene. I tillegg vil utholdenhet gi en mulighet for fast overlevelse, fordi en ikke bruker ressurser på fornyelse. De skriver også at hvis en bedrift klarer å overleve under en krise, vil en kunne oppleve ulike fordeler som kan påvirke organisasjonen positivt i senere tid (Wenzel, Stanske, & Lieberman, 2020, s. v10). Et slikt tiltak vil hjelpe til på et mellomlangt sikt, om krisen varer for lenge vil det dukke opp problemer med økonomi og ressurser. Det vil også oppstå problemer om en velger å holde ut for lenge uten å benytte seg av andre tiltak i mellomtiden.

Et annet tiltak organisasjonen kan ta i bruk er *innovasjon*. Der det handler om at en organisasjon kan utføre strategiske fornyelser som et svar på en krise. Under en krise vil det kunne oppstå muligheter som en før tenkte var umulig eller uvirkelig å gjennomføre (Wenzel, Stanske, & Lieberman, 2020, s. v11). Her gjelder det å finne nye aktiviteter som organisasjon kan utføre, sikte seg mot nye segmenter, nye sektorer eller komme på nye ideer inne miljø eller produkter. Et slikt tiltak vil ofte kun fungere om en velger å holde ut for en periode, da ressurser er en viktig del av innovasjon (Wenzel, Stanske, & Lieberman, 2020, s. v11). Innovasjon kan føre til at en organisasjon vil klare seg i over lengre tid, om det ikke vil føre til at organisasjoner i noen tilfeller vil overleve gjennom hele krisen.

Siste strategisk svar på en krise er *utgang*. Med utgang er det snakk om at organisasjoner må gi slipp på deres forretningsaktiviteter (Wenzel, Stanske, & Lieberman, 2020, s. v12). Ofte vil dette være siste tiltaket en organisasjon tar i bruk, fordi de andre tiltakene blir mislykket. Det kan også være et tiltak en tar tidlig, hvis en ser at økonomien ikke strekker til og en velger å avvikle organisasjonen. Det kan også ha noe med hvilke type krise det er og hvor lenge den varer. I dagens situasjon har vi en langvarig krise som kan påvirke om organisasjoner avvikler (Wenzel, Stanske, & Lieberman, 2020, s. v12). De viser også til at selv om en organisasjon velger å avvikle aktivitetene og selve organisasjonen, betyr det ikke at muligheten for å komme på noe nytt er helt utenkelig. Hvis en avvikler tidlig nok, vil en sitte igjen med noe økonomi og ressurser som kan føre til en fornyelse. I forhold til dagens situasjon med koronaviruset, vil disse fire strategiske svarene være aktuelle for de fleste organisasjonene. I noen situasjoner vil det være forsvarlig for enkelte organisasjoner og ta i bruk mer enn bare ett av disse svarene.

3. Metode

3.1 Metode

Metode kommer av det greske ordet *methodos*, som betyr å følge en bestemt vei mot målet. Samfunnsvitenskapelig metode omhandler hvordan vi skal gå frem for å få informasjon om den sosiale virkeligheten, hvordan denne informasjonen skal analyseres, og hva den forteller oss om samfunnsmessige forhold og prosesser (Johannessen, Christoffersen, & Tufte, 2011, s. 33).

I denne oppgaven tar vi for oss hvordan COVID-19 har påvirket økonomien hos norsk toppfotball, samt deres håndtering av situasjonen. Problemstillingen legger grunnlaget for valget av metode, hvilken informasjon som må samles inn og hva som skal analyseres. Informasjonen og analysene vil bli brukt til å gi svar på vår problemstilling. Vi vil kartlegge vår problemstilling med både kvalitativ og kvantitativ metode.

3.2 Forskningsdesign

Denne empiriske studien er basert på en flercasestudie med flere analyseenheter, som sikter mot å få en forståelse av profesjonelle fotballklubbers økonomi og krisehåndtering under COVID-19. Denne studien er en flercasestudie med flere analyseenheter ettersom vi vil studere de ulike klubbene i de ulike seriene i norsk toppfotball.

Johannessen, Christoffersen og Tufte (2011, s. 93) beskriver et flercasedesign med flere analyseenheter slik: «*Forskeren får informasjon fra en enkelt enhet (et individ, et program, en institusjon, en gruppe, en hendelse eller begreper) innenfor studiet av flere systemer (organisasjoner, samfunn og så videre). Hver enkelt casestudie består av hele studien*».

Ettersom denne oppgaven går inn for å finne virkningene av et fenomen, kom vi frem til at fremgangsmåten i et casestudiedesign virket passende (Johannessen et al., 2011, s. 90). «Det som kjennetegner en casestudie, er at forskeren henter inn mye informasjon fra noen få enheter eller caser over kortere eller lengre tid (uker, måneder eller år) gjennom detaljert og omfattende datainnsamling» (Johannessen, Christoffersen, & Tufte, 2011, s. 90). Med casedesign som forskningdesign vil vi samle inn informasjon fra ulike caser over pandemiperioden. Settingen vi undersøker er samfunnsmessig og økonomisk.

Når det kommer til casesdesign, er det mulig å gjennomføre med en blanding av kvalitative og kvantitative tilnæringer, selv om kvalitative er mest vanlig (Johannessen, Christoffersem, & Tufte, 2011, s. 90).

I den samfunnsvitenskapelige metodelæren skiller vi mellom kvantitative og kvalitative metoder. En kvantitativ tilnærming går ut på å kartlegge utbredelse, ofte i form av utsending av spørreskjemaer med faste spørsmål og oppgitte svaralternativer. Ved en kvalitativ tilnærming vil vi få mer detaljert og nyansert informasjon. Kvalitativ data samles vanligvis inn via observasjoner, intervjuer eller gruppesamtaler (Johannessen, Christoffersem, & Tufte, 2011, s. 37). Som nevnt tidligere tillater casesdesign både kvantitative og kvalitative tilnæringer, noe som vi vil benytte oss av.

3.3 Kvantitativ tilnærming

I en kvantitativ tilnærming registreres og analyseres talldata. Dataen vi legger til grunn for oppgaven vil bli hentet ut fra årsregnskapene til klubbene i Eliteserien, OBOS-ligaen og Toppserien fra de tre siste årene (2018, 2019 og 2020). En forutsetning for klubbene vi har tatt med er at de har vært i enten Eliteserien eller OBOS-ligaen sammenhengende de tre siste årene. Det samme gjelder for Toppserien. De ulike årsregnskapene blir hentet ut fra Brønnøysundregistret og samlet inn i egne skjemaer for å lett kunne systematisere og få oversikt. Når tallene er samlet i et enkelt skjema vil det være mulig for oss å sammenligne og analysere dataene. Sentralt for tilnærmingene er å skulle analysere og tolke dataene på en riktig måte for å få et riktig bilde over økonomiens utvikling i klubbene. Viktig er det for oss å vite hvilke økonomiske poster og tall som vi skal vektlegge. Vi ønsker å skulle sammenligne ulike økonomiske tall og kalkulasjoner. I analysen ser vi på økonomiske nøkkeltall i tillegg til årsresultat, driftsresultat, lønnsomhet, omsetning, kostnader og egenkapital. Nøkkeltall som blir regnet ut er likviditetsgrad 1, soliditet og driftsmargin i prosent. Beregningen av nøkkeltall er delt inn i 5 farger, fargen rød viser til at utfallet ikke er tilfreds, gul indikerer svak, lys grønn viser til at tallet er tilfreds, grønn er god og mørkegrønn viser til et meget godt utfall av nøkkeltallet.

3.4 Kvalitativ tilnærming

I motsetning til kvantitativ metode går kvalitativ metode ut på å samle og registrere data i form av tekster, lyd og bilde (Johannessen, Christoffersem, & Tufte, 2011, s. 103). Som en supplerende til årsregnskapene vil vi samle inn årsrapportene til klubbene som kommenterer regnskapene. Flestepartene av klubbene har lagt ut årsrapporter som inneholder noter til årsregnskapet. Her ønsker vi å finne grunner til hvorfor de ulike økonomiske postene er som de er. I tillegg til innsamlingen av årsrapporter er det blitt sett på tre ulike klubber i en dybdeanalyse. Der vi var opptatt av å se på hvordan klubben har håndtert pandemien. De tre klubbene gjelder Bodø/Glimt, Stabæk og Kongsvinger, fordi det var de tre klubbene som bidro til kvalitative tilnærming.

3.4.1 Intervju

“Intervjuer er den mest brukte måten å samle inn kvalitative data på. Det er en fleksibel metode som kan brukes nesten overalt og gjør det mulig å få fylldige og detaljerte beskrivelser” (Johannessen, Christoffersem, & Tufte, 2011, s. 143).

Ifølge Johannessen (2011, s. 43) karakteriserer Kvale og Brinkmann det kvalitative forskningsintervjuet som en samtale med en struktur og formål. Strukturen kommer av hvilke ulike roller deltakerne i intervjuet har. Intervjueren stiller informant spørsmål, og følger opp dens svar. Ettersom det er intervjueren som stiller spørsmål og kontrollerer intervjuet, er ikke partene likestilte i intervjuet.

Vi har valgt å gjøre et intervju med en klubb fra hver av seriene vi tar for oss i oppgaven. Formålet med disse intervjuene er å kunne få en dypere innsikt i hvordan pandemien har påvirket økonomien og deres struktur. Vi ønsker å kunne få beskrivende informasjon om hvorfor ulike økonomiske poster er som de er og i tillegg finne ut av hvilke spesifikke tiltak som er blitt gjort i klubbene.

Ved å gjøre intervjuer over nett, kommuniseres det ofte med informanten over e-post eller “chatting”. Slike intervjuer over nett gir mulighet til å intervju informanter uavhengig av geografiske begrensninger (Johannessen, Christoffersem, & Tufte, 2011, s. 161)

Ettersom det pågår en pandemi som medfører visse restriksjoner kunne vi ikke foreta intervjuene personlig. Dermed foretok vi oss intervjuer over telefon og mail. I denne bachelorgraden benyttet vi oss av et kvalitativt intervju som ble brukt for å supplere våre analyser og beregninger. Med et slikt intervju vil vi kunne se forbi tallene, og også kunne se hvordan pandemien har påvirket strukturen og personer. Når vi får delt erfaringer fra innenfor en klubb vil vi kunne se det større bildet. Den beste måten å fange opp slike erfaringer og oppfatninger mener vi er ved at informanten selv er med på å kunne ta opp hva som skal med i intervjuet. Derfor var ikke våre spørsmål låst til et spørreskjema, men heller slik at vi satt et tema med visse spørsmål vi ville ha svar på. Informanten kunne gjerne utdype og legge til informasjon på områder hvor den mente det var hensiktsmessig. Ideelt ville vi at informanten skulle kunne beskrive hendelser fra denne perioden som ikke kan plukkes opp av tall eller analyser.

3.5 Bedriftsøkonomi

Regnskapet til et selskap viser hvor mye som er tjent og forbrukt i løpet av en periode. Samtidig som regnskapet utarbeides, settes det også opp en balanse som viser eiendelene i et selskap, samt hvordan disse er finansiert. Regnskapet som blir lagt frem for oss og allmennheten kalles finansregnskap, og har gitte lover og regler som må følges i føringer. Et finansregnskap er en informasjonskilde som blant annet viser selskapets finansielle stilling ved slutten av en regnskapsperiode, samt resultatet av selskapets virksomhet i løpet av regnskapsperioden. For å kunne se et selskaps lønnsomhet og finansielle stilling er det ofte et behov for å gå dypere inn i regnskapet og gjøre ulike beregninger. Dette gjelder også for regnskapet til de ulike fotballklubbene i vår oppgave. I slike analyser brukes nøkkeltall som gir informasjon om selskapet økonomiske situasjon (Hebæk, 2014 , s. 55).

3.5.1 Regnskapsanalyse

Regnskapsanalysen er en gjennomgang av regnskapet som brukes for å få en oversikt over den økonomiske tilstanden og utviklingen til et selskap. Ved å beregne nøkkeltall vil vi få en slik oversikt. Nøkkeltall er forholdstall som gir informasjon om selskapets økonomiske situasjon. Forholdstall sier noe om hvor stor en ting eller post er i forhold til helheten. Altså forholdet mellom to størrelser (Mattematikksenteret). Når vi sammenligner fotballklubber av ulike størrelser økonomisk sett, vil forholdstall være nyttige å bruke. Ved for eksempel å bruke prosentandeler istedenfor absolutte tallstørrelser, vil det være enklere å se den økonomiske situasjonen og utviklingen hos klubbene i forhold til hverandre.

I analysen av regnskapene til norske klubber er det viktig å legge merke til at de ikke er skattepliktige ettersom de ikke har erverv som formål (Skatteetaten, u.å.).

I en slik forholdstallsanalyse er man ute etter å skulle avdekke et selskaps lønnsomhet og soliditet. Ved å studere slike tall kan man få en indikator på sannsynlighet for at et selskap kan gå konkurs. For en slik analyse vil visse forholdstall være relevante å ta en titt på:

- Driftsmargin i prosent
- Likviditetsgrad 1
- Soliditet
- Gjeldsgrad
- Lønnsomhet

3.5.1.1 Driftsmargin i prosent

Vi bruker nøkkeltallet driftsmargin for å presentere klubbens prissensitivitet. Driftsmarginen viser til hvor mye klubbene har tjent før det tas hensyn til finansielle inntekter og kostnader (Kristoffersen, 2017, s. 452). De finansielle inntektene for kostnader gjelder lån, aksjer, da tap, gevinst, renter og lån (Kristoffersen, 2017, s. 452).

Utrekningen vi brukte for å finne driftsmarginen i %:

$$\text{Driftsmargin i \%} = \frac{\text{Driftsresultat}}{\text{Driftsinntekter}} * 100$$

3.5.1.2 Likviditetsgrad 1

Likviditetsgrad handler om bedriftens evne til å betale, da i hvor stor grad omløpsmidlene er finansiert med den kortsiktige gjelden. I denne oppgaven ser vi kun på likviditetsgrad 1 som vil si at resultatene bør være høyere enn 1 og helst nærmere 2 (Kristoffersen, 2017, s. 462).

Utrekningen vi brukte til å regne ut likviditetsgrad 1 er:

$$\text{Likviditetsgrad 1} = \frac{\text{Sum omløpsmidler}}{\text{Sum kortsiktig gjeld}}$$

3.5.1.3 Soliditet

«Soliditet er nært knyttet til finansiering og sier noe om en bedrifts evne til å tåle tap»

(Kristoffersen, 2017). Da egenkapitalen er knyttet opp i forhold til samlet sum i egenkapital og gjeld.

Utregningen vi brukte til å regne gjeldsgrad:

$$\text{Soliditet} = \frac{\text{Sum egenkapital}}{\text{Sum egenkapital og gjeld}}$$

3.5.1.4 Gjeldsgrad

Siste graf handler om gjeldsgrad, «den viser forholdet mellom kapital som er finansiert av utenforstående, og kapital som er finansiert av eieren.» (Kristoffersen, 2017, s. 465) I

analysedelen blir den presentert i tall, og jo lavere tallet er jo mer solid er klubben. Ved økende gjeldsgrad avtar egenkapitalen til klubbene, jo lavere gjeldsgrad jo mindre risiko for å bli slått konkurs (Kristoffersen, 2017, s. 466).

Utregningen vi brukte til å regne gjeldsgrad:

$$\text{Gjeldsgrad} = \frac{\text{Sum gjeld}}{\text{Sum egenkapital}}$$

3.5.1.5. Lønnsomhet

«Lønnsomheten sier noe om bedriftens evne til å tjene penger på sin virksomhet»

(Kristoffersen, 2017, s. 20). Uten en tilstrekkelig lønnsomhet vil bedriften ikke kunne overleve på lengre sikt (Kristoffersen, 2017, s. 20).

Utregningen som er bruk under nøkkeltallene:

$$\text{Lønnsomhet} = \frac{(\text{Ordinært resultat før skattekostand} + \text{Finanskostander})}{(\text{Sum gjeld og egenkapital i år } (x-1) + \text{Sum gjeld og egenkapital i år } (x)) / 2} * 100$$

4. Resultater

4.1 Norsk toppfotball

Etter et initiativ fra klubbene Lyn og Spring og Grane, ble Norges Fotballforbund (NFF) stiftet 30. april 1902 (Pedersen & Holm, 2020). NFF er det største sær-idrettsforbundet i Norges Idrettsforbund. Siden 1908 har NFF vært medlem av det internasjonale fotballforbundet FIFA, samt det europeiske fotballforbundet UEFA siden det ble stiftet i 1954 (Pedersen & Holm, 2020). NFF er en medlemsorganisasjon som er frivillig, politisk nøytral og uavhengig. Dette sær-idrettsforbundet skal ivareta og forvalte den norske fotballen, samt representere norsk fotball internasjonalt (NFF, u.d.).

NFFs visjon lyder: «Fotballglede, muligheter og utfordringer for alle» (Pedersen & Holm, 2020). Fotball er en stor aktivitet som for NFF et ansvar som en stor samfunnsaktør. Fotballen skal i tilhørighet gjennom å skape gode miljøer. NFF tar dette ansvaret gjennom å fremme gode verdier (NFF, u.d.). I Norge har forbundet ansvaret for både bredde- og elitefotballen, hvor de arrangerer cuper og serier tilpasset kjønn, alder og ferdigheter. I tillegg har de ansvaret for våre landslag fra U15 for både kvinner og menn (Pedersen & Holm, 2020).

Siden 1902 har NFF kåret en norsk cupmester for herrer, og har fra sesongen 1937/38 kåret en norsk seriemester. For kvinnene har det blitt kåret en norsk cupmester fra 1978 og seriemester fra 1984 (Pedersen & Holm, 2020). Herrenes øverste nivå heter Eliteserien, mens nivå to heter OBOS-ligaen. Kvinnens øverste nivå heter Toppserien.

I 1972 ble Serieforeningen stiftet. Dette er en interesseorganisasjon for herreklubbene på de to øverste nivåene, Eliteserien og OBOS-ligaen. Serieforeningen byttet navn til Norsk Toppfotball i 2001 (Eliteserien, u.d.).

«Målsettingen til NTF er å være ledende i utviklingen av norsk toppfotball på klubbnivå både sportslig, økonomisk, kommersielt og administrativt» (Torjusen, 2016).

Med en slik målsetting viser NTF til at de er en organisasjon som vil bistå klubbene med kompetanse for å kunne videreutvikle disse klubbene.

4.1.1 Eliteserien

Eliteserien er den øverste divisjonen for herrer i Norge. Serien ble først grunnlagt i 1937 under navnet Norgesserien. I ettertid har serien byttet navn en rekke ganger. Fra 1990 til 2017 het serien Tippeligaen, oppkalt etter sin hovedsponsor Norsk Tipping. I 2017 fikk det sitt nåværende navn, Eliteserien. Fra 2009 økte antall lag i Eliteserien fra 14 til 16 (Eliteserien, 2016). Eliteserien fungerer slik at alle lagene spiller mot hverandre to ganger, der det spilles en hjemmekamp og en bortekamp. Det vil si totalt 30 kamper hver i løpet av en sesong (Eliteserien, u.d.). Sesongen begynner som regel i mars måned og har sesongslutt i november måned. Lagene blir rangert i en tabell, der seier gir tre poeng, uavgjort gir ett poeng og tap null poeng. Etter sesongslutt blir det tildelt plasseringer, der laget med flest poeng får gull, lag to får sølv og lag tre bronse. Om det skulle være delt poengsum i sesongslutt, skiller de som regel mellom målforskjellen, antall scoret minus antall sluppet inn. I noen tilfeller vil det være likhet her, hvor de da skiller mellom antall scoringer. De lagene som ender på 15.- og 16.plass vil rykke ned til OBOS-ligaen. 14.plass må spille en kvalifiserende kamp mot det laget i OBOS-ligaen som vinner tredje kvalifiseringskamp, som vil bli forklart under OBOS-ligaen. Vinneren av Eliteserien skal spille kvalifiseringskamper i Champions League, mens lagene som havner på 2.- og 3.plass, samt cupvinneren skal spille kvalifiseringskamper i Europaligaen (Norges Fotballforbund, 2020).

4.1.2 OBOS-ligaen

OBOS-ligaen er den nest største ligaen i Norge på herresiden. Divisjonen ble grunnlagt i 1963, og har som Eliteserien hatt mange tidligere navn før det i 2015 fikk navnet OBOS-ligaen (OBOS-Ligaen, 2019). Slik som Eliteserien, består også OBOS-ligaen av 16 lag, der en har både hjemme og bortekamp mot alle lagene, samlet 30 kamper per lag. Sesongen varer fra sent mars til tidlig november. Poengsystemet er likt som i Eliteserien (Norges Fotballforbund, u.d.). De lagene som kommer på 1.- og 2.plass rykker opp til Eliteserien, mens 3.- til 6.plass spiller i en play-off, der det spilles 3 kamper om å få en mulighet til å spille om en plass i Eliteserien. Kamp 1 er mellom 5.- og 6. plass, de spiller da en borte- og en hjemmekamp, hvor vinneren av denne kampen skal til runde 2. I runde 2 spilles det en hjemme- og bortekamp mot laget som endte på 4.plass i ligaen. Siste kamp blir mellom vinneren av kamp 2 og 3.plass i Obos-Ligaen, som spilles på nøytral bane (Norges Fotballforbund, u.d.). Vinneren av den siste kampen skal da spille kvalifiseringskamp mot 14.plass i Eliteserien, hvor vinneren får plass i Eliteserien.

Nedrykk i OBOS-ligaen fungerer slik at 15.- og 16.plass rykker ned til 2.divisjon. Her vil også 14.plass spille kvalifiseringskamp mot et lag fra nivå tre (Norges Fotballforbund, u.d.).

4.1.3 Toppserien

Toppserien er den øverste divisjonen for damer i Norge. Serien ble først grunnlagt under navnet 1.divisjon i 1987 (Toppserien, u.d.). I ettertid har divisjonen også hatt navnet Polygramserien, oppkalt etter sponsor. I 1996 skiftet serien navn til Toppserien, og har hatt navnet siden. Toppserien har fra 1987 til 2006 bestått av 10 spillende lag i serien, men har etter 2007 økt med 2, hvor serien nå består av 12 lag (Toppserien, u.d.). Lagene skal spille en hjemme- og bortekamp mot alle lagene, som tilsvarer 22 kamper på hvert lag. Slik som Eliteserien og Obos-ligaen rangeres lagene i en tabell, med tre poeng for seier, ett for uavgjort og null for tap. Sesongen varer normalt fra slutten av mars til midten av november. I toppserien arrangeres det et sluttspill etter sesongen er ferdig, der de fire beste lagene i serien spiller nye kamper mot hverandre, både hjemme- og bortekamp. De lagene som havner på 5-10.plass spiller ett sluttspill med de lagene som havner på 1 og 2.plass i 1.divisjon kvinner. Der 1-5 plass får en plass i Toppserien. Lagene som havner på 7.- og 8.plass vil rykke ned til 1.divisjon. Etter sluttspillene spiller nr. 2 i sluttspillet – blant topp 4-lagene - mot vinneren i sluttspill 2. Vinneren av den kampen vil kunne delta i WUCL kvalifisering i neste sesong sammen med vinneren av sluttspillet fra topp 4 (Norges Fotballforbund, u.d.).

4.1.4 Medieavtalen i norsk fotball

Som nevnt tidligere er billettinntekter, sponsoravtaler og medieavtaler av de viktigste inntektskildene til klubbene. Medieavtalen til norsk toppfotball går ut på at rettighetene blir kjøpt opp av ulike selskaper, ofte gjennom forhandlinger og budrunder. Det er selskapet Fotball Media som forvalter medieavtalene på vegne av NFF og NTF (Øgar, 2020).

I 2017 sikret Discovery seg de norske fotballrettighetene i en seksårsperiode for en samlet sum på 2,4 milliarder kroner, som den gang var den største rettighetsavtalen i norsk idrettshistorie. Harald Strømme, sjef for TVNorge og Discovery Networks Norway, uttalte seg slik om avtalen (Aaserud, 2016):

«Dette er en milepæl og et historisk vendepunkt i vår sportssatsing og vi er stolte av å få vise Tippeligaen og OBOS-ligaen de neste seks årene»

Samtidig har ikke kvinnefotballen og Toppserien like stor oppslutning som de øverste divisjonene i herrefotballen. NFF og Serieforeningen for Kvinnefotball gikk i 2016 inn i en avtale som ga NRK medierettighetene til Toppserien og kvinnelandslagets kamper. Denne avtalen gjelder i perioden 2017-2021, med en samlet ramme på 21 millioner kroner for hele perioden (Waargard, 2016).

4.1.4.1 Fordelingsnøkkel

For Eliteserien og OBOS-ligaen ble det forhandlet frem en fordelingsnøkkel fra 2017 til 2022, som beskriver hvordan mediepengene skal fordeles mellom de norske toppklubbene.

Fordelingen av pengene vil skje i tre ulike «potter»:

- Utvikling
- Resultat
- Kommersiell

Her vil utviklingsmidlene fordeles likt mellom ligaene. Det øremerkes 58,2 millioner kroner til utviklingstiltak årlig, noe som vil gi 350 millioner kroner til sammen i perioden 2017-2022. Når det kommer til resultat og kommersiell vil disse fordeles henholdsvis 81% til Eliteserien og 19% til OBOS-ligaen (Eliteserien, 2016).

Eliteserien

Når det kommer til Eliteserien fordeles pengene for resultat slik (Eliteserien, 2016):

- 50% fordeles likt mellom alle klubbene
- 50% fordeles etter plassering på ligatabellen

Resultat

Pengemidlene fordeles følgende etter ligaplassering (Eliteserien, 2016):

1.plass – 20%, **2.plass** – 16%, **3.plass** – 12%, **4.plass** 6,5%, **5.plass** – 5,5%, **6.plass** – 5%. **7.plass** – 4,5%, **8.plass** – 4%, **9.plass** – 4%, **10.plass** – 4%, **11.plass** – 3,5%, **12.plass** 3,5%, **13.plass** – 3,5%, **14.plass** – 3%, **15.plass** – 2,5%, **16.plass** 2,5%

Kommersiell

I den kommersielle potten fordeles midlene etter tre områder som vektet likt, samt beregnes av et snitt fra de tre siste årene (Eliteserien, 2016):

- Omdømme
- Tilskuere
- Engasjement

Omdømme

Her utføres det en ukentlig omdømmemåling som blir utført av Sponsor Insight. Hver klubb får et indekstall fra 0-100. Ut fra dette blir det satt opp en omdømmetabell som rangerer klubbene (Eliteserien , 2016):

1.plass – 11%, 2.plass – 10%, 3.plass - 9%, 4.plass – 8%, 5.plass – 7,5%, 6.plass – 7%, 7.plass – 6,5%, 8.plass – 6%, 9.plass – 5,5%, 10.plass – 5%, 11.plass – 4%, 12.plass – 4%, 13.plass – 4%, 14.plass – 4%, 15.plass – 4%, 16.plass – 4%

Tilskuere

Dette området blir beregnet etter antall solgte billetter hos hver klubb.

Engasjement

Dette området går på klubbens rekkevidde (Eliteserien , 2016):

- Sosiale medier – rekkevidden klubben har på Facebook
- Antall personer klubben har i Customer Relationship Management (CRM)
- Antall brukere fra Norge klubben har på sin hjemmeside

Utvikling

Under dette området skal 26 millioner kroner være tilknyttet spillerutvikling og 9 millioner kroner tilknyttet trenerutvikling. Lagene som skal spille kvalifisering til Europa vil få tildelt 2 millioner kroner hver, som tilbakebetales ved en eventuell kvalifisering. I tillegg er det innført et klassifiseringssystem som skal evaluere klubbenes utviklingsarbeid. Utfallet av klassifiseringen vil legge føringen for hvordan fordelingen av midlene skal være (Eliteserien , 2016).

4.1.5 Herrefotball mot kvinnefotball

På verdensbasis er kvinnefotball langt ifra like populært som herrefotballen. Med en lavere grad av popularitet følger også forskjeller. Herrefotballen er i dag en milliardindustri, mens det hos kvinnene er en helt annen realitet. Forskjeller på herre- og kvinnefotballen finnes også i Norge.

Som nevnt tidligere korrelerer sportslig suksess med økonomisk suksess. Ettersom den økonomiske situasjonen henger sammen med billettinntekter, sponsorer og mediedekning, vil de med sportslig suksess få inn mer penger enn de uten suksess. Dermed er forskjellene mellom klubber i herrefotballen store, men ikke like store som forskjellene mellom herre- og kvinnefotball.

VM-bonusen for herrer endte i 2018 på 3,4 milliarder kroner, mens den til sammenligning endte på 256 millioner kroner for kvinnene (Gussiås, 2019). Mye av grunnen til disse ulikhetene er at kvinnefotballen ikke har samme publikums- og medieinteresse som herrefotballen, dermed vil ikke kvinnefotballen være like attraktivt hos samarbeidspartnere.

I 2007 lanserte NFF et prosjekt som ble kalt «Jenteløftet». I dette prosjektet skulle kvinnefotballen bli stimulert med 200 millioner kroner i løpet av de fem kommende årene (Langeland, 2008). Blant målsettingene i dette prosjektet var vinne medalje i EM i 2009, VM i 2011 og Champions League. Toppserien skulle også ha 100 000 tilskuere på årlig basis innen 2012. Med et slikt tilskuertall ville kvinnefotballen bli mer attraktivt for sponsorer, spillere og publikum. Markedsføringen av kvinnefotballen skulle økes, og klubbene skulle kunne stå på egne bein økonomisk (Lien & Johnsen).

Siden prosjektet ble lansert har det blitt det blitt kuttet i budsjettet. Det eneste av elitemålene som ble nådd var Norges semifinaletap i EM 2009, noe som førte til en delt bronsemedalje ettersom bronsefinalen ikke ble spilt (Lien & Johnsen). Den manglende suksessen med prosjektet viser til at kvinnefotballen fortsatt har en vei å gå.

Snare (2017) meldte at vinnerne av serien i Eliteserien får 60 ganger mer premiepenger enn vinnerne av Toppserien i 2017. Dette skyldes i stor grad medieavtalene, som tidligere skrevet. Mens ligamesteren hos herrene fikk utbetalt 23 millioner kroner, fikk ligamestrene hos kvinnene kun 400.000 kroner. Til sammen ble det fordelt 1,5 millioner kroner i

plasseringsutbetalinger hos de 8 øverste klubbene i Toppserien, mens det blant alle klubbene i Eliteserien ble fordelt 175 millioner kroner.

4.2 Koronaens påvirkning utenlandske ligaer

Europeiske land har etter utbruddet i kina adoptert sosial distansering fra rammede asiatiske land. I tillegg har kommersielle virksomheter blitt stengt, restriksjoner på sosiale samlinger og begrenset idrettsaktiviteter. I starten av krisen fortsatte profesjonelle sportsarrangementer å finne sted, inkludert fotballen. Italienske Serie A ble ikke stanset før 11. mars 2020, da den første fotballspilleren hadde testet positivt (Corsini, Bisciotti, Eirale, & Volpi, 2020). I sammenheng med alder og fysisk form, er ikke profesjonelle fotballspillere utsatt for en stor dødsrisiko i møtet med COVID-19 (Verity, 2020). Profesjonelle sportsutøvere skal ikke ta lett på viruset av den grunn, ettersom det kan føre til langvarige skader på lunge og hjerte (Vatn, 2020). Slike langvarige skader vil påvirke sportslige ytelser, og skal dermed om mulig unngås. Fotball er en lagsport hvor spillerne eksponeres for en stor mengde nærkontakt. Spillere er i kontakt på banen, på trening og i ulike aktiviteter gjennom dagen, skulle det være frokost og lunsj.

I tillegg til medspillere er det nærkontakt med ansatte ved klubben, som fysioterapeuter, og motspillere. Fotballsporten tiltrekker seg mennesker fra hele verden, og mange av disse er ofte på kamper hvor de må gjennom en lang reise for å se sitt favorittlag. Ifølge Banerjee (2020) er reiser en av faktorene som bidrar til en rask spredning av viruset. Ekstra stor fare for smittespredning vil det være om man etter en reise deltar på store samlinger som det vil være på et fotballstadion. Som en konsekvens av dette begynte politikere og sportsledere å utsette eller avlyse sportsarrangementer. I en rekke land ble det også besluttet at heller ikke treninger skulle finne sted som en del av sosial distansering. Fokuset for klubber og ligaer var alltid å få spille ferdig seriekampene etter at pandemien inntraff, for å unngå store økonomiske tap. Dette gjelder ikke bare for enkelte klubber og ligaer, men for fotballindustrien generelt.

4.2.1 “De fem store”

I Europa snakkes det om de «fem store» divisjonene, som består av den øverste divisjonen i hvert av disse fem landene: England, Frankrike, Italia, Spania og Tyskland. Blant disse divisjonene var det bare Ligue 1 i Frankrike som i sesongen 2019/2020 ble avlyst grunnet korona. Her ble Paris Saint-Germain tildelt ligatittelen, mens de lagene som lå nederst på tabellen rykket ned. I de øvrige fire divisjonene ble ligaene suspendert, men til slutt fullført. I alle landene ble amatørligaene utsatt (Colucci, Cottrell, & Sethna, 2020, s. 3).

4.2.2.1 Premier League

I England kom myndighetene opp med en ordning slik at arbeidsgivere kunne permittere arbeidstakere. Arbeidstakerne kunne søke om 80% av ordinær lønn, og det var deretter opp til arbeidsgiver om de ville betale arbeidstaker de siste 20% av lønningen. Stillingene til ansatte ville ikke bli endret selv om en slik permittering ble satt i gang. Ingen av klubbene i Premier League benyttet seg av muligheten for permittering av spillere, men noen prøvde seg på permitteringen av ikke-spillende ansatte. To av de større klubbene i Premier League, Tottenham og Liverpool, annonserte at de ville permittere ikke-spillende ansatte. Dette ble møtt med stor motstand, og klubbene valgte til slutt å reversere sine beslutninger. Newcastle var eneste klubb som trosset den dårlige PR-en og gikk videre med permitteringer. Lavere ned i divisjonene i engelsk fotball er det blitt gjort permitteringer både hos spillere og andre ansatte (Colucci, Cottrell, & Sethna, 2020, s. 14).

Blant klubbene i Premier League er det blitt gjort flere individuelle avtaler med spillere. I Arsenal sa spillerne seg enige i et lønnskutt på 12,5%. Det er blitt rapportert om lignende avtaler i flere klubber. Aston Villa tok et lønnskutt på 25%, Chelsea på 10%. Hos Premier Leagues største klubb, Manchester United, ble spillerne enige om at 30% av lønningene skulle gå til National Health Service (Colucci, Cottrell, & Sethna, 2020, ss. 14-15).

4.2.2.2 Ligue 1

Den 30. april 2020 ble det besluttet at den franske toppdivisjonen skulle avbrytes. Dermed ble Paris Saint-Germain erklært som seriemestre. Amiens S.C. og Toulouse F.C. rykket ned, selv om det egentlig gjensto 10 av 38 serierunder (Colucci, Cottrell, & Sethna, 2020, s. 18).

Myndighetene i Frankrike har kommet opp med en ordning hvor klubbene betaler deres ansatte 70%, og senere får refundert dette av staten, med opptil 4850 euro per ansatt.

Dette dekker mye av utgiftene mot ikke-spillende ansatte, mens bare en brøkdel av spillernes lønninger kan dekkes med et refunderbart beløp med tak på 4850 euro. Uansett tar dette en del av det økonomiske presset bort fra klubbene. De franske myndighetene har også satt opp garantier for banklån til bedrifter. Klubbene kan dermed diskutere statssikrede banklån hos deres respektive banker (Colucci, Cottrell, & Sethna, 2020, s. 19).

4.2.2.3 Bundesliga

Den 16. mai 2020 ble Bundesliga i Tyskland den første ligaen til å starte opp igjen med fotballkamper etter at korona hadde satt en stopper for dette. Under spesielle anledninger kan arbeidsgivere i Tyskland benytte seg av noe som heter «Kurzarbeit». Her vil arbeidstakere jobbe mindre, helt ned til ingenting, og vil få tilbake opptil 87% av forrige netto-inntekt. Denne ordningen er også tilgjengelig for fotballklubbene, men vil ikke være særlig til hjelp for fotballspillere ettersom den bare dekker opptil 4623 euro per måned. En del klubber har benyttet seg av «Kurzarbeit» blant ordinære ansatte, samt forhandlet frem midlertidige lønnskutt hos spillere. Eksempelvis gikk Bayern Munchen- og Eintracht Frankfurt-spillere med på 20% lønnskutt (Colucci, Cottrell, & Sethna, 2020, s. 22).

4.2.2.4 Serie A

Serie A i Italia ble suspendert 9. mars i 2020. På dette tidspunktet gjensto det tolv serierunder, ekskludert fire allerede utsatte kamper. Den italienske cupen ble suspendert etter første kamp i semifinalen. Arbeidere som er hjemme grunnet korona vil kunne motta ulike kompensasjoner ut ifra deres jobbstatus. I tillegg til nasjonale kompensasjoner, kan lokale myndigheter i de ulike regionene bidra med ytterligere kompensasjon for å hjelpe de utsatte (Colucci, Cottrell, & Sethna, 2020, s. 25).

4.2.2.5 Primera Division

12. mars 2020 ble Primera Division suspendert. De fleste klubbene med profesjonelle utøvere benytter seg av den såkalte ERTE-ordningen (expediente de regulacion temporal de empleo) – som er en ordning laget for perioder med kriser og uventede hendelser. I korthet kan arbeidsgivere be om å enten midlertidig justere arbeidskontrakter ved å redusere arbeidstimer og lønn – mellom minimum 10% og maksimum 70%. Eventuelt kan de midlertidig suspendere den ansattes kontrakt. Ved en suspensjon av arbeidskontrakten vil arbeidstakeren få kompensasjoner fra myndighetene i tillegg til mulige kompensasjoner direkte fra klubbene. En arbeidskontrakt som er blitt påvirket av ERTE, vil gå tilbake til

opprinnelige vilkår så fort situasjonen er tilbake til normalen (Colucci, Cottrell, & Sethna, 2020, s. 30).

4.2.2 Finansiell utvikling hos de europeiske mesterne

Sesongene før COVID-19 viste en stabil og konstant vekst for de fleste klubbene, men den siste sesongen har vist seg å være hard for alle. Koronakrisen har testet den finansielle bærekraften i hele fotballindustrien. Det har vært noen underliggende trender de siste sesongene, men fellesnevneren denne sesongen har vært forstyrrelser fra COVID-19. Selv før koronakrisen hadde forhøyede spillerlønninger sammen med økende overgangs- og agentavgifter, bidratt til å holde klubbenes finans i sjakk (KPMG Sports Advisory Practice, 2021, s. 8).

En rapport fra KPMG tar en titt på hvordan COVID-19 har påvirket serievinnerne fra sesongen 19/20 i de seks beste ligaene i Europa: Bayern München (Bundesliga), FC Porto (Primeira Liga), Juventus (Serie A), Liverpool (Premier League), Paris Saint-Germain (Ligue 1) og Real Madrid (Primera Division). Alle de seks serievinnerne har rapportert en nedgang i driftsinntekter. Av disse klubbene har Bayern München, Liverpool og Real Madrid hatt litt mer beskjeden nedgang i driftsinntekter, som i hovedsak skyldes en økning i de kommersielle inntektene. Ettersom mange av kampene enten ble kansellerte eller spilt bak lukkede dører, var det billettinntekter, samt mersalg det gikk hardest ut over. Ettersom kamper i både liga og cuper ble kansellerte, ble det også rapportert om nedgang i kringkastingsinntekter. Selv om noen av ligaene valgte å fullføre sesongen, ble en del av kampene spilt så sent at det blir bokført i 2020/21- sesongen (KPMG Sports Advisory Practice, 2021, ss. 5-6).

Etter pandemiens utbrudd, møter fotballklubber komplekse utfordringer i møtet med forskjellige perspektiver: juridiske (spillerkontrakter o.l.), logistiske (reiserestriksjoner), regulatoriske (Financial Fair Play), samt kampkalenderen. I hovedsak blir klubbene testet finansielt ved at kamper blir kansellerte eller spilt bak lukkede dører, hvor inntektene fra billettsalg bortfaller, samt reforhandling, suspensjon eller kansellering av innbetalinger fra media og kommersielle avtaler. Slike faktorer utgjør et problem i pengestrømmen, slik at klubbene sliter med å møte forventningene. Lag i mindre ligaer eller lavere divisjoner ser ut til å ha det ekstra tøft ettersom disse er mer avhengige av kampinntekter som blir mest berørt av pandemien (KPMG Sports Advisory Practice, 2021, s. 9).

4.3 Påvirkning norsk kultur, idrett og frivillighet

4.3.1 Utviklingen av overgangsmarkedet under Covid-19

På grunn av Covid-19 kan flere klubber ha fått en endring ved inntektene, noe som vil påvirke driften hos de forskjellige klubbene. Dette har vært med på å påvirke det norske overgangsmarkedet. Det har vært flere klubber som måtte permittere sine spillere i løpet av mars 2020. Det at spillere er permitterte kan ha en stor påvirkning på det norske overgangsmarkedet. Ifølge regelverket hos NFF står en spiller fritt til å snakke og forhandle med andre klubber etter 14 dager ved permittering. I den sammenheng med dette gikk de norske klubbene sammen om en avtale om å ikke benytte seg av denne muligheten. En såkalt «gentleman agreement». (Lien & Tonning, 2020).

4.3.2 Idrett, kultur og frivillighet

Det har vært store utfordringer for idretten, kulturarrangementer og frivilligheten til å fungere som normalt. Da Norge fikk sine første tilfeller med COVID-19, tok det ikke lang tid før Norge kom ut med tiltak for å prøve å stoppe smitten. 12.mars 2020 kom tiltakene om forbud mot idretts- og kulturarrangementer (Helsedirektoratet , 2020). For frivillighetsarbeid har det vært et stort tema der en tenker på felles tiltak som å følge anbefalinger gjennom hele pandemien. Frivillighetsarbeid har også vært å få frivillige organisasjoner til å samarbeide med kommunen, slik at de kan bistå til hjelp med å levere husholdningsartikler fra butikker til personer (Helsedirektoratet , 2020). Ellers har frivillighetsarbeidet mistet inntekter og har nå redusert aktivitet, dette fordi det har vært tiltak med antall maks personer for å stoppe smitten. Ifølge Arnesen har frivillighetsarbeid et tap på 6 milliarder kroner på grunn av pandemien (Arnesen, 2020).

Når det kommer til støttemidler, har regjeringen satt opp kompensasjonsordninger for å avhjelpe konsekvensene under pandemien. Midten av mars 2020 kom regjeringen med første kompensasjonsordning til kultur, frivillighet og idrett, der det ble gitt ut 300 millioner til kulturlivet. For frivilligheten og idrett var det en sum på ca. 600 millioner kroner (Regjeringen , 2020). Disse summene skulle dekke alle tapte billettsalg og avgifter for deltakere, i tillegg til å dekke merutgifter som en følge av avlyste eller utsatte arrangementer. Kompensasjonsordningen vil her ikke dekke de kostnadene som ligger i bunn, verken lokalkostnader, utgifter til betalinger på stadioner, artister, spillere, ansatte med mer.

Innen toppfotballen vil det være ansatte og spillere med lønn, i motsetning til amatører som ikke gir ut lønn. For toppfotballen har det vært likt som for andre samfunnsaktører, ved at de må søke om en sum fra regjeringen (Madsen, 2020). Mer om dette i kapitlet om kompensasjonsordninger.

4.3.3 Tiltak for norsk toppfotball

Den 12. mars 2020 kom det ut tiltak fra regjeringen som førte til nedstenging av landet. Et av tiltakene var forbud og stenging av arrangementer innen kultur og idrett. Det vil si at toppfotballen i Norge ikke kunne trene som et lag og heller ikke spille kamper i første omgang til 26. mars. Den 18. mars kommer regjeringen ut med en kompensasjonsordning til idrett og kultur på ca. 900 millioner kroner som skal kunne dekke tapte inntekter (Helsedirektoratet, 2020).

Smitten var ikke under kontroll innen 26. mars, dermed ble tiltakene forlenget til 13. april (Regjeringen, 2020). For toppfotballen ble seriespillet utsatt (Gill, 2019). Det vil si at klubbene tapte større summer på tapte inntekter fra publikum, sponsorer og kampinntekter. Ved litt hjelp om de tre kompensasjonsordningen som regjeringen har gitt ut, har klubbene fått dekke noe av sine tapte inntekter, men ikke sine utgifter.

7. april kommer det ut en melding om at regjeringen ønsker å åpne landet gradvis, mulighet for seriestart åpnes, Eliteserien blir sparket i gang 16. juni, (Norges Fotballforbund, u.d.), OBOS-Ligaen startet serien 3. juli (Norges Fotballforbund, u.d.) og Toppserien sin start 3. August (Norges fotballforbund, u.d.). Alle tre seriene hadde sin sesongslutt i løpet av Desember måned, det var en sesong med tette kamper for Eliteserien, og OBOS-ligaen der det var opp til to kamper i uken i seriene. For Toppserien med 10 lag, gikk det mer ut over sluttspillet og en sen sesong.

4.4 Kompensasjonsordninger

4.4.1 Krisepakke 1

Den første krisepakken gjaldt fra perioden 5.mars 2020 til 30.april 2020. Denne pakken skulle dekke inntektstapet som klubbene opplevde i denne perioden. Rammen på denne ordningen var satt til 700 millioner kroner. Totalt var det 2254 søkere som søkte på til sammen 372 millioner kroner. I denne krisepakken kan organisasjonene og foreningene få dekket opp til hele søknadsbeløpet. Eventuelt kan søknaden bli godkjent med endringer eller bli avslått (Lotteri- og Stiftelsestilsynet, 2020).

4.4.1.1 Eliteserien

Overikt over søknadsbeløp og tildelt beløp i Krisepakke 1 i Eliteserien

Namn	Status	Søknadsbeløp	Tildelt beløp	% av søkt beløp	Kommune	Fylke
Rosenborg Ballklubb	Godkjent med endringer	4 417 250	65 000	1,47 %	Trondheim	Trøndelag fylkeskommune
Stabæk Fotball	Avslått	838 010	0	0,00 %	Bærum	Viken fylkeskommune
Molde Fotballklubb	Godskjent med endringer	414 540	95 000	22,92 %	Molde	Møre og Romsdal fylkeskommune
FK Bodø-Glimt	Godskjent med endringer	416 900	319 400	76,61 %	Bodø	Nordland fylkeskommune
Vålerenga Fotball	Godskjent med endringer	735 220	652 645	88,77 %	Oslo	Oslo kommune
Kristiansund Ballklubb	Godskjent med endringer	395 000	245 000	62,03 %	Kristiansund	Møre og Romsdal fylkeskommune
Odds Ballklubb	Godskjent med endringer	262 011	196 613	75,04 %	Skien	Vestfold og Telemark fylkeskommune
Strømsgodset Toppfotball	Avslått	260 000	0	0,00 %	Drammen	Viken fylkeskommune
Idrettsklubben Start	Godkjent	86 311	86 311	100,00 %	Kristiansand	Agder fylkeskommune
Viking Fotballklubb	Godkjent	245 000	245 000	100,00 %	Stavanger	Rogaland fylkeskommune
Summert		8 070 242	1 904 969			

Figur 1 Oversikt over søknadsbeløp og tildelt beløp fra krisepakke 1 i Eliteserien

Tall hentet fra: (Lotteri- og Stiftelsestilsynet, 2020)

Figuren ovenfor viser en oversikt over de ulike klubbene fra Eliteserien som har søkt om kompensasjon, samt hva de ulike klubbene har blitt tildelt fra krisepakke 1. Vi kan se at det er flere som har fått godkjent med endringer, og noen som har fått avslått søknaden sin.

Det er fem klubber fra Eliteserien som ikke har søkt kompensasjon om støtte fra den første krisepakken, deriblant FK Haugesund. Haugesunds daglige leder kom med en uttalelse angående hvorfor ikke de har søkt i denne omgangen: *“Vi har ikke hatt noen avlyste arrangementer i den perioden, og kamper er jo foreløpig bare blitt utsatt, så vi har ikke hatt noe å søke om, sier daglig leder i FK Haugesund, John Harald Log. Han forklarer at klubben har lest direktivene fra Kulturdepartementet, rådført seg med andre og kommet frem til at det ikke var noen vits å søke”* (Opheim, Kvamme, & Wikan, 2020).

4.4.1.2 OBOS-ligaen

Oversikt over søknadsbeløp og tildelt beløp fra krisepakke 1 i Obosligaen						
Namn	Status	Søknadsbeløp	Tildelt beløp	% av søkt beløp	Kommune	Fylke
Tromsø Idrettslag	Godkjent	106 400	106 400	100,00 %	Tromsø	Troms og Finnmark fylkeskommune
Ranheim Idrettslag	Avslått	185 917	0	0,00 %	Trondheim	Trøndelag Fylkeskommune
Lillestrøm Sportsklubb	Godkjent med endringer	467 000	325 000	69,59 %	Lillestrøm	Viken Fylkeskommune
Kongsvinger IL Fotball	Godkjent	70 000	70 000	100,00 %	Kongsvinger	Innlandet Fylkeskommune
Sogndal Idrettslag Fotball	Godkjent med endringer	342 000	110 000	32,16 %	Sogndal	Vestland Fylkeskommune
Sandnes Ulf Toppfotball	Godkjent	315 286	315 286	100,00 %	Sandnes	Rogaland Fylkeskommune
Hamkam Fotball	Godkjent	142 000	142 000	100,00 %	Hamar	Innlandet Fylkeskommune
Ullsaker/Kisa IL Fotball	Avslått	474 121	0	0,00 %	Viken	Viken Fylkeskommune
Summert:		2 102 724	1 068 686			

Figur 2 Oversikt over søknadsbeløp og tildeltbeløp fra krisepakke 1 i OBOS-Ligaen

Tall hentet fra: (Lotteri- og Stiftelsestilsynet, 2020)

Ovenfor har vi en oversikt av hvilke klubber fra OBOS-ligaen som har søkt om kompensasjon fra krisepakke 1. Her kommer det frem hvilket beløp de har søkt om, og hvilket beløp de har fått tildelt. I likhet med oversikten fra Eliteserien er det noen som har fått godkjent med endringer, men også to klubber som har fått avslått søknaden sin. Resten av lagene som ikke er tatt med i oversikten har ikke vært sammenhengende i OBOS-ligaen de siste 3 årene. FK Jerv søkte ikke om støtte i krisepakke 1 i OBOS-ligaen.

4.4.1.3 Toppserien

Oversikt over søknadsbeløp og tildelt beløp fra Krisepakke 1 i Toppserien						
Namn	Status	Søknadsbeløp	Tildelt beløp	% av søkt beløp	Kommune	Fylke
Avaldsnes Idrettslag	Godkjent	145 500	145 500	100,00 %	Karmøy	Rogaland Fylkeskommune
Klepp Idrettslag	Godkjent med endringer	196 600	155 000	78,84 %	Klepp	Rogaland Fylkeskommune
Idrettslaget Sandviken	Avslått	315 000	0	0,00 %	Bergen	Vestland Fylkeskommune
LSK Kvinner FK	Godkjent	60 000	60 000	100,00 %	Lillestrøm	Viken Fylkeskommune
Røa Fotball Elite	Godkjent	60 000	60 000	100,00 %	Oslo	Oslo Kommune
Allianse Idrettslaget Arna-Bjørnar	Godkjent med endringer	382 175	238 175	62,32 %	Bergen	Vestland Fylkeskommune
Summert:		1 159 275	658 675			

Figur 3 Oversikt over søknadsbeløp og tildeltbeløp fra krisepakke 1 i Toppserien

Tall hentet fra: (Lotteri- og Stiftelsestilsynet, 2020)

Her er oversikten over Toppserien og hva de ulike klubbene har søkt for i kompensasjon. Det laget i Toppserien som har fått tildelt mest kompensasjon er IL Arna-Bjørnar med i overkant av 230 000 kroner. De som har fått tildelt minst er IL Sandviken, som har fått avslag på sin søknad. I Toppserien sin oversikt er det noen lag som mangler. Rosenborg Kvinner er ikke tatt med siden de var et nyopprettet lag før 2020-sesongen. Resten av de som ikke er tatt med i oversikten har enten søknad sammen med herrelagene, dermed vil det ikke komme med på regnskapet på kvinnesiden, eller så har de ikke vært sammenhengende i Toppserien de siste tre årene.

4.4.2 Krisepakke 2

Den andre krisepakken som kulturdepartementet kom med, gjaldt arrangementer og andre aktiviteter som ble avlyst, utsatt eller stengt mellom 12.mars 2020 og 31.august 2020.

Søknadsbeløpet fra alle de ulike organisasjonene og foreningene var til sammen på nærmere 1,6 milliarder kroner, med totalt 6803 søknader. Kriterier for søknad om krisepakke 2:

- Tapte inntekter fra arrangement som skulle vært arrangert i perioden (for eksempel tapte billettinntekter, parkeringsinntekter, inntekter fra loppemarked eller kioskinntekter).
- Tapte billettinntekter fra annen spesifisert aktivitet i perioden (for eksempel museum, akvarium, kinoer eller idrettsanlegg).
- Tapte utleieinntekter i perioden (utleie av bygninger, anlegg, hytter, fartøy og andre rom og lokale).
- Tapte inntekter som følge av at organisasjonen har mistet oppdrag i tilknytning til et arrangement eller andre spesifisert aktivitet i perioden (Lotteri- og Stiftelsestilsynet, 2020).

4.4.2.1 Eliteserien

Oversikt over søknadsbeløp og tildelt beløp i Krisepakke 2 i Eliteserien						
Namn	Status	Søknadsbeløp	Tildelt beløp	% av søkt beløp	Kommune	Fylke
Rosenborg Ballklubb	Godkjent	20 525 845	14 368 093	70,00 %	Trondheim	Trøndelag fylkeskommune
Stabæk Fotball	Godkjent med endring	2 995 595	2 096 917	70,00 %	Bærum	Viken fylkeskommune
Molde Fotballklubb	Godkjent	4 496 630	3 147 642	70,00 %	Molde	Møre og Romsdal fylkeskommune
FK Bodø-Glimt	Godkjent	3 811 527	2 668 070	70,00 %	Bodø	Nordland fylkeskommune
Vålerenga Fotball	Godkjent	8 659 713	6 061 798	70,00 %	Oslo	Oslo kommune
Kristiansund Ballklubb	Godkjent	2 873 149	2 011 205	70,00 %	Kristiansund	Møre og Romsdal fylkeskommune
Odds Ballklubb	Godkjent	5 251 198	3 675 838	70,00 %	Skien	Vestfold og Telemark fylkeskommune
Strømsgodset Toppfotball	Godkjent med endring	7 629 425	5 340 598	70,00 %	Drammen	Viken fylkeskommune
Idrettsklubben Start	Godkjent	7 685 824	5 380 078	70,00 %	Kristiansand	Agder fylkeskommune
Viking Fotballklubb	Godkjent	2 731 924	1 912 351	70,00 %	Stavanger	Rogaland fylkeskommune
Fk Haugesund	Godkjent	11 173 924	7 821 107	69,99 %	Haugesund	Rogaland fylkeskommune
Sportsklubben Brann	Godkjent med endring	24 443 973	17 110 781	70,00 %	Bergen	Vestland fylkeskommune
Aalesund Fotballklubb	Godkjent	7 306 947	5 114 863	70,00 %	Ålesund	Møre og Romsdal fylkeskommune
Sarpsborg 08 Fotballforening	Godkjent	8 219 208	5 753 446	70,00 %	Sarpsborg	Viken fylkeskommune
Sandefjord Ballklubb	Godkjent	335 248	234 674	70,00 %	Sandefjord	Vestfold og Telemark fylkeskommune
Summert		118 140 130	82 697 461			

Figur 4 Oversikt over søknadsbeløp og tildelt beløp fra krisepakke 2 i Eliteserien

Tall hentet fra: (Lotteri- og Stiftelsestilsynet, 2020)

Ovenfor har vi en oversikt over søknader til krisepakke 2 fra Eliteserien. I forhold til krisepakke 1, har alle lagene som har vært tilknyttet Eliteserien i 2020 søkt om støtte i denne omgangen. Det er et stort sprang mellom hva de ulike klubbene har søkt om og hva de har fått tildelt. Brann og Rosenborg er helt klart de som har fått tildelt størst beløp, der Brann har fått tildelt over 15 millioner kroner. På andre siden av skalaen finner vi Sandefjord som har fått tildelt rett over 200 000 kroner. Mange av klubbene i Eliteserien fikk søknaden godkjent, mens det var tre klubber som fikk godkjent med endringer.

4.4.2.2 OBOS-ligaen

Oversikt over søknadsbeløp og tildelt beløp fra krisepakke 2 i Obosligaen

Namn	Status	Søknadsbeløp	Tildelt beløp	% av søkt beløp	Kommune	Fylke
Tromsø Idrettslag	Godkjent	2 046 861	1 432 803	70,00 %	Tromsø	Troms og Finnmark fylkeskommune
Ranheim Idrettslag	Godkjent	2 166 017	1 516 212	70,00 %	Trondheim	Trøndelag Fylkeskommune
Lillestrøm Sportsklubb	Godkjent	7 081 503	4 957 053	70,00 %	Lillestrøm	Viken Fylkeskommune
Kongsvinger IL Fotball	Godkjent med endring	1 876 334	1 313 434	70,00 %	Kongsvinger	Innlandet Fylkeskommune
Sogndal Idrettslag Fotball	Godkjent	3 343 644	2 340 550	70,00 %	Sogndal	Vestland Fylkeskommune
Sandnes Ulf Toppfotball	Godkjent	2 945 418	2 061 794	70,00 %	Sandnes	Rogaland Fylkeskommune
Hamkam Fotball	Godkjent med endring	1 831 161	1 210 160	66,09 %	Hamar	Innlandet Fylkeskommune
Ullsaker/Kisa IL Fotball	Godkjent	1 074 337	752 038	70,00 %	Viken	Viken Fylkeskommune
Fk jerv	Godkjent	1 024 989	717 491	70,00 %	Grimstad	Agder Fylkeskommune
Summert:		23 390 264	16 301 535			

Figur 5 Oversikt over søknadsbeløp og tildeltbeløp fra krisepakke 2 i OBOS-ligaen

Tall hentet fra: (Lotteri- og Stiftelsestilsynet, 2020)

I forhold til krisepakke 1, har alle klubbene vi har tatt med i denne oppgaven søkt om støtte fra krisepakke 2. De som har fått tildelt mest er Lillestrøm Sportsklubb, som har fått tildelt nesten 5 millioner kroner i kompensasjon. De som har fått tildelt minst er FK Jerv og Ullensaker/Kisa IL, som har fått tildelt i overkant av 700 000 kroner i støtte. En av årsakene til at Lillestrøm har søkt om mest penger er at de kommer fra Eliteserien året før, som i den forstand betyr at det som regel er høyere lønninger til spillere og ansatte i klubben. Høyere inntekter og høyere kostnader blir vist frem i regnskapet til Lillestrøm. De fleste klubbene i OBOS-ligaen fikk sin søknad godkjent, mens Kongsvinger IL og Ham-Kam Fotball fikk godkjent med endringer.

4.4.2.3 Toppserien

Oversikt over søknadsbeløp og tildelt beløp fra Krisepakke 2 i Toppserien

Namn	Status	Søknadsbeløp	Tildelt beløp	% av søkt beløp	Kommune	Fylke
Avaldsnes Idrettslag	Godkjent	175 000	122 500	70,00 %	Karmøy	Rogaland Fylkeskommune
Klepp Idrettslag	Godkjent	541 600	379 120	70,00 %	Klepp	Rogaland Fylkeskommune
Røa Fotball Elite	Godkjent	686 000	480 200	70,00 %	Oslo	Oslo Kommune
Allianse Idrettslaget Arna-Bjørnar	Godkjent	140 750	98 525	70,00 %	Bergen	Vestland Fylkeskommune
Summert:		1 543 350	1 080 345			

Figur 6 Oversikt over søknadsbeløp og tildeltbeløp fra krisepakke 2 i Toppserien

Tall hentet fra: (Lotteri- og Stiftelsestilsynet, 2020)

Ovenfor er en oversikt over søknadsbeløp og tildelt beløp for krisepakke 2 i Toppserien. Det laget i Toppserien som har fått tildelt mest i kompensasjon fra denne krisepakken er Røa Fotball Elite, som har fått tildelt rett over 480 000 kroner i kompensasjon. De som er i andre enden av skalaen er IL Arna-Bjørnar som har fått tildelt rett i underkant av 100 000 kroner. Vi har også LSK Kvinner FK og IL Sandviken som ikke valgte å søke om kompensasjon fra denne krisepakken. Alle klubbene i Toppserien som valgte å søke fikk sin søknad godkjent.

4.4.3 Krisepakke 3

Den siste krisepakken, også kalt krisepakke 3, gjaldt tapte inntekter i perioden 12.mars 2020 til 31.desember 2020. I den siste krisepakken kom det inn totalt 6597 søknader som kompensasjon, og over 500 millioner kroner av de som var satt av ble tildelt idrett. Fra den tredje krisepakken kunne de søke om kompensasjon fra:

- Tapte inntekter fra arrangement som skulle vært arrangert i perioden (for eksempel tapte billettinntekter, parkeringsinntekter, inntekter fra loppemarked eller kioskinntekter).
- Tapte billettinntekter fra annen spesifisert aktivitet i perioden (for eksempel museum, akvarium, kinoer eller idrettsanlegg).
- Tapte utleieinntekter i perioden (utleie av bygninger, anlegg, hytter, fartøy og andre rom og lokale).
- Tapte inntekter som følge av at organisasjonen har mista oppdrag på grunn av at andre sitt arrangement eller andre spesifisert aktivitet er helt eller delvis avlyst, stengt eller utsatt.
- For annen spesifisert aktivitet kunne det også søkes om kompensasjon for inntektsbortfall som har nær og naturlig tilknytning til tapte billett- og utleieinntekter (Lotteri- og Stiftelsestilsynet , 2021)

4.4.3.1 Eliteserien

Oversikt over søknadsbeløp og tildelt beløp i Krisepakke 3 i Eliteserien						
Namn	Status	Søknadsbeløp	Tildelt beløp	% av søkt beløp	Kommune	Fylke
Rosenborg Ballklubb	Godkjent med endringer	14 392 873	10 944 683	76,04 %	Trondheim	Trøndelag fylkeskommune
Stabæk Fotball	Godkjent	2 300 416	1 610 289	70,00 %	Bærum	Viken fylkeskommune
Molde Fotballklubb	Godkjent	13 555 969	9 489 178	70,00 %	Molde	Møre og Romsdal fylkeskommune
FK Bodø-Glimt	Godkjent	5 286 773	3 634 359	68,74 %	Bodø	Nordland fylkeskommune
Vålerenga Fotball	Godkjent med endringer	9 278 123	2 464 961	26,57 %	Oslo	Oslo kommune
Kristiansund Ballklubb	Godkjent	4 000 624	2 800 435	70,00 %	Kristiansund	Møre og Romsdal fylkeskommune
Odds Ballklubb	Godkjent med endringer	3 208 641	1 390 979	43,35 %	Skien	Vestfold og Telemark fylkeskommune
Strømsgodset Toppfotball	Godkjent	5 930 567	4 151 398	70,00 %	Drammen	Viken fylkeskommune
Idrettsklubben Start	Godkjent med endringer	3 320 048	2 143 685	64,57 %	Kristiansand	Agder fylkeskommune
Viking Fotballklubb	Godkjent med endringer	5 194 088	5 195 884	100,03 %	Stavanger	Rogaland fylkeskommune
Fk Haugesund	Godkjent med endringer	7 336 830	3 107 281	42,35 %	Haugesund	Rogaland fylkeskommune
Sportsklubben Brann	Godkjent med endringer	10 830 166	1 939 755	17,91 %	Bergen	Vestland fylkeskommune
Aalesund Fotballklubb	Godkjent med endringer	3 929 759	3 301 036	84,00 %	Ålesund	Møre og Romsdal fylkeskommune
Sarpsborg 08 Fotballforening	Godkjent med endringer	5 623 728	1 327 564	23,61 %	Sarpsborg	Viken fylkeskommune
Sandefjord Ballklubb	Godkjent med endringer	1 673 553	616 977	36,87 %	Sandefjord	Vestfold og Telemark fylkeskommune
Summert		95 862 158	54 118 464			

Figur 7 Oversikt over søknadsbeløp og tildeltbeløp fra krisepakke 3 i Eliteserien

Tall hentet fra: (Lotteri- og Stiftelsestilsynet , 2021)

Ovenfor er en oversikt over hva de ulike klubbene fikk tildelt fra krisepakke 3 i Eliteserien. I denne pakken var det Rosenborg Ballklubb som fikk tildelt mest i kompensasjon, på nesten 11 millioner kroner. Sandefjord Fotball var de som søkte om minst og fikk tildelt minst, rett over 600 000 kroner. Fotballklubben Brann fikk sitt tildelte beløp redusert fra 5,6 millioner til rett i

overkant av 1,9 millioner kroner på grunn av at de hadde søkt om for mye i kompensasjon. Det kommer mer informasjon angående dette i oversikten over de ulike krisepakkene. Fem klubber fikk sin søknad godkjent, mens resten av klubbene fikk godkjent med endringer.

4.4.3.2 OBOS-ligaen

Oversikt over søknadsbeløp og tildelt beløp fra krisepakke 3 i Obosligaen						
Namn	Status	Søknadsbeløp	Tildelt beløp	% av søkt beløp	Kommune	Fylke
Tromsø Idrettslag	Godkjent	1 507 312	1 055 119	70,00 %	Tromsø	Troms og Finnmark fylkeskommune
Ranheim Idrettslag	Godkjent med endring	2 519 418	453 363	17,99 %	Trondheim	Trøndelag Fylkeskommune
Lillestrøm Sportsklubb	Godkjent	6 746 407	4 772 486	70,74 %	Lillestrøm	Viken Fylkeskommune
Kongsvinger IL Fotball	Godkjent	1 079 074	755 353	70,00 %	Kongsvinger	Innlandet Fylkeskommune
Sogndal Idrettslag Fotball	Godkjent	2 346 342	1 566 502	66,76 %	Sogndal	Vestland Fylkeskommune
Sandnes Ulf Toppfotball	Godkjent	4 083 106	2 858 174	70,00 %	Sandnes	Rogaland Fylkeskommune
Hamkam Fotball	Godkjent med endring	691 335	504 584	72,99 %	Hamar	Innlandet Fylkeskommune
Ullsaker/Kisa IL Fotball	Godkjent	628 500	439 952	70,00 %	Viken	Viken Fylkeskommune
Fk jerv	Godkjent	1 578 819	1 048 212	66,39 %	Grimstad	Agder Fylkeskommune
Summert:		21 180 313	13 453 745			

Figur 8 Oversikt over søknadsbeløp og tildelt beløp fra krisepakke 3 i Obos-Ligaen

Tall hentet fra: (Lotteri- og Stiftelsestilsynet , 2021)

Figuren ovenfor viser søknadsbeløp og tildelt beløp fra krisepakke 3 i OBOS-ligaen. I OBOS-ligaen fra den tredje krisepakken, er det i likhet med de to foregående krisepakkene Lillestrøm Sportsklubb som har fått tildelt mest i kompensasjon. Fra denne pakken fikk Lillestrøm litt over 4 700 000 kroner. De som har fått tildelt minst i støtte i OBOS-ligaen fra denne krisepakken er Ullensaker/Kisa IL Fotball, som fikk tildelt rett i overkant av 430 000 kroner. De fleste klubbene i OBOS-ligaen fikk sine søknader godkjent, unntatt Ranheim IL og Hamkam Fotball. De to klubbene fikk godkjent med endringer.

4.4.3.3 Toppserien

Oversikt over søknadsbeløp og tildelt beløp fra Krisepakke 3 i Toppserien						
Namn	Status	Søknadsbeløp	Tildelt beløp	% av søkt beløp	Kommune	Fylke
Avaldsnes Idrettslag	Godkjent	1 060 200	719 140	67,83 %	Karmøy	Rogaland Fylkeskommune
Klepp Idrettslag	Godkjent	245 800	163 660	66,58 %	Klepp	Rogaland Fylkeskommune
Idrettslaget Sandviken	Godkjent	364 700	243 950	66,89 %	Bergen	Vestland Fylkeskommune
LSK Kvinner FK	Godkjent	334 953	234 467	70,00 %	Lillestrøm	Viken Fylkeskommune
Røa Fotball Elite	Godkjent	299 330	198 931	66,46 %	Oslo	Oslo Kommune
Allianse Idrettslaget Arna-Bjørnar	Godkjent	389 250	241 675	62,09 %	Bergen	Vestland Fylkeskommune
Summert:		2 694 233	1 801 823			

Figur 9 Oversikt over søknadsbeløp og tildelt beløp fra krisepakke 3 i Toppserien

Tall hentet fra: (Lotteri- og Stiftelsestilsynet , 2021)

Figuren ovenfor viser en oversikt over søknadsbeløp og tildelt beløp fra krisepakke 3 i Toppserien. For Toppserien er det Avaldsnes Idrettslag som har blitt tildelt mest kompensasjon fra krisepakke 3. Avaldsnes fikk tildelt rett i overkant av 700 000 kroner.

Klepp fikk tildelt litt over 160 000 kroner i kompensasjon, dermed minst av lagene fra Toppserien. Alle klubbene i Toppserien fikk sin søknad godkjent.

4.4.4 Oversikt over de ulike krisepakkene

Etter at regjeringen besluttet å komme med krisepakker for å dekke over for de tapte inntektene til idretten og frivilligheten, har det blitt utbetalt totalt 2,1 milliarder kroner fra kulturdepartementet. I den første krisepakken var det avsatt 700 millioner kroner som skulle tildeles de som hadde krav på det. Fra den første krisepakken ble det utbetalt nesten 272 millioner kroner til ulike lag og foreninger som hadde søkt om støtte. Fra den første krisepakken ble det tildelt totalt 3 632 330 kroner til norsk toppfotball. Klubbene i Eliteserien fikk tildelt 1 904 969 kroner, klubbene i OBOS-ligaen fikk tildelt 1 068 686 kroner og klubbene i Toppserien fikk tildelt 658 675 kroner (Lotteri- og Stiftelsestilsynet, 2020).

Fra den andre krisepakken var det totale søknadsbeløpet fra de ulike foreningene og organisasjonene på nærmere 1,6 milliarder kroner. De ulike klubbene i norsk toppfotball fikk totalt tildelt 97 873 831 kroner. Klubbene i Eliteserien ble til sammen tildelt 80 537 689 kroner, klubbene i OBOS-ligaen fikk tildelt 16 255 797 kroner, mens klubbene i Toppserien fikk tildelt 1 080 345 kroner (Lotteri- og Stiftelsestilsynet, 2020). Det som er verdt å legge merke til er forskjellen i søknadssum i krisepakke 1 og 2. Grunnen til den økte søknadssummen i krisepakke 2 skyldes at denne pakken gjaldt for en lengre periode.

Ved den tredje krisepakken var det totale søknadsbeløpet fra alle foreninger og organisasjoner på over 1,3 milliarder kroner. Klubbene i norsk toppfotball fikk tildelt totalt 69 322 032 kroner. Fotballagene i Eliteserien fikk 54 118 464 kroner, klubbene i OBOS-ligaen fikk tildelt 13 403 745 kroner og klubbene i Toppserien fikk tildelt 1 799 823 kroner (Lotteri- og Stiftelsestilsynet, 2021). Totalt sett fra alle tre krisepakkene, ble klubbene i norsk toppfotball tildelt 170 828 193 kroner. Klubbene i Eliteserien ble tildelt totalt 136 561 122 kroner, klubbene i OBOS-ligaen ble tildelt totalt 30 728 228 kroner, mens klubbene i Toppserien ble tildelt 3 538 843 kroner fra de tre krisepakkene.

4.5 Regnskapsanalyse

I denne analysen vil det bli presentert og fremstilt ulike tall og grafer som er tilknyttet klubbene og deres økonomi fra 2018, 2019 og 2020. De grafene som kommer til å bli presentert er årsresultat, driftsmargin, driftsresultat, kostnader, omsetning, likviditetsgrad 1, soliditet og gjeldsgrad.

«Årsresultat er det samlede resultatet av årets virksomhet inklusiv eventuelle ekstraordinære poster» (Kristoffersen, 2017 , s. 248) Med et positivt resultat gir det et årsoverskudd, men med et negativt resultat gir det et årunderskudd (Kristoffersen, 2017 , s. 537). Driftsresultat er forskjellen mellom inntekter og kostnader i virksomheten. Driftsresultatet kommer før finansieringen er tatt til hensyn (Kristoffersen, 2017 , s. 247). Driftsresultatet er viktig ved analyser og ved sammenligning ved andre foretak.

Omsetning/inntekter er de ulike inntektene klubbene har i løpet av analyseperioden 2018-2020 i denne sammenhengen. Kristoffersen forklarer salgsinntekt med at det er alle hovedinntekter som kommer inn i foretaket, og da økning av egenkapitalen, da innen salgsinntekt eller en gevinst (Kristoffersen, 2017 , s. 247). Vi viser også en graf med kostnadene til klubbene fra analyseperioden 2018-2020, da en reduksjon av klubbens egenkapital, og kan skyldes av forbruk av varer og tjenester eller tap. I denne sammenhengen av eksempler som lønn, avskrivninger, driftskostnader og leie av trening- og kampfasiliteter.

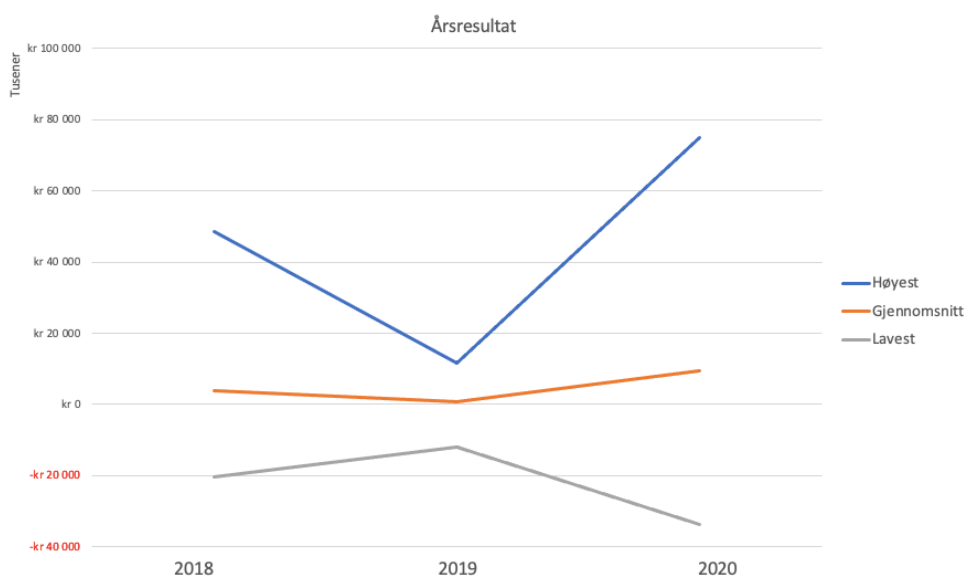
Vi skal også se på lønnskostnader for klubbene, der vi vil se om året 2020 har skilt seg ut i forhold til resten av analyseperioden. Det har vært permitteringer av ansatte under året 2020, på grunn av situasjonen med pandemien. Da bruker vi oppgitte summene i regnskapet til enkelte lag og sammenligner dem i en graf.

I grafene fremstiller vi resultatene med laveste sum og høyeste sum. I grafen vil du finne en linje med gjennomsnittet for hvert år, året 2020 var det enkelte lag i alle ligaene som ikke har kommet ut med årsrapport, eller har hatt utsatt årsmøte som førte til at vi ikke kunne ta med regnskapet for året 2020. I hver liga analysere vi grafer om driftsmargin, soliditet, likviditetsgrad 1 og gjeldsgrad fra analyseperiode, da utført med utregningene vi viste til i kapittel 3.5.1.

4.5.1 Eliteserien

4.5.1.1 Årsresultat

Nedenfor er det laget en grafisk framstilling av årsresultatene for Eliteserien fra 2018, 2019 og 2020. Under denne fremstillingen er det også blitt presentert grafiske fremstillinger for andre nøkkeltall som er vesentlige å ha med i en regnskapsanalyse. For årsresultatet i Eliteserien kommer det frem at det er store forskjeller mellom klubbene i ligaen, spesielt i 2020.

Figur 10 Årsresultat for Eliteserien

Det gjennomsnittlige årsresultatet er positivt for alle tre analyseår. Det gjennomsnittlige årsresultatene for 2018 var 3 833 726,- kroner. I 2019 er det en liten nedgang, hvor det gjennomsnittlige årsresultatet for Eliteserien er på 612 391,- kroner. En av forklaringene til denne nedgangen er at det høyeste årsresultatet for 2019 var over 30 millioner kroner mindre enn det høyeste årsresultatet for 2018. For 2020 er det en oppgang i det gjennomsnittlige årsresultatet, med en økning til 9 317 578,- kroner. Oppgangen i årsresultatet fra 2019 kan forklares ved at det er en stor forskjell fra de høyeste årsresultatet i 2019 og 2020. Det høyeste årsresultatet i 2019 var under 12 millioner kroner, mens i det høyeste i 2020 var på over 74 millioner kroner, som gir en forskjell på over 60 millioner kroner.

I 2018 var det Sarpsborg som hadde det høyeste årsresultatet på 48 497 450,- kroner. Sarpsborg er en klubb som har stabilisert seg i Eliteserien etter at de rykket opp igjen i forkant av 2013-sesongen, og de satser stort på å utvikle spillere fra lavere divisjoner til å bli

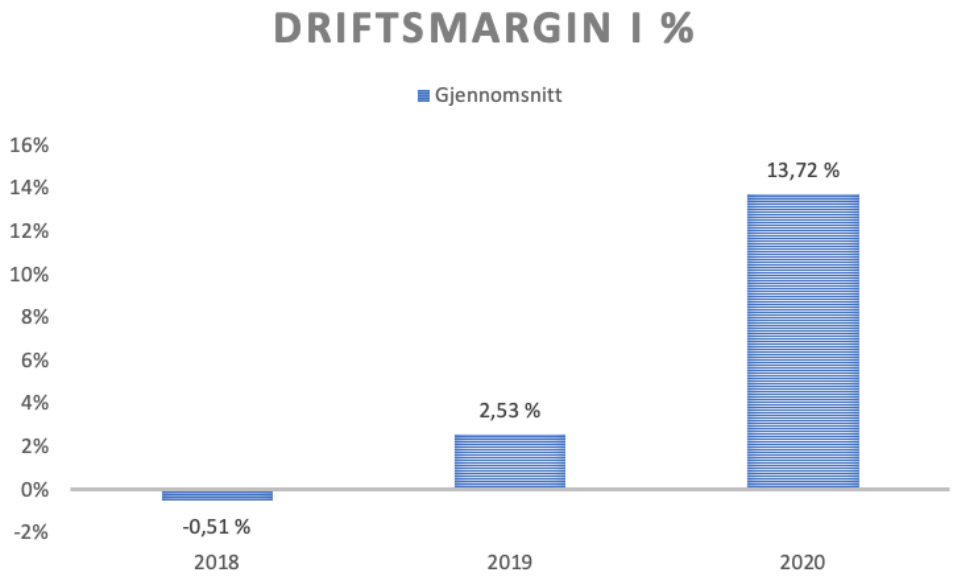
toppspillere. Disse spillerne blir senere solgt til enten toppklubbene i Eliteserien, eller til utlandet for relativt store summer. Bare i 2018 solgte de spillere for over 40 millioner kroner.

I resultatene for 2019 er det Bodø/Glimt som hadde det høyeste årsresultatet i Eliteserien, med et årsresultat på 11 750 378,- kroner. Bodø/Glimt er en klubb som har hatt en veldig positiv utvikling de siste årene etter at de rykket opp til Eliteserien igjen. Kronet denne gode utviklingen med å vinne Eliteserien sesongen 2020. Det vi kan legge merke til er at det er en nedgang i det høyeste årsresultatet fra 2018 der det var på over 48 millioner kroner, mens i 2019 var det høyeste årsresultatet på under 12 millioner kroner. I 2020 var det Molde som hadde det høyeste årsresultatet, på 74 879 000,- kroner. En av grunnene til at Molde har det høyeste årsresultatet i 2020, er at medlemsinntekter og tilskudd har økt fra under 49 millioner kroner til over 200 millioner kroner. Under posten medlemsinntekter og tilskudd inngår medlemskontingent, andre tilskudd og markedsmidler fra NFF, NTF og UEFA. I årsrapporten har denne økt betraktelig fra 2019 til 2020. Denne posten har gått fra 43 533 738,- kroner i 2019 til 182 657 324,- kroner i 2020. Dette kan forklares med at Molde kvalifiserte seg til Europa League, samt nådde gruppespillet.

Ved analysen av de som har lavest årsresultat er det en liten oppgang fra 2018 til 2019, med en større nedgang fra 2019 til 2020. I 2018 var det Rosenborg som hadde det laveste årsresultatet, som var på -20 210 193,- kroner. Sammenlignet med det høyeste årsresultatet er det en forskjell på over 60 millioner kroner. Ved årsresultatet i 2019 var det Strømsgodset som hadde det laveste årsresultatet, som var på -11 987 323,- kroner. Rosenborg hadde det laveste årsresultatet i 2020, med -33 791 541,- kroner. Forskjellen mellom den som hadde det høyeste og det laveste årsresultatet var på over 100 millioner kroner.

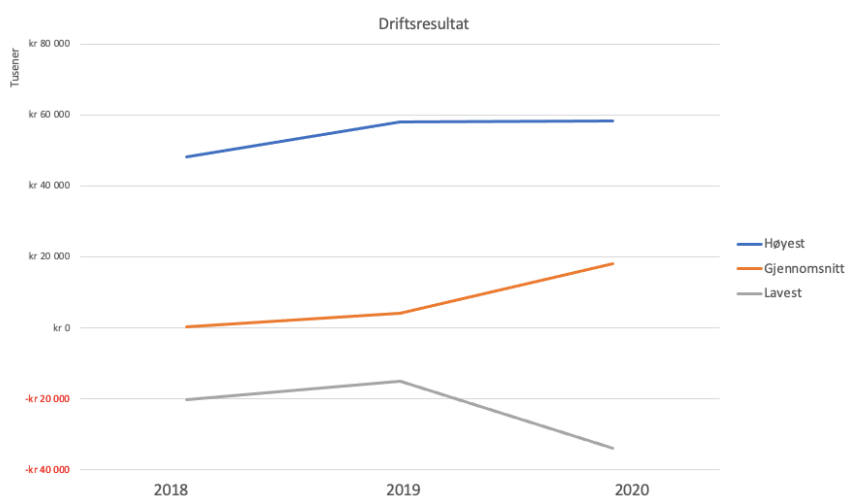
4.5.1.2 Driftsresultat

I analysen av driftsresultater får vi et bilde av klubbenes økonomiske situasjon ved å skille ut finans- og ekstraordinære poster. Som nevnt tidligere er ikke norske fotballklubber skattepliktige.

Figur 11 Driftsmargin i % for Eliteserien, 2018-2020

I figuren ovenfor kan vi se at driftsmarginen har hatt en positiv utvikling gjennom analyseperioden. I 2018 var det en negativ driftsmargin på -0,51%, som vil si at kostnadene i Eliteserien overgikk driftsinntekter. Det er umulig å ikke legge merke til den drastiske økningen fra 2,53% i sesongen 2019, til 13,72% i sesongen 2020. Av de seks lagene vi har fått regnskap for i 2020 er det to som registrerer en negativ driftsmargin, mot fire av åtte i sesongen 2018.

Figur 12 Driftsresultat for Eliteserien, 2018-2020

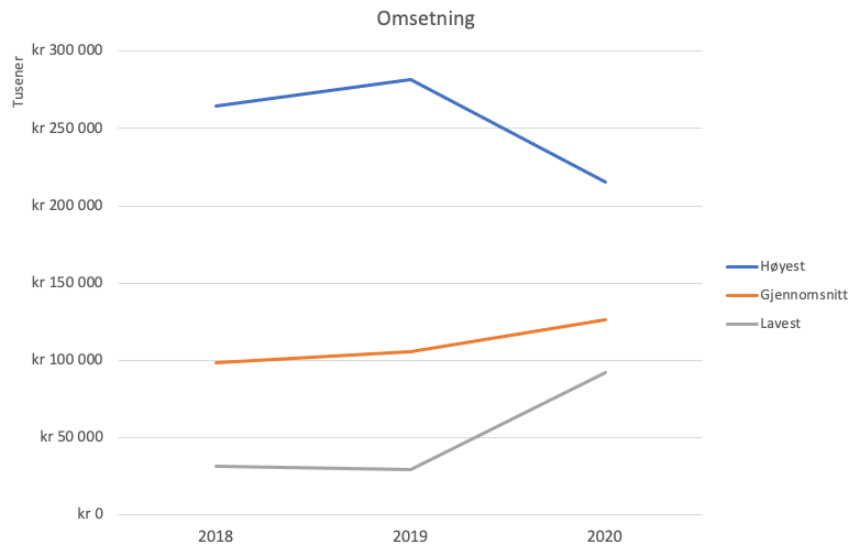
I figuren ovenfor kommer det frem at selv om utviklingen av driftsinntekter er positivt for ligaen, finner vi også lag med negative driftsresultat. Det er viktig å merke oss at det nødvendigvis ikke er de samme lagene som har lavest driftsresultat hvert år. Generelt kan vi se at gjennomsnittlig driftsresultat har økt fra rundt 4 millioner i 2019 til rundt 18 millioner i 2020. Et godt bidrag til denne oppgangen er Molde, som fra 2019 til 2020 økte driftsresultatet med til sammen rundt 73 millioner kroner.

Grunder til dette er nevnt under årsregnskapet. Generelt sett er det positivt å se at Eliteserien rapporterer om positive driftsmarginer under analyseperioden. På den andre siden finner vi det dårligst registrerte driftsresultatet i analyseperioden. Dette resultatet står Rosenborg for, med rundt 34 millioner i negativt driftsresultat. Samtidig legger vi merke til at Brann har redusert sitt negative driftsresultat fra 2019 til 2020, selv om de har regnskapsført lavere inntekter.

Rosenborg er det laget med høyest billettinntekter fra tidligere sesonger, og har dermed blitt rammet hardt av publikumsnekt. Merkbare poster som har blitt rammet her er billettinntekter fra Eliteserien og Europa, samt UEFA-inntekter.

4.5.1.3 Omsetning

Ved den grafiske fremstillingen av omsetning kan den også defineres som salgsinntekt/driftsinntekt. Det som menes med omsetning og denne grafiske fremstillingen av omsetningen for klubbene i Eliteserien fra 2018, 2019 og 2020 er at den består av alle inntektene som klubbene har hatt i disse tre årene. Her i likhet med de andre grafiske fremstillingene visen en linje for gjennomsnittet i Eliteserien, samt en for høyeste og laveste omsetning hos enkeltklubber.

Figur 13 Omsetning for Eliteserien, 2018-2020

Den gjennomsnittlige omsetningen for Eliteserien i 2018 var på 98 088 268,- kroner. Ved den grafiske fremstillingen er det store forskjeller mellom høyest og lavest, men det er fire av tolv klubber med en omsetning på over 100 millioner kroner som er med på å dra opp gjennomsnittet. Gjennomsnittet for Eliteserien i 2019 var på 105 705 563,- kroner.

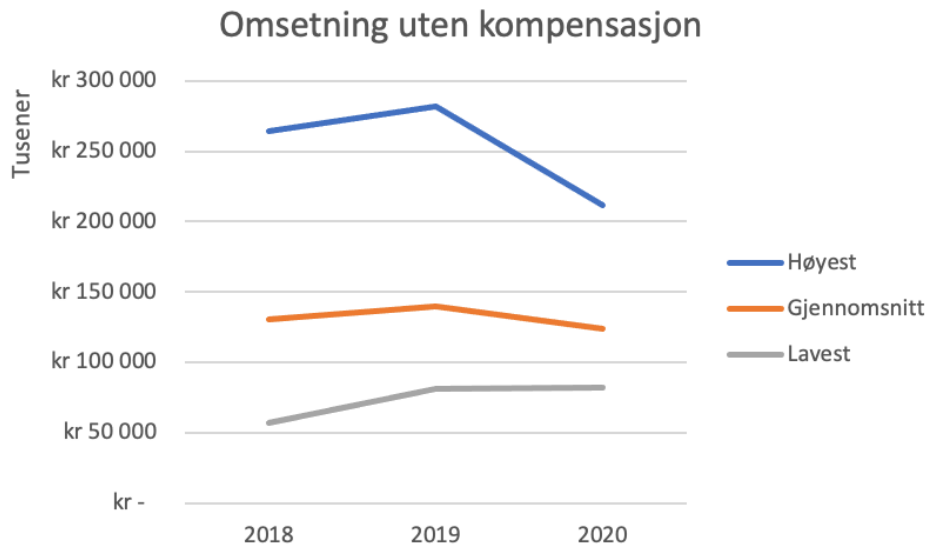
Denne økningen fra 2018 kan forklares med at det er flere klubber som økte omsetningen sin, for eksempel Stabæk som i 2018 hadde omsetning på rett over 77 millioner kroner, mens i 2019 var den på over 150 millioner kroner. Den gjennomsnittlige omsetningen for Eliteserien i 2020 var på 126 429 557,- kroner. Denne økningen som også vises i den grafiske fremstillingen, kan forklares med at det er fire klubber som ikke er tatt med i beregningen på grunn av at årsregnskapet deres for 2020 ikke er tilgjengelig. Disse klubbene har foregående år hatt lav omsetning. I tillegg til dette er det klubber i Eliteserien som øker sin omsetning, slik som Molde. De økte omsetningen sin fra rett i overkant av 121 millioner kroner til over 215 millioner kroner, hvor posten medlemsinntekter og tilskudd har økt betraktelig.

I 2018 var den høyeste omsetningen på 264 495 173,- kroner, og den var det Rosenborg som hadde. Rosenborg er en av klubbene som kan karakteriseres som en av toppklubbene i Eliteserien, sammen med Molde, som ofte kjemper om topplasseringen i ligaen. I årsrapporten til Rosenborg ved omsetningen var det to poster som skilte seg ut og som de har fått inn mest kroner fra. Det er partner-, reklame- og VIP inntekter som var på over 85 millioner kroner. Den andre posten er UEFA, som vil si Europacup-deltagelse, og denne posten var rett i underkant av 75 millioner kroner. I 2019 var det igjen Rosenborg som hadde den høyeste omsetningen i Eliteserien, med 281 758 215,- kroner i omsetning. I tillegg var det de to

samme postene som igjen dro inn mest kroner, da partner-, reklame- og VIP inntekter hadde en nedgang og endte på rett over 71 millioner kroner. UEFA-posten hadde en økning i 2019 og denne posten lå på over 122 millioner kroner. I 2020 var det Molde som hadde den høyeste omsetningen, og den var på 215 103 810,- kroner. Den posten som gjorde at Molde fikk den høyeste omsetningen var medlemsinntekter og tilskudd, som var på over 200 millioner kroner. Som forklart tidligere i oppgaven, under denne posten er markedsmidler NFF, NTF og UEFA, og kun denne delen var på over 180 millioner kroner i 2020.

I 2018 og 2019 var det Haugesund som hadde den laveste omsetningen, med 31 150 168,- kroner i 2018, og 29 459 971,- kroner i 2019. Haugesund er en klubb som har stabilisert seg i Eliteserien etter at de rykket opp til ligaen i 2009. Klubben har aldri hatt en stor økonomi som Rosenborg og Molde, og har tidvis slitt med økonomien, spesielt de siste årene. Haugesund satser på unge lokale talenter og ønsker å utvikle dem istedenfor å hente profilerte spillere med høye lønninger. Haugesund har fått mest i leieinntekter som var på rett i overkant av 30 millioner kroner i 2018, og rett i overkant av 29 millioner kroner i 2019. I 2020 var det Vålerenga som hadde den laveste omsetningen i Eliteserien, som var på 92 093 025,- kroner. Ved den grafiske fremstillingen ser vi at det er en økning ved den laveste omsetningen, og det er på grunn av at igjen, flere klubber som ikke har årsrapporten for 2020 tilgjengelig. Dermed er de ikke tatt med i beregningen av 2020. Klubber som ikke er med i denne beregningen er oftest de som også har de laveste resultatene slik som Haugesund og Kristiansund. De postene i årsrapporten som Vålerenga fikk inn mest i inntekt fra i 2020 var *overføring fra samarbeidsselskap* som var rett i underkant av 38 millioner kroner. Den andre posten som de fikk mye i inntekt fra var *salg og utleie av spillere* som endte på rett over 39 millioner kroner.

I 2020 var det tre lag som økte omsetningene, mens fem lag fikk en redusert omsetning fra 2019 til 2020. Under vil en få fremstilt en graf som viser omsetningen uten kompensasjonsordningen, da kun med lagene som hadde regnskap i 2020 og med mottatt kompensasjon.

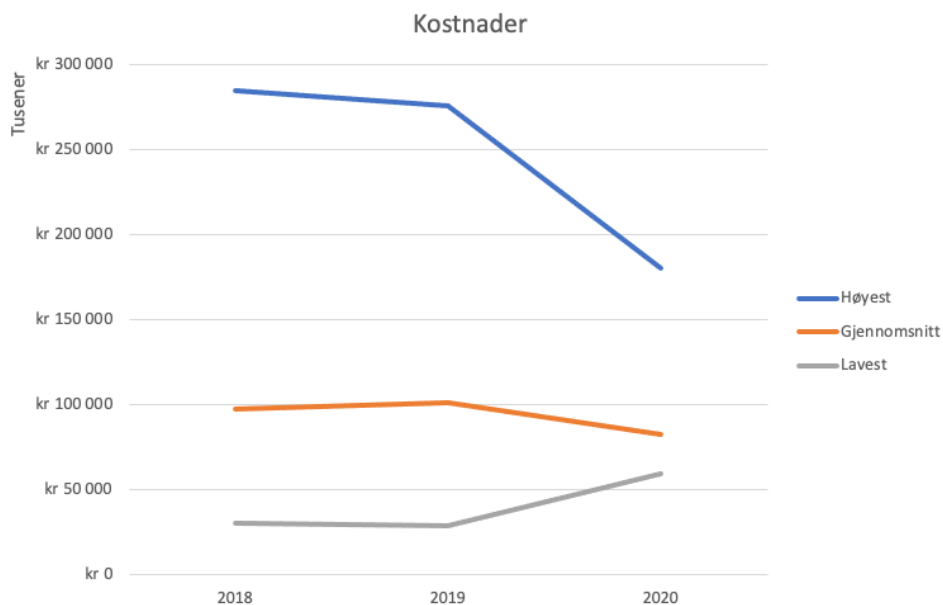

Figur 14 Omsetning uten kompensasjon Eliteserien, 2018-2020

Uten kompensasjon kan en se at alle tre linjene i grafen synker eller er stabile i 2020, som forteller oss at uten kompensasjon hadde det vært større negative økonomiske påvirkninger.

4.5.1.4 Kostnader

Som beskrevet tidligere ble kulturarrangementer, inkludert fotballarrangementer avlyst grunnet pandemien. Med avlysningen av slike arrangementer vil også kostnadene til disse bli kuttet.

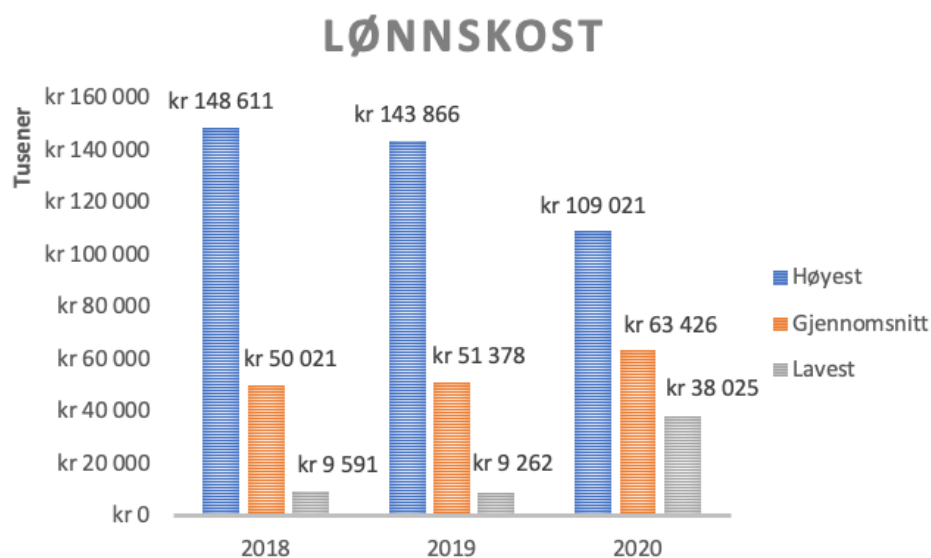

Figur 15 Kostnader for Eliteserien, 2018-2020

Figuren ovenfor viser hvordan kostnadene i 2020 ble redusert etter stabile kostnader i 2018 og 2019. Samtidig ser vi fra kapitlet om omsetning at inntektene steg i 2020. En slik motsatt utvikling mellom kostnader og inntekter så vi allerede i analysen av driftsmarginen, som hadde økt med 5,78 prosentpoeng fra 2019 til 2020. Fra grafen legger man spesielt merke til det drastiske fallet de høyeste kostnadene. Det er Rosenborg som i hvert av analyseårene har hatt de høyeste kostnadene. Fra 2019 til 2020 falt kostnadene til Rosenborg med rundt 35%. Som beskrevet tidligere er mye av kostnadene forbundet med arrangementer blitt kuttet ettersom arrangementer som har blitt avholdt tidligere år ikke ble noe av i 2020. Av lagene vi har innhentet årsregnskap fra er det fem av totalt syv lag som har kuttet kostnader fra 2019 til 2020. Klubben med lavest kostnad er FK Haugesund der de har en utgift i 2018 på ca. 30,7 millioner kroner, samt året etter med ca. 29 millioner kroner, og har lavest kostnader begge år. Med manglende årsrapport fra FK Haugesund, er det Vålerenga som har lavest utgifter i år 2020, på ca. 60 millioner kroner. Det er grunnen til at grafen som inneholder laveste kostnader øker i 2020.

4.5.1.5 Lønnskostnad

Å foreta oss en analyse av kostnadskildene og hvordan de har utviklet seg i denne perioden kan hjelpe oss med å få en bredere forståelse av kostnadsutviklingen. Nedenfor ser vi en graf som viser den gjennomsnittlige lønnskostnaden hos de syv klubbene vi har hentet inn årsregnskap fra.

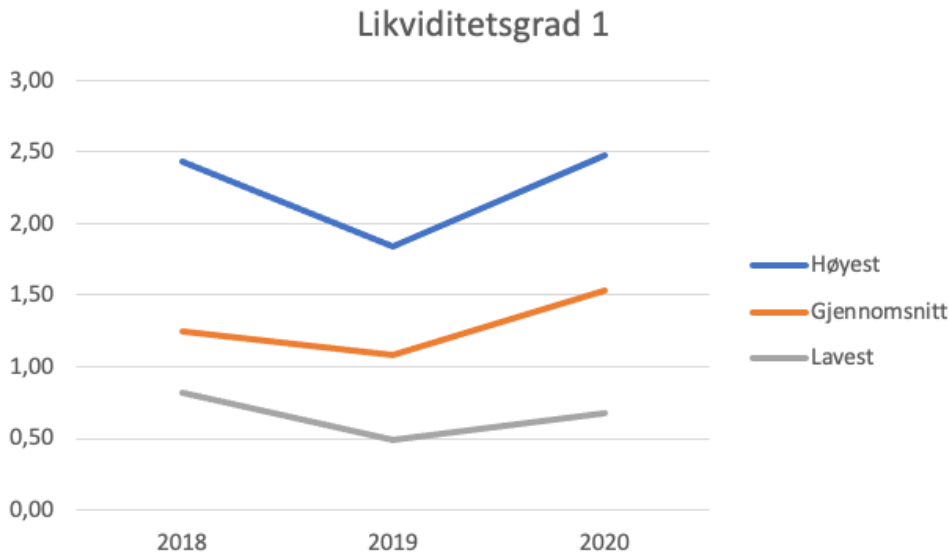
Figur 16 Lønnskostnader i Eliteserien, 2018-2020

Gjennomsnittet har variert i fra 50 millioner kroner til ca. 63 millioner kroner i løpet av analyseperioden, det vil si en variasjon på rett over 10 millioner kroner. En kan se i perioden 2018 og 2019 at laveste lønnskostnader på ca. 9 millioner kroner. I eliteserien er det forskjell på store å små klubber, som vil si at antall ansatte i en klubb er ulik. Der en kan se på grafen over at forskjellen mellom høyest og lavest i alle tre periodene er stor.

I 2020 var det som tidligere nevnt var det flere eliteserierklubber som benyttet seg av permitteringer. Vi vil ved denne analysen finne ut om hypotesen om lavere lønnskostnader grunnet permitteringer er gjeldende. Vi kan ut ifra grafen se at lønnskostnadene i 2020 har sunket fra 2019 med henholdsvis 3,14%. I tillegg kan vi se at lønnskostnadene økte med 2,62% fra 2018 til 2019. Generelt kan vi se at de høyeste lønnskostnadene har sunket fra 2018 til 2020, med det største kuttet fra 2019 til 2020. Det er Rosenborg som står for de høyeste lønningene i 2018 og 2019, mens Molde tok over de høyeste lønningene i 2020. Fra 2019 til 2020 kuttet Rosenborg totalt 35,4% av lønnskostnadene. På den andre siden finner vi Molde som økte lønnskostnadene med 33,3%, da fra en sum på ca. 121 millioner kroner til ca. 215 millioner kroner.

4.5.1.6 Likviditetsgrad 1

Likviditetsgrad 1 handler om omløpsmidler inkludert varer i arbeid og varelager, i forhold til kortsiktig gjeld. Denne utregningen skal få frem virksomhetens, eller i dette tilfellet klubbens evne til å betale den kortsiktige gjelden. Ved likviditetsgrad 1 er det anbefalt å ha en verdi som er større enn én og helst nærmere to for klubbene, for å kunne møte de eventuelle betalingsforpliktelsene. Ved den grafiske fremstillingen under vises den høyeste utregningen, den gjennomsnittlige utregningen og den laveste utregningen for likviditetsgrad 1. Denne fremstillingen gjelder for Eliteserien i 2018, 2019 og 2020.

Figur 17 Likviditetsgrad for Eliteserien, 2018-2020

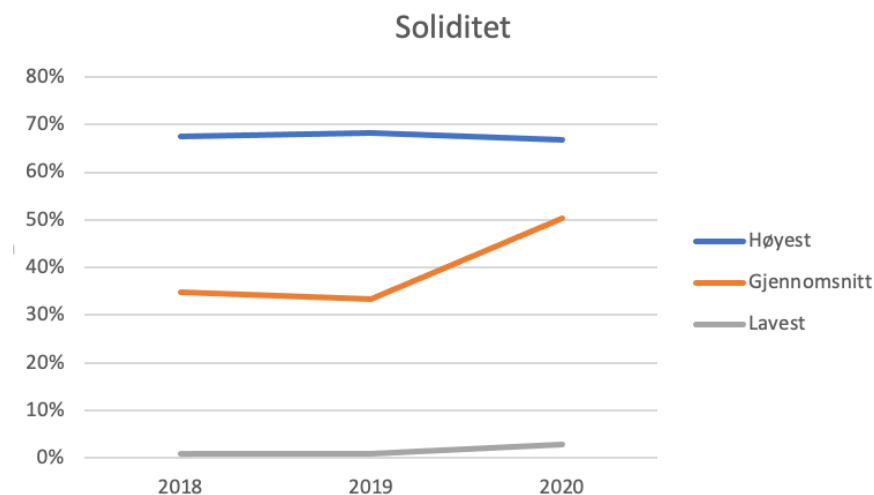
Ved den gjennomsnittlige utregningen, er alle over én for de tre årene. I 2018 gjennomsnittet av likviditetsgrad 1 på 1,24. En av forklaringene til at gjennomsnittet ligger der det ligger er at det er kun en klubb som har over 2, mens de resterende 9 ligger under 1 og 0. I 2019 var gjennomsnittet for likviditetsgrad 1 på 1,08. Det er en nedgang for gjennomsnittet fra 2018 til 2019. Det kan forklares ut ifra den grafiske fremstillingen, da et det er en nedgang i både den som hadde den høyeste utregningen, og den som hadde den laveste utregningen for likviditetsgrad 1. I 2020 er den en oppgang igjen, og gjennomsnittet for likviditetsgrad 1 var på 1,54. I 2020 er det kun seks av ti lag som har regnskap og utført utregning på likviditetsgrad 1. Ved den grafiske fremstillingen er det en stigning ved linjene som inneholder den høyeste og laveste utregningen, som igjen gjør at gjennomsnittet vil stige.

I 2018 var den høyeste utregningen rett under 2,50, som gjør at den ligger over normalen. Denne utregningen var det Sarpsborg som hadde, og den var på 2,43. Det som denne viser da er at Sarpsborg i 2018 hadde omløpsmidler nok til å dekke den kortsiktige gjelden sin, å kunne møte de betalingsforpliktelsene som de eventuelt hadde da. Videre til 2019 i denne fremstillingen er den høyeste utregningen under 2. Det betyr at den ligger cirka på normalen som er over én og helst nærmere to. I 2019 var det Bodø/Glimt som hadde den høyeste utregningen av likviditetsgrad 1, og den var 1,84. Ved 2020 utregningen av likviditetsgrad 1, er det en stigning, og den ender på rundt 2,5, som da er over normalen på over én og helst nærmere to. Dette var det igjen Bodø/Glimt, som hadde en utregning på 2,48.

Den linjen som beskriver den laveste utregningen av likviditetsgrad 1, viser hvilke tall og utviklingen de siste tre årene i Eliteserien. Den laveste utregningen av likviditetsgrad 1 i 2018 var 0,82, og den var det Brann som hadde. Den ligger under normalen som er over én og helst nærmere to, som gjør at omløpsmidlene til Brann i 2018 ikke dekket den kortsiktige gjelden deres. Videre til 2019 viser den grafiske fremstillingen i likhet med de andre linjene en nedgang, som gjør at vi forventer oss et lavere resultat enn året før. I 2019 var den laveste utregningen av likviditetsgrad 1 0,49, og igjen var det Brann som hadde den. For 2019 viser grafen at det er en oppgang, som det også viser ved de andre linjene i den grafiske fremstillingen. Den laveste utregningen av likviditetsgrad 1 i 2020 var 0,68, og som i 2018 og 2019 var det Brann som hadde den laveste utregningen.

4.5.1.7 Soliditet

Ut ifra dette så viser soliditeten hvor bra klubben tåler et eventuelt tap. Grafen nedenfor viser den gjennomsnittlige soliditeten for Eliteserien fra 2018 til 2020. I tillegg viser grafen den høyeste og laveste soliditeten hos en enkeltklubb for hvert år.

Figur 18 Soliditet for Eliteserien, 2018-2020

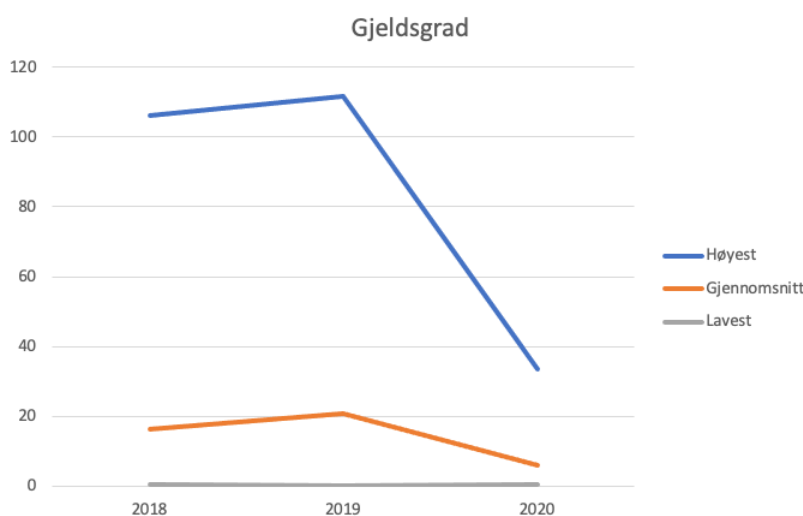
Grafen viser en liten nedgang for den gjennomsnittlige soliditeten fra 2018 til 2019, men deretter en oppgang på 16,85 prosentpoeng. I 2019 ligger soliditeten på rett under året før, nå på 33,40%, i forhold til de 34,94% i 2018. I årene 2018-2019 har vi med alle lagene fra Eliteserien, i år 2020 er det kun seks lag som er inkludert, på grunn av mangel på regnskap. I år 2020 stiger soliditeten nok så bratt, da fra 2019 på 33,40% til 50,25%. Som sagt, jo høyere soliditet en virksomhet/klubb har, jo “bedre” soliditet har den. Det som menes her at jo høyere soliditeten en klubb har jo større sannsynlighet at klubben vil kunne tåle et tap, da at de har dekket mer av sine eiendeler fra egenkapitalen enn fra gjelden.

Den blå linjen i den grafiske fremstillingen viser hva den høyeste soliditeten var i de ulike årene som grafen gjelder for. I 2018 ligger den blå linjen midt mellom 60% og 70%, som er et høyt tall. Klubben med høyest soliditet i 2018 var Strømsgodset, som hadde en soliditet på 67,67%. I 2019 stiger grafen på den høyeste summen i soliditet. Den klubben som hadde høyest soliditet i 2019 var Rosenborg, med en soliditet på 68,36%. Videre til 2020 er den en liten nedgang på den blå linjen i grafen. I 2020 var den høyeste soliditeten regnet frem til 66,92%, og det var igjen Rosenborg som hadde høyest soliditet. Forklare nedgang eller oppgang ved soliditet er at enten så er det en nedgang/oppgang ved sum egenkapital eller sum egenkapital og gjeld.

Den laveste soliditeten i Eliteserien for 2018, 2019 og 2020, vil si den/de klubbene som takler et tap minst, og hvor det finnes minst egenkapital. Lavere soliditet har vanligvis en høyere økonomisk risiko enn hvis en klubb har høy soliditet. Den grå linjen i grafen er på under 10% alle tre årene, som vil gi en høy økonomisk risiko for klubben/klubbene. Det er en klubb som skiller seg ut og som har hatt lav soliditet alle tre årene, og det er Stabæk. Stabæk hadde en soliditet på 1,66% i 2018, 0,89% i 2019 og 2,91% i 2020. Dette innebærer for Stabæk at alle tre årene er lite av finansieringen for eiendelene dekket av egenkapitalen, og at de har en høy økonomisk risiko. I 2018 er det Vålerenga som har den laveste soliditeten på 0,93%, mens i 2020 var det Stabæk på 0,89%.

4.5.1.8 Gjeldsgrad

En høy gjeldsgrad fører til en høy risiko hos klubbene. Nedenfor er en grafisk fremstilling for den gjennomsnittlige gjeldsgraden i Eliteserien fra 2018 til 2020. I tillegg vises den høyeste og laveste gjeldsgraden hos enkeltklubber for hvert av analyseårene.

Figur 19 Gjeldsgrad for Eliteserien, 2018-2020

Gjennomsnittet til gjeldsgraden i grafen viser en liten oppgang fra 2018 til 2019, mens det er en nedgang fra 2019 til 2020. I 2018 var den gjennomsnittlige gjeldsgraden 16,5, som igjen fortsatt er et høyt tall i forhold til gjeldsgrad, der en ønsker å få lavest mulig tall. I 2019 var gjennomsnittet 20,9, som er en økning på rundt 5. Den gjennomsnittlige gjeldsgraden i 2020 hadde som sagt en nedgang, som gir et resultat 6, og er der året med best gjennomsnittlig gjeldsgrad.

I likhet med den høyeste gjeldsgraden, kan nedgangen ved gjennomsnittet forklares med at det er flere klubber som hadde høy gjeldsgrad som ikke er tatt med i beregningen for 2020, og flere klubber som har redusert gjeldsgraden sin i 2020.

Ut ifra grafen er det store forskjeller mellom de klubbene som har høyest gjeldsgrad, og de klubbene som har lavest gjeldsgrad. I 2018 var den høyeste gjeldsgraden på over 100 ifølge grafen. Det vil si at det finnes veldig få eiendeler som er finansiert av egenkapitalen til klubben. I 2018 var den høyeste gjeldsgraden 106, og det var Vålerenga som hadde den høyeste gjeldsgraden. Den grafiske fremstillingen viser at det er en stigning ved den høyeste gjeldsgraden i 2019. Den høyeste gjeldsgraden i 2019 var 111, og den hadde Stabæk. Igjen kan det beskrives at det er veldig lite om ikke noen eiendeler til Stabæk som er blitt finansiert av egenkapitalen. I tillegg viser gjeldsgraden at Stabæk har mer gjeld enn egenkapital. I 2020 er det en vesentlig nedgang ved den høyeste gjeldsgraden. I 2020 var den høyeste gjeldsgraden 33, og den var det igjen Stabæk som hadde. Nedgangen kan forklares med at det er flere klubber som ikke er tatt med i beregningen av 2020, som hadde en høy gjeldsgrad. I tillegg reduserte Stabæk sin gjeldsgrad betraktelig.

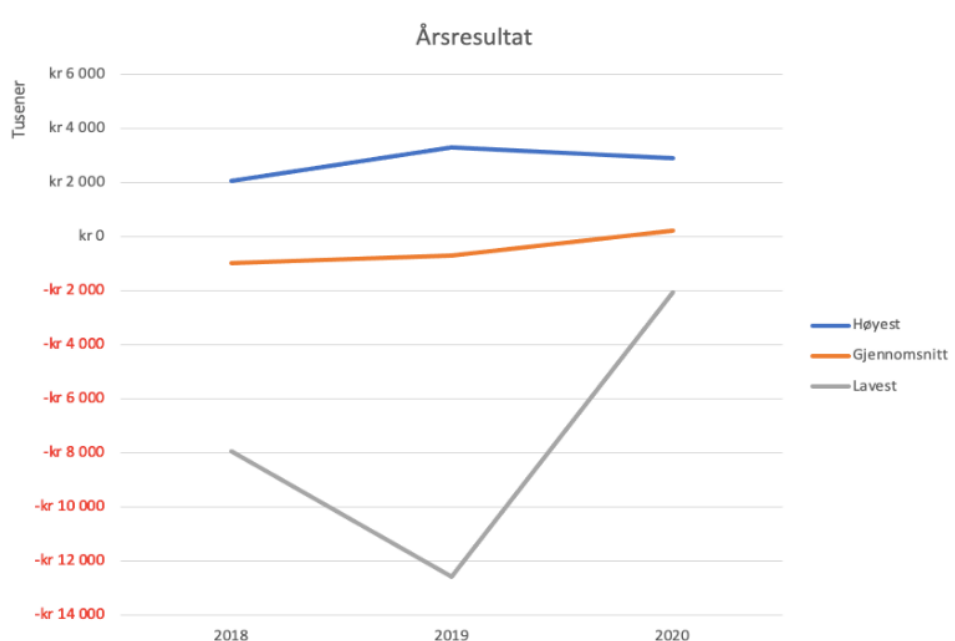
I forhold til den minste gjeldsgraden, er den 0,5 for alle årene. I 2018 var det Sarpsborg og Strømsgodset som hadde den laveste gjeldsgraden. I 2019 var det Rosenborg og igjen Sarpsborg som hadde den laveste gjeldsgraden. I 2020 var det igjen Rosenborg og Sarpsborg som hadde den laveste gjeldsgraden i Eliteserien. Når gjeldsgraden er på 0,5, som i disse tilfellene her, kan dette beskrives som at det er mer egenkapital enn gjeld i klubbene.

4.5.2 OBOS-ligaen

I analysen til OBOS-ligaen er alle lagene inkludert i året 2018 og 2019. I året 2020 var det fire lag som det manglet årsrapporter på, som vil si at det var i 2020 seks lag i analysen. Slik som i Eliteserien skal vi gå igjennom de ulike grafene steg for steg for å se hvordan regnskapet til de ulike klubbene har endret seg i løpet av analyseperioden 2018 til 2020.

4.5.2.1 Årsresultat

Figuren under viser en grafisk fremstilling av hvordan årsresultatet for klubber har utviklet seg over årene 2018, 2019 og 2020. Her er alle lagene inkludert i 2018 og 2019, mens i 2020 er det kun de lagene som vi har årsresultat fra som er inkludert.

Figur 20 Årsresultat for Obos-Ligaen, 2018-2020

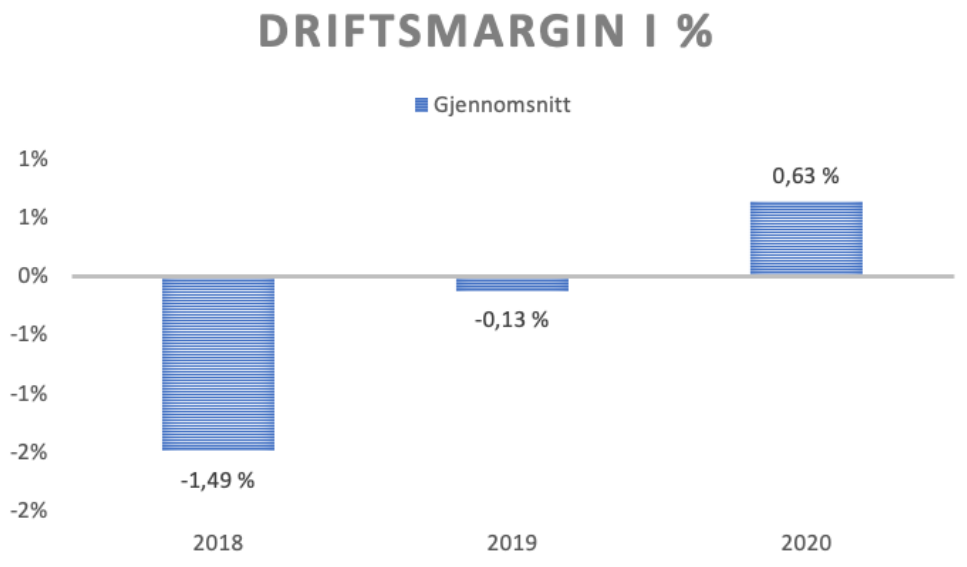
Både i 2018 og i 2019 er det gjennomsnittlige årsresultatet negativt, hovedgrunnen til at det er slik er grunnet at noen få lag som drar snittet betraktelig ned. I 2018 var det Viking med ca. -7,9 millioner og Lillestrøm med -5,25 millioner. I 2019 er det også Lillestrøm som trekker gjennomsnittet ned med -12,6 millioner i årsresultat. Det gjennomsnittlige årsresultatet er i 2020 betraktelig mye bedre med 233 040,- kroner, hvor 4 av 6 klubber har et positivt årsresultat.

I 2020 er det Lillestrøm som har det høyeste årsresultatet på 2 902 586,- kroner. Både i 2018 og 2019 havnet årsresultatet til Lillestrøm i minus, med henholdsvis, -5,25 millioner og -12,6 millioner. Mesteparten av grunnen til at Lillestrøm har hatt svingninger i sine årsresultat er grunnet nedrykk i 2019 og opprykk i 2020 (Morten, 2019). Et opprykk medfører mer penger

og større avtaler, Lillestrøm fotball har også solgt spillere for nærmere 6,1 millioner kroner i 2020, som også hjelper en god del på årsresultatet i sin fulle form. Tromsø var den klubben i 2018 med det høyeste årsresultatet i OBOS-ligaen med rett over 2 millioner kroner i Årsresultat. I 2019 var det Sogndal, med 3,3 millioner kroner. Det de tre klubbene med høyest årsresultater fra 2018, 2019 og 2020 har til felles er at de alle tre er klubber med lange historier og som til vanlig har ambisjoner og økonomi til å spille på det øverste nivået i Norge.

4.5.2.2 Driftsresultat

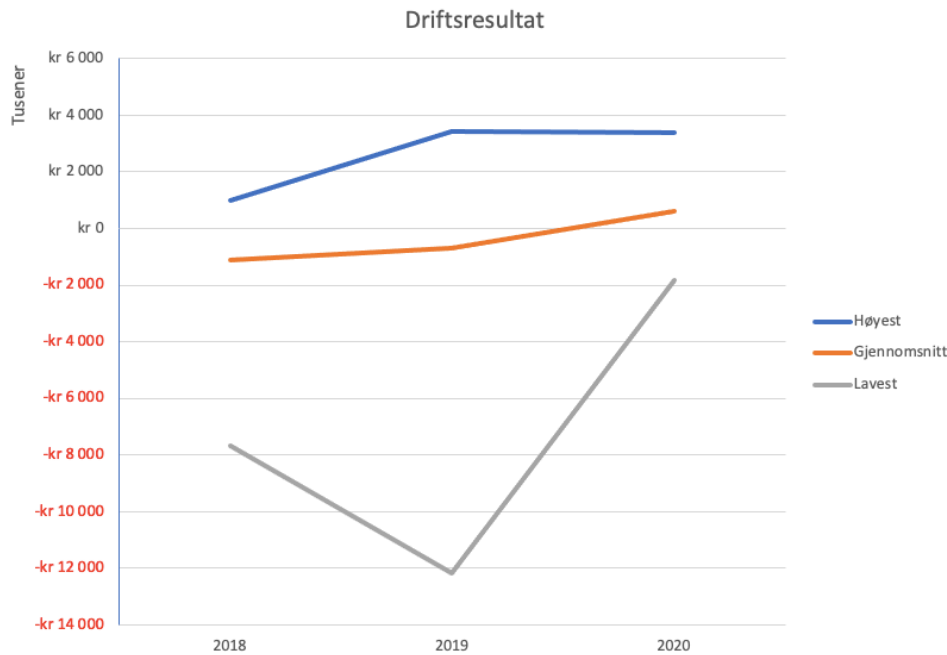
Det ville vært ideelt å vise til ulike noter i regnskapene til OBOS klubbene i denne delen, men vi har ikke hatt tilgang til å få tak i noter ut ifra dataene vi har. Det hadde vært ideelt å sett på poster som var unormale eller enkelthendelser, og fått klassifisert dem. Vi har dermed benyttet oss av det vi har av data og sett på driftsmargin og driftsresultatet i to ulike grafer. Under viser vi til to grafer som inneholder data fra analyseperioden 2018 til 2020.

Figur 21 Driftsmargin for Obos-Ligaen, 2018-2020

Ut ifra grafen ovenfor får en fremstilt gjennomsnittet i prosenten på driftsmarginen, her kan en se at i både 2018 og 2019 var det en negativ driftsmargin. I 2020 var det en positiv driftsmargin på 0,63%, i forhold til de negative på -1,49% og -0,13%. I 2018 var det fem av ti lag som hadde positiv driftsmargin. I 2019 var det kun tre klubber som hadde negativt resultat, men på grunn av Lillestrøm Sportsklubb som hadde et negativt resultat på -17% så trekkes gjennomsnittet ned. I 2020 var det kun FK Jerv som hadde en negativ driftsmargin på -8,99%-. Med en høy driftsmargin viser det til at klubben tjener mer per omsatt krone, som vil si at år 2018 og 2019 tjener klubbene i gjennomsnitt lite per omsatt krone, i forhold til 2020.

Når det kommer til driftsresultatet for OBOS-ligaen, viser figuren nedenfor spredningen i de absolutte tallene for ligaen. Der grafen synliggjør både positive og negative driftsresultater.

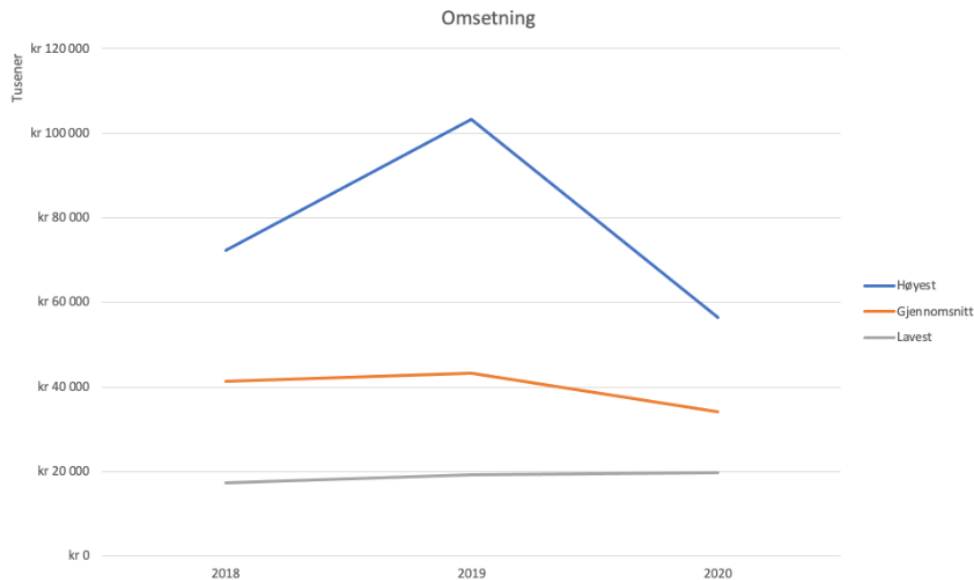

Figur 22 Driftsresultat for Obos-Ligaen, 2019-2020

Her kan en se at ligaen har hatt en positiv stigning i gjennomsnitt fra 2018 til 2020. Grafen viser at 2019 var det året med både det høyeste og laveste driftsresultatet i løpet av analyseperioden. I år 2020 var det ikke like store forskjeller i lavest og høyest driftsresultat. Det var også kun ett lag som hadde negativt driftsresultat året 2020, der FK Jerv hadde et resultat på -1,8 millioner. For den analyseperioden vi har sett på har OBOS-ligaen hatt et jevnt gjennomsnittlig driftsresultat, men hver enkelt klubb har variert i stor grad, spesielt for Lillestrøm sportsklubb, Sogndal og Viking. Der Lillestrøm har i fra 2018 til 2019 gått fra -5 millioner kroner, ned til -12 millioner kroner. Sogndal har derimot fra 2018 til 2019 steget fra 500 tusen kroner til 3 millioner kroner. Viking har også økt driftsresultatet sitt fra -7 millioner kroner til -1 millioner kroner.

4.5.2.3 Omsetning

Når det kommer til omsetningen til klubbene i OBOS-ligaen kan en ut ifra grafen se at det har vært en oppgang fra 2018 til 2019, men har i 2020 hatt en nedgang. I kjølvannet av pandemien har flere inntekter blitt redusert. Fra året 2018 til 2019 steg den gjennomsnittlige omsetningen med 0,5%, mens fra året 2019 til 2020 sank den med 2%.

Figur 23 Omsetning for Obos-Ligaen, 2018-2020

Gjennomsnittet i omsetningen steg fra ca. 41 millioner kroner i 2018 til ca. 43 millioner kroner i 2019 og falt i 2020 ned til ca. 34 millioner kroner. I 2019 var det Viking som fikk en økning fra 2018 til 2019, som ført til oppsving i 2019. Da fra ca. 72 millioner kroner i 2018 og opp til ca. 103 millioner kroner i 2019. I 2020 hadde alle lagene utenom Ålesund en nedgang i omsetninger, der de i 2020 økte omsetningen med ca. 1 million kroner (26,1 millioner til 27,6 millioner).

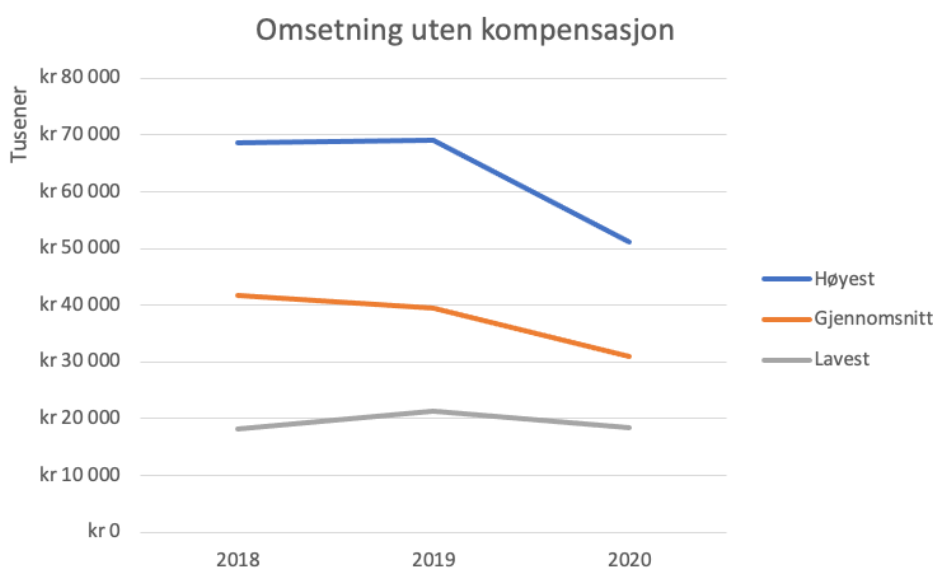
I 2018 hadde Ham-Kam den laveste omsetningen, da på ca. 17 millioner kroner, mens Viking hadde den høyeste på ca. 72 millioner kroner. Året etter hadde Viking også høyest omsetning på ca. 103 millioner kroner. I året 2018 spilte Viking i OBOS-ligaen, men har de siste to årene spilt i Eliteserien, og kan derfor skyldes at inntekten gikk opp når de rykket opp til en høyere divisjon, på grunn av bedre media inntekter og andre fordeler. I Året 2020 fikk klubbene et stort inntektstap, hvor de fleste lagene tapte en del på poster som reklame- og sponsorinntekter, media- og ligasponsorinntekter og andre salgsinntekter.

I 2018 og 2019 var det Viking som hadde høyest omsetning. Ut ifra årsrapporten ser vi at i begge årene var det inntekt fra samarbeidsavtaler for var høyest, i 2018 på ca. 37 millioner kroner og i 2019 på ca. 46 millioner kroner. Den nest høyeste posten var annen driftsinntekt på ca. 11 millioner kroner i 2019 og ca. 28 millioner kroner i 2018. «Andre driftsinntekter gjelder tilskudd fra NFF, kurs- og konferanseinntekter, salg av billetter, show og turer i forbindelse med cupfinalen, inntekt fra konsertarrangementer og andre arrangementer, utleie av treningsbaner og salg fra Viking butikken» (Brønnøysundsregistrene, 2020).

I 2019 økte de fleste postene med millioner, men posten om *netto gevinst ved salg av spillere* gikk det ned fra ca. 7 millioner kroner til ca. 873 000 kroner. Der det består av gevinst på salg av spillere, minus tap ved salg av spillere, som var i begge år på null.

De lagene som hadde regnskap for 2020 så var det Lillestrøm som hadde høyest omsetning på ca. 56 millioner kroner. Der høyeste inntekt er *reklame-/ Sponsorinntekter* der i 2018 ligger på 28,5 millioner kroner, 32 millioner kroner i 20019 og i 2020 en liten nedgang på ca. 28 millioner kroner. Fra 2018 til 2020 gikk inntektene 2% ned, da fra ca. 68,6 millioner kroner til ca. 56 millioner kroner.

I 2020 var det kun ett lag i OBOS-ligaen som hadde en høyere omsetning enn i 2019, de resterende lagene gikk ned. Under vil en få fremstilt en graf som inneholder omsetningene uten kompensasjon. Der det kun inkluderes de klubbene som har regnskap fra 2020 og de som har mottatt kompensasjon.

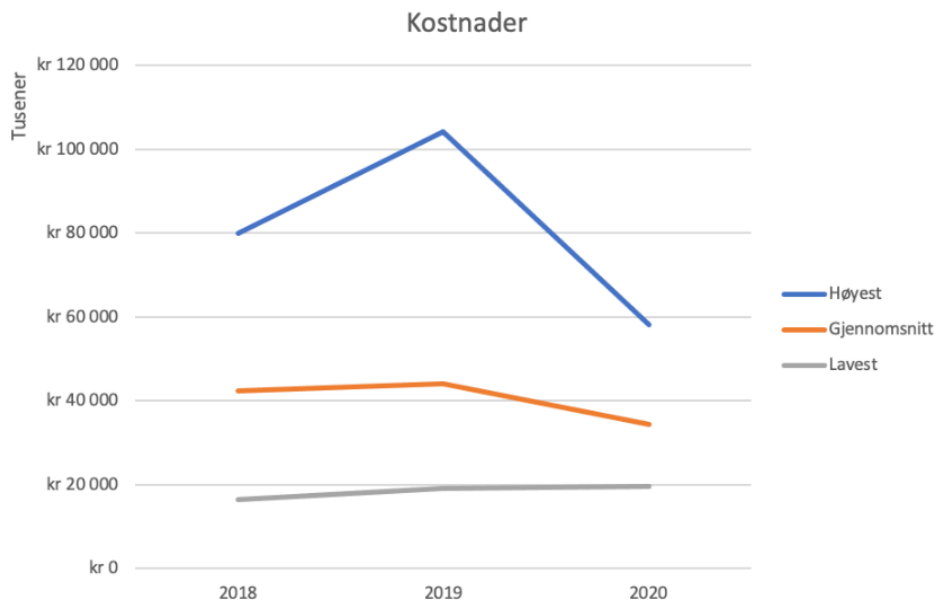

Figur 24 Omsetning uten kompensasjon OBOS-ligaen, 2018-2020

En kan se her at linjene for alle postene i grafen synker i 2020, som forteller oss at kompensasjonsordningen har vært til hjelp for klubbene i regnskapet 2020.

4.5.2.4 Kostnader

Slik som i Eliteserien ble også det i OBOS-ligaen ikke mange arrangementer i løpet av sesongen 2020. Det har ført til store kostnadskutt for klubbene i sesongen 2020. Under får en fremstilt en graf om kostnadene til OBOS-lagene for analyseperioden 2018 til 2020.

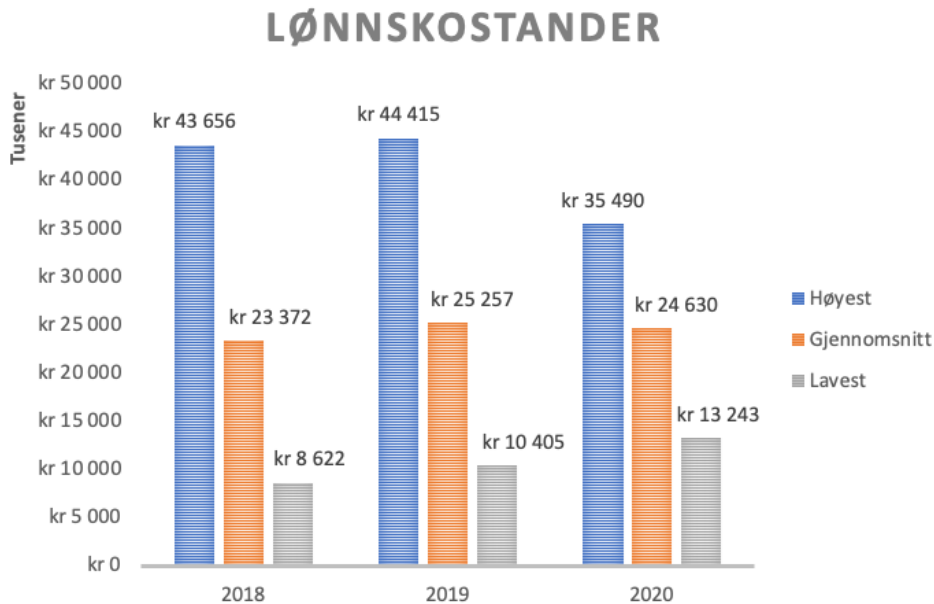

Figur 25 Kostnader for Obos-Ligaen, 2018-2020

I grafen over kan en se at den gjennomsnittlige grafen har som omsetninger hatt en økning i 2019 på 42 millioner i forhold til 2018 på nesten 44 millioner, men så falt i 2020 til ca. 34 millioner. I årene 2018 og 2019 hadde Viking høyest sum innen kostnader, der de lå på ca. 80 millioner og ca. 104 millioner kroner. Viking er et av de lagene som ikke har gitt ut årsrapporten per dags dato, og er derfor ikke med i analysen for 2020. Lillestrøm Sportsklubb hadde høyest sum innen kostnader med en sum på ca. 58 millioner kroner i 2020. Av de seks klubbene vi fikk tak i årsrapport fra 2020 av, har fire av dem kuttet kostnadene fra året før. Lillestrøm var klubben med høyest prosent kuttet i kostnader, der de har kuttet med 4% fra året før. Der poster som trening og kamps kostnader, personalkostnader, salgskostnader og de resterende kostnadene sank også. IK Start hadde kuttet kostnadene med 3% og de to siste med 1% og 2%. De resterende med økt kostnader hadde i fra 2019 til 2020 steget kostnadene med 2%. Ut i fra de årsrapportene fra 2020, kan vi se et felles kostnadskutt i lønnskostnader.

4.5.2.5 Lønnskostnader

Slik som i Eliteserien vil det å ta med lønnskostnader hjelpe oss med å få en bredere forståelse av kostnadsutviklingen til OBOS-klubbene. Nedenfor ser vi en graf som viser den gjennomsnittlige lønnskostnaden til klubbene.

Figur 26 Lønnskostnader for Obos-Ligaen, 2018-2020

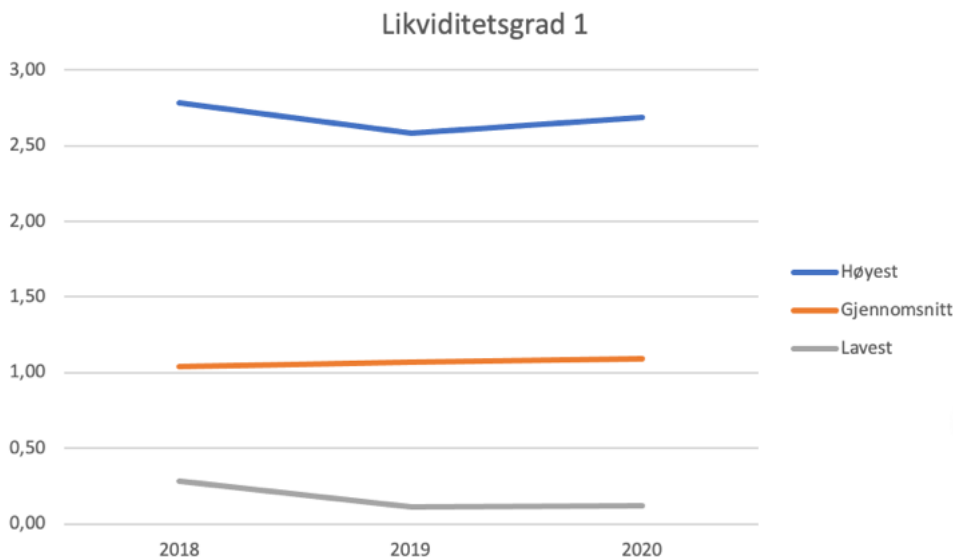
Gjennomsnittet ligger på en sum mellom 23 til 24,6 millioner kroner, der det er gjennom alle tre årene en nok så lik gjennomsnittlig lønnskostnad til klubbene. I 2020 kan en se at høyest lønnskostnad falt med nesten 10 millioner kroner, men også at den med lavest lønnskostnad steg med 3 millioner kroner. Ut ifra grafen kan en se at det skjedd lønnskostnadskutt i året 2020. HamKam var ikke med i året 2020 og er det laget som har lavest lønnskostnader i både 2018 og 2019, og vi vil tro at året 2020 ville ha dratt ned den laveste summen av lønnskostnader.

I år 2018 var alle lagene med i analysen utenom Kongsvinger, på grunn av mangel på tall i regnskapsrapporten for 2018. Det var klubben Start som hadde høyest lønnskostnader i første analyseåret, på ca. 44 millioner kroner. Mens Ham-Kam på det laveste med ca. 8 millioner kroner, dette kan skyldes at antall ansatte i klubben er lavere enn i klubber som for eksempel Start. I 2019 var det fire klubber som gikk ned i lønnskostnader fra året før da imellom 1-2% fra året før, i 2020 var det tre klubber som hadde mindre lønnskostnader enn i 2019. Det har fra 2019 sunket med ca. 9 millioner kroner (ca.2%) til 2020, mens den laveste lønnskostnaden har økt både i 2019 og i 2020. Det har fra 2018 økt med ca. 4,6 millioner kroner (3%) i laveste lønnskostnader. Der Ham-Kam har hatt lavest lønnskostnader både i 2018 og i 2019. I 2020

har Kongsvinger de laveste lønnskostnadene på ca. 10 millioner kroner, Ham-Kam ble ikke inkludert i 2020.

4.5.2.6 Likviditetsgrad 1

Vi har sett på likviditetsgrad 1 for å vurdere likviditeten til OBOS-ligaen i analyseperioden 2018 til 2020.

Figur 27 for Likviditetsgrad 1 Obos-Ligaen, 2018-2020

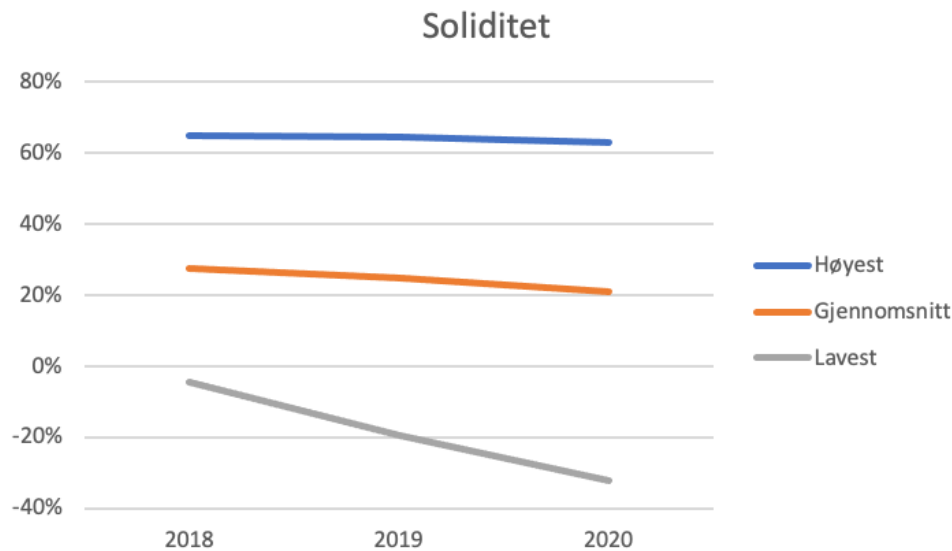
Gjennomsnittet til alle klubbene i alle tre årene ligger over likviditetsgraden én igjennom hele perioden, da mellom intervallet 1,04 og 1,09. Det dette forteller oss er at OBOS-lagene i gjennomsnitt har hatt mulighet for å dekke den kortsiktige gjelden med de omløpsmidlene de har.

Når en ser på hver enkelt klubb, kan en se i 2018 at det er fire klubber som er over likviditetsgrad 1, mens de resterende klubbene ligger mellom 0,11 og 0,97. De klubbene som ligger under likviditetsgraden 1, har da vanskeligheter med å dekke sine kortsiktige gjeld med sine omløpsmidler. I 2019 var det derimot seks lag som lå under likviditetsgrad 1, og kun fire lag som lå over. I 2020 var det kun to av seks som lå over én.

Kongsvinger hadde høyest likviditetsgrad 1 igjennom hele analyseperioden, i tillegg lå de over 2 og nærmer 3 i alle tre årene. Det forteller oss at Kongsvinger har evnen til å betale for seg igjennom alle tre periodene.

4.5.2.6 Soliditet

Ved å se på soliditeten til klubbene i OBOS-ligaen, vil vi kunne analysere i de tre årene om klubbene har hatt mulighet for å dekke fremtidige tilbakeslag eller tap. Under kan en se en graf som viser soliditeten i perioden 2018 til 2020.

Figur 28 Soliditet for Obos-Ligaen, 2018-2020

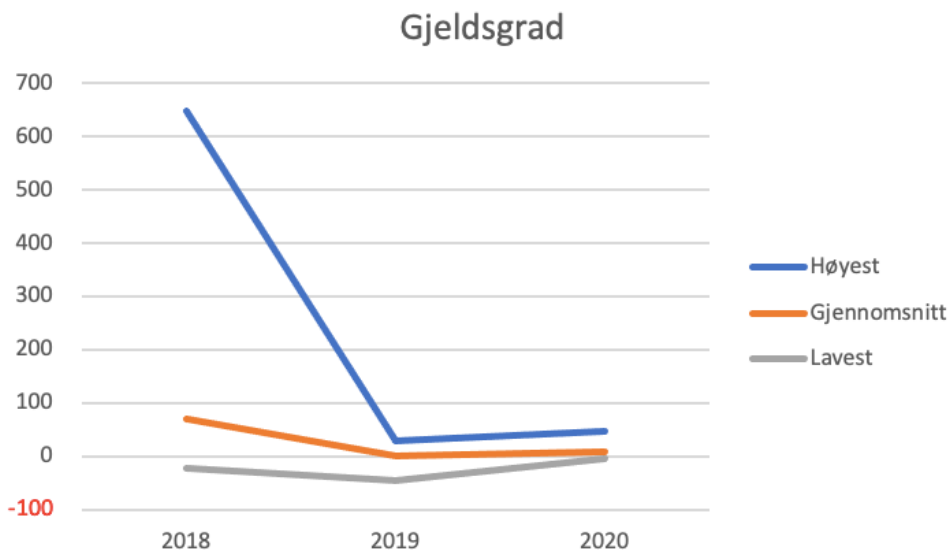
Gjennomsnittet i løpet av analyseperioden har fra 2018 til 2020 stagnert gradvis. I 2018 var gjennomsnittet på 27,70%, 2019 på 25% og i år 2020 på 20%. Det sier oss at for OBOS-ligaen så har det fra 2018 til 2020 ført til at klubbene i gjennomsnitt tåler et tap dårligere for hvert år.

Når en ser på grafen med høyest soliditet finner man klubber som Kongsvinger (64,99%) i 2018, Sogndal (68,47%) i 2019 og i 2020 Kongsvinger igjen på (63,13%). De er de klubbene med best sannsynlighet for å tåle et fremtidig tap.

De med lavest soliditet er Start på -4,39% i 2018, Jerv på -19,35% i 2019 og Jerv igjen i 2020 på -32,15%, som forteller oss at lagene vil få større problemer om det skulle dukke opp noen fremtidige tap. Jerv startet analyseperioden med 28,6% og har årene etter hatt en kraftig nedgang. De resterende lagene har hatt en jevn soliditet.

4.5.2.7 Gjeldsgrad

Innen gjeldsgrad skal vi se etter hvor mye gjeld i forhold til egenkapital lagene i OBOS-ligaen har. Under fremstilles en graf som viser gjennomsnittet for alle klubbene i årene 2018 til 2020. Det vil også være i hvert år fremstilt den høyeste og laveste gjeldsgraden.

Figur 29 Gjeldsgrad for Obos-Ligaen, 2018-2020

Gjennomsnittet har stagnert fra 2018 til 2019, mens i 2020 holdt seg stabilt fra 2019. I 2018 var den gjennomsnittlige gjeldsgrad på 70,7, i 2019 på 1,1 og 2020 på ca. 9. I OBOS-ligaen hadde Ham-Kam i 2018 en ekstrem høy gjeldsgrad, på ca. 647. Året etter gikk det raskt ned til ca. 29, dette skyldes at Ham-Kam hadde mye høyere gjeld enn egenkapital. Egenkapitalen lå på kun ca. 9000 kr og en gjeld på ca. 6 millioner kroner, dette året vil det si at Ham-Kam hadde en stor risiko for å bli slått konkurs, men bare året etter reddet de seg med å øke egenkapitalen rett over 200 000 kroner.

Både Ålesund og Kongsvinger hadde igjennom alle tre årene en gjeldsgrad på rett rundt 0 som vil si at de hadde større egenkapital enn gjeld. Start var det laget med minst gjeld de to første årene i analyseperioden, der det lå på ca. -24 og ca. -45, i 2020 hadde Start en dobbelt så lavere egenkapital som i 2018 som gjorde at Start lå nå over 1 og helt opp i ca. 46, og har nå en høyere gjeld enn egenkapital. For resterende lag var det en jevn kurve der de ligger mellom ca. -5 og ca. 9.

For å vise til de spesifikke tallene på grafen kan vi se på hvert år. I år 2018 hadde som sagt Ham-Kam den høyeste gjeldsgraden på ca. 647, mens Start på det laveste med ca. -24. Året etter altså 2019 var det fortsatt Ham-Kam som hadde høyest med ca. 29, og Start med ca. -45.

i 2020 var det Start som hadde høyest på 45 og FK Jerv som hadde lavest med -4.

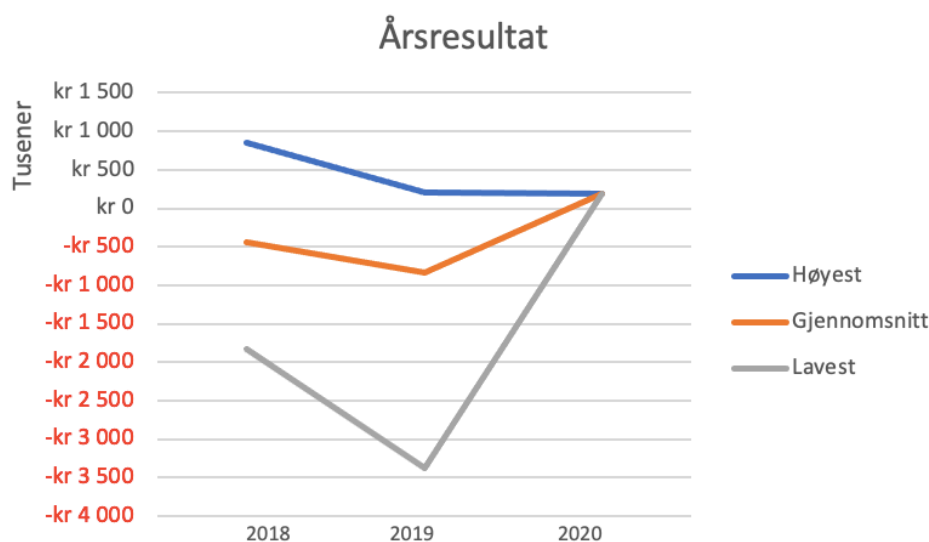
Gjennomsnittet var i år 2018 på ca. 80, 2019 på ca. -0,7 og i 2020 på ca. 9.

4.5.3 Toppserien

Av klubbene i Toppserien er det fem lag vi har fått til å få hentet ut regnskap fra (Arna-Bjørnar, Avaldsnes, Klepp, Sandviken IL og Vålerenga). Av disse fem lagene er det kun Arna-Bjørnar og Klepp som har gitt tilgang til regnskap for sesongen 2020, noe som gjør datagrunnlaget for 2020 svært begrenset.

4.5.3.1 Årsresultat

Figuren nedenfor viser en grafisk fremstilling av det gjennomsnittlige årsresultatet for Toppserien fra sesongen 2018 til 2020, samt det høyeste og laveste årsresultatet hos enkeltklubber for hver sesong.

Figur 30 Årsresultat for Toppserien, 2018-2020

Generelt for Toppserien ser vi en nedgang i årsresultatet fra 2018 til 2019. Gjennomsnittet sank med 91,3% fra 2018 til 2019. I 2020 har vi ikke med lagene Sandviken og Avaldsnes som i de foregående årene har dratt ned gjennomsnittet. Dermed er 2020 det første analyseåret som viser et positivt gjennomsnittlig årsresultat for ligaen. Klepp øker årsresultatet sitt med 167% fra 2019 til pandemiåret 2020, til tross for at 2020 endte med den dårligste ligaplasseringen blant de tre analyseårene.

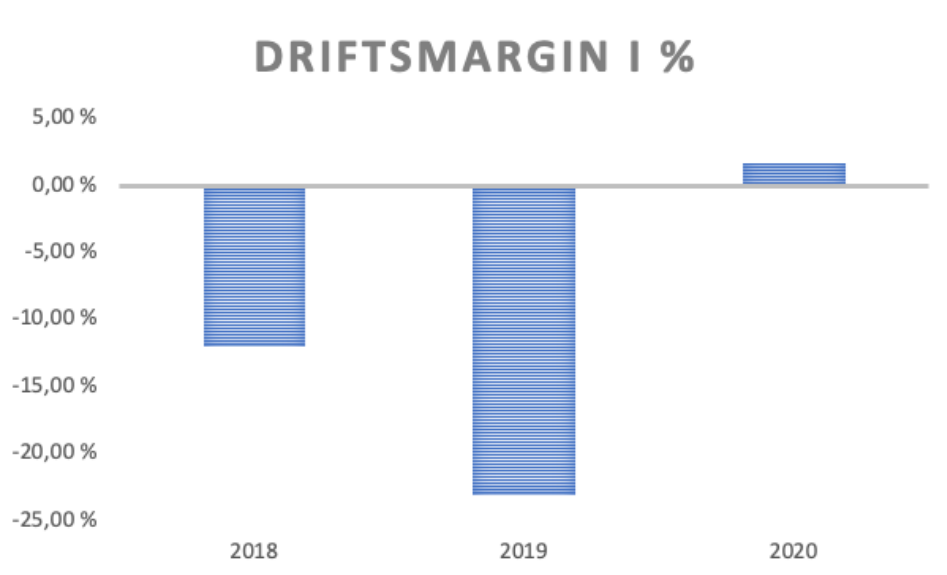
Av lagene som blir analysert er det Arna-Bjørnar som har hatt det høyeste årsresultatet alle tre analyseårene. Selv med de høyeste årsresultatene hos de analyserte klubbene, har Arna-Bjørnar

hatt en negativ utvikling siden 2018-sesongen. Fra et positivt årsresultat på 855 101,- i 2018, gikk de ned til 211 641,- i 2019 og 191 868,- i 2020. 2018-sesongen endte for øvrig Arna-Bjørnar på tredje plass i ligaen, etterfulgt av en niendeplass i 2019 og åttendeplass i 2020.

På den andre siden er det Avaldsnes som står for de mest negative årsresultatene i 2018 og 2019, mens de ikke har rapportert årsregnskap for 2020 enda. Av analyseårene endte Avaldsnes med sin høyeste ligaplassering i 2020.

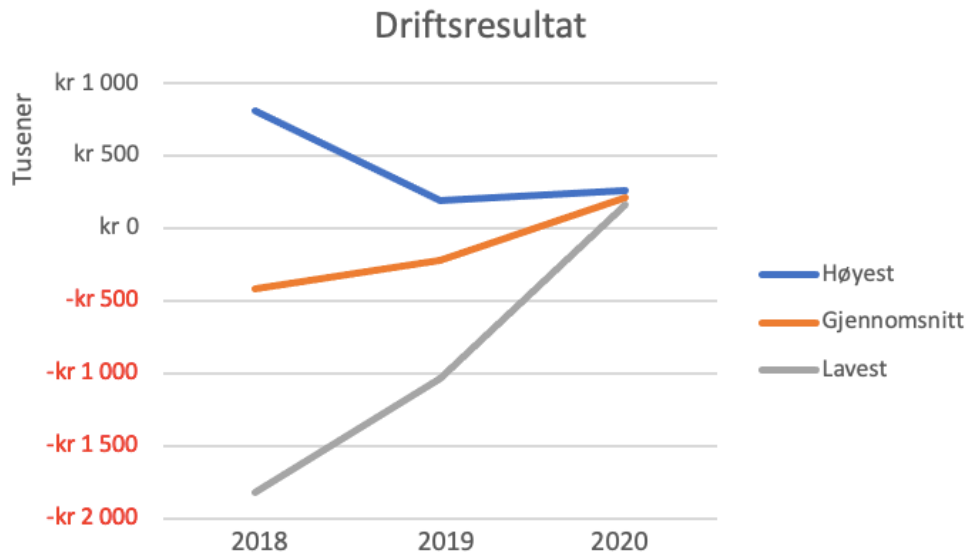
4.5.3.2 Driftsresultat

Figuren nedenfor viser den prosentvise driftsmarginen til Toppserien-klubbene for analyseårene 2018-2019. I 2020 er det kun Arna-Bjørnar og Klepp som er representert. Driftsmarginen viser hvor mye klubbene får tilbake for hver krone de omsetter.

Figur 31 Driftsmargin i % for Toppserien, 2018-2020

Ut fra figuren ovenfor kan vi se en nedgang i driftsmarginen på 11,06 prosentpoeng fra 2018 til 2019, før det i 2020 var en økning på 24,73 prosentpoeng fra 2019. En økning i driftsmarginen viser at klubbene i 2020 sitter igjen med mer av sine driftsinntekter etter kostnadene er trukket fra. Som nevnt er det bare Arna-Bjørnar og Klepp som er representert i 2020. Disse to lagene har hatt positiv driftsmargin de foregående årene.

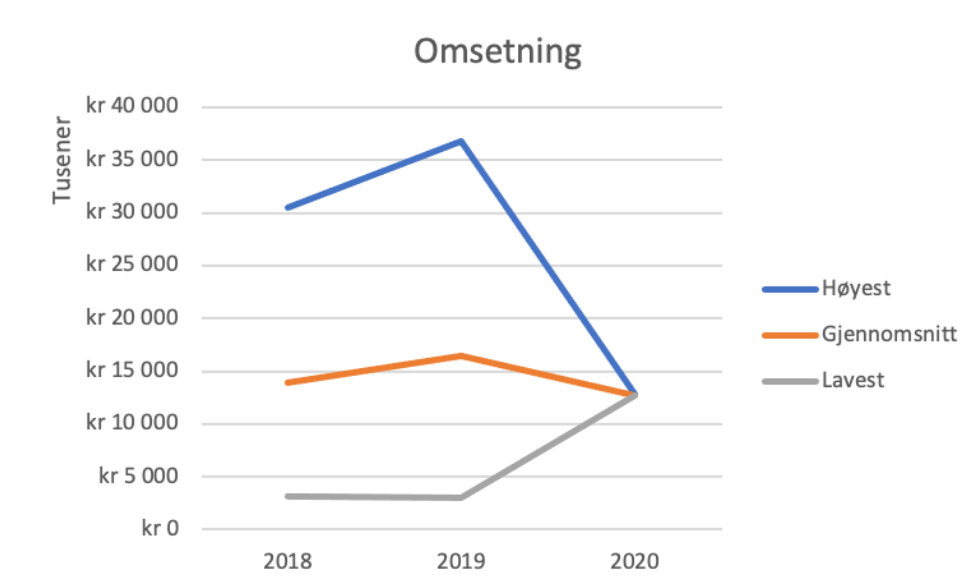

Figur 32 Driftsresultat for Toppserien, 2018-2020

Ovenfor ser vi en grafisk fremstilling av det gjennomsnittlige driftsresultatet mellom klubbene fra Toppserien i de tre analyseårene. I tillegg har vi med høyeste og laveste driftsresultat målt hos en enkelt klubb for hvert år. Ut fra grafen ser vi utviklingen av driftsresultat for Toppserien var positiv fra 2018 til 2019, med en økning på 47,2%. Det gjennomsnittlige driftsresultatet var negativt for Toppserien i 2018 og 2019, mens det i 2020 lå på 212 956,-. I sammenheng med det plutselige positive driftsresultatet skal det nevnes at det bare er Arna-Bjørnar og Klepp som regnskapene finnes for i 2020. Begge disse lagene hadde også positive driftsresultat de to foregående analyseårene.

4.5.3.3 Omsetning

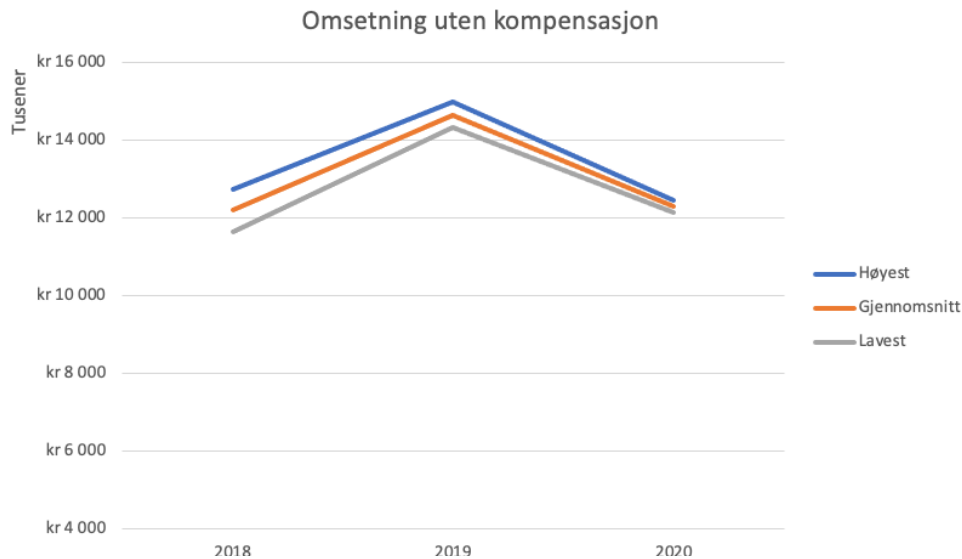
Grafen nedenfor viser den gjennomsnittlige omsetningen hos Toppserien-klubbene for de tre analyseårene. Vi har også med den høyeste og laveste omsetningen hos et lag i Toppserien hvor hvert år. Det må bli tatt med i betraktningen at det bare er Arna-Bjørnar og Klepp som er med i utregningen i 2020.

Figur 33 Omsetning for Toppserien, 2018-2020

Ut fra grafen ovenfor ser vi en positiv utvikling av omsetningen for Toppserien fra 2018 til 2019. Den gjennomsnittlige omsetningen økte med 18,35%. Vi ser fra 2018 til 2019 at den høyeste omsetningen økte med 20,8% mens den laveste omsetningen sank med 3%. Grafen viser så i 2020 at den gjennomsnittlige omsetningen lå på 12 734 198,-. Det vil si en nedgang på 32,9%. Den gjennomsnittlige omsetningen i 2020 gjelder dog kun for Arna-Bjørnar og Klepp. Allikevel sank omsetningen hos de to klubbene med henholdsvis 14,5% og 11,61%.

Under fremstilles en graf som inneholder omsetning til Arna-Bjørnar og Klepp IL uten kompensasjon.

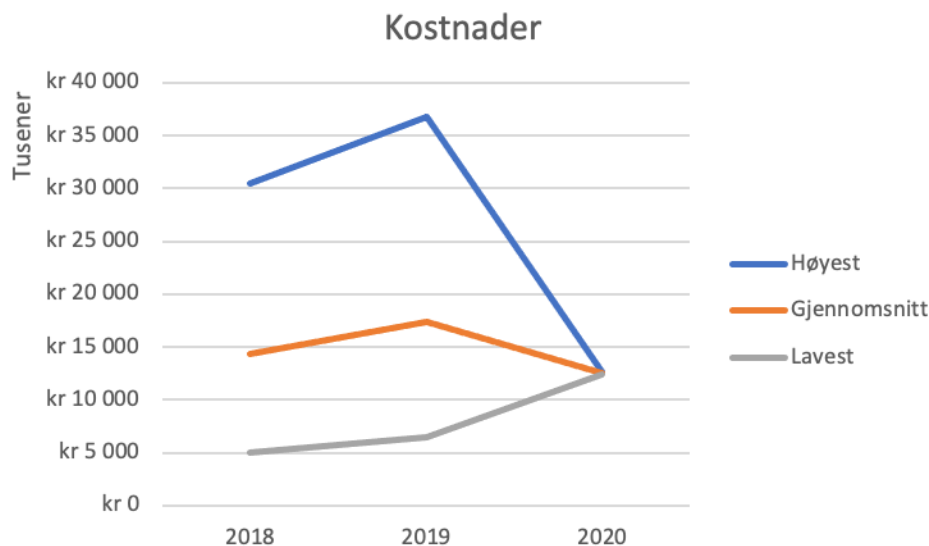

Figur 34 Omsetning uten kompensasjon Toppserien, 2018-2020

Slik som de andre grafene med innhold omsetning uten kompensasjon, synker omsetningen betydelig fra 2019 til 2020. I fra informasjon om utdelt sum til Toppserie klubbene fikk de ikke store summer fra pakkene, men nok til å gjøre en liten endring for enkelte klubber.

4.5.3.4 Kostnader

Nedenfor ser vi en grafisk fremvisning av de gjennomsnittlige kostnadene for Toppserien fra de tre analyseårene. I tillegg vises de høyeste og laveste kostnadene hos enkeltklubber gjennom de tre årene.

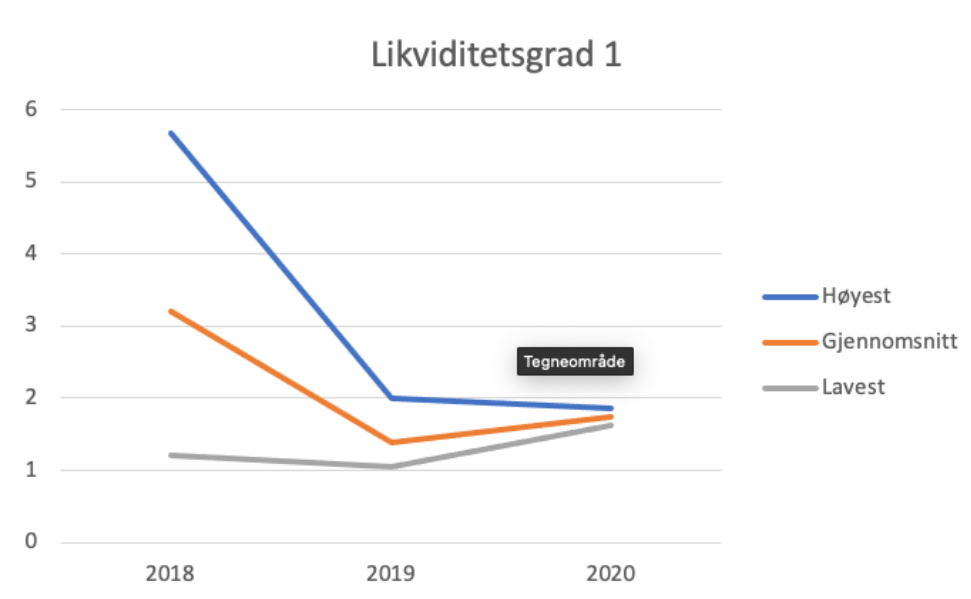
Figur 35 Kostnader for Toppserien, 2018-2020

Grafen viser at gjennomsnittskostnadene stiger fra 2018 til 2019. Dette gjør de med 20,6%. Fra 2018 til 2019 stiger kostnadene hos samtlige lag, hvor Arna-Bjørnar øker kostnadene med 36,65%. Fra 2019 til 2020 synker gjennomsnittskostnadene. Likt som i resten av analysen er

det bare Arna-Bjørnar og Klepp som er representert i sesongen 2020. Fra 2019 til 2020 synker kostnadene med 14,5% for Arna-Bjørnar og 12,55% for Klepp.

4.5.3.5 Likviditetsgrad 1

Nedenfor vises en graf for likviditeten til Toppserielagene i den treårige analyseperioden. I 2020 er det kun Arna-Bjørnar og Klepp som er representert ettersom det er kun de vi har regnskap fra i 2020. Likviditetsgraden viser i hvilken grad klubbene er i stand til å kunne betale sin kortsiktige gjeld.

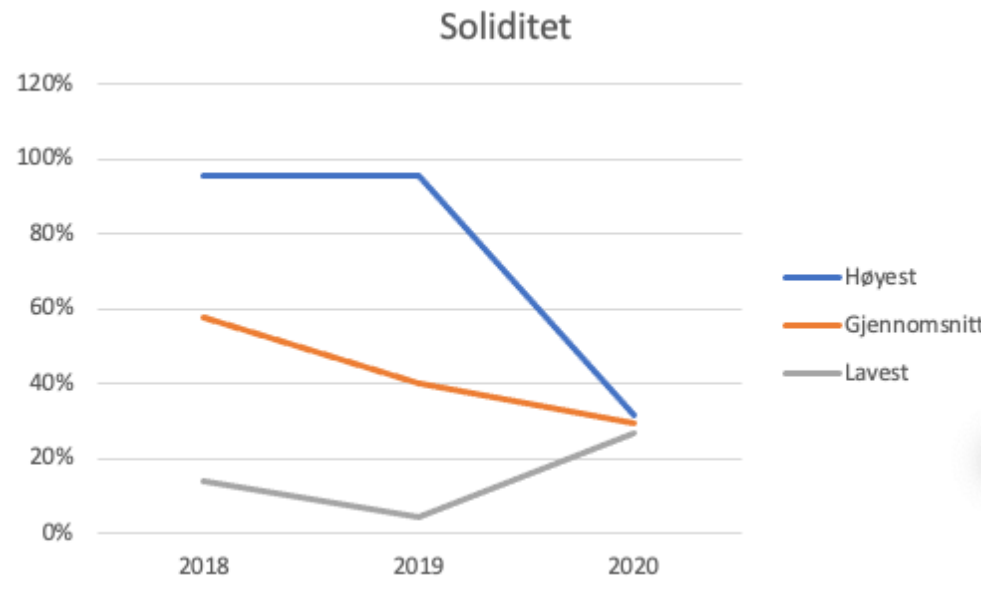
Figur 36 Likviditetsgrad 1 for Toppserien, 2018-2020

Gjennomsnittlig ser vi likviditeten synker for Toppserien fra 2018 til 2019. Likviditeten lå på 3,2 i 2018, og sank til 1,4 i 2019. Vi ser gjennom hele perioden at gjennomsnittet ligger over 1, som vil si at klubbene til enhver tid er i stand til å betale sin kortsiktige gjeld.

Vi merker oss at Arna-Bjørnar og Klepp alltid holder seg over 1 i likviditetsgrad. I 2018 hadde Arna-Bjørnar en likviditetsgrad på 4,91, noe som betyr at de har god kontroll på kortsiktig gjeld. Klepp lå på 2,05 det samme året, som også gjør det mulig for de å dekke den kortsiktige gjelden. I 2019 er det en nedgang i likviditet for begge klubbene. Arna-Bjørnar går ned til en likviditetsgrad på 1,99, mens Klepp er nede på 1,59. I 2020 fortsetter Arna-Bjørnar med nedgangen og ender på 1,86, mens Klepp forbedrer likviditeten og ender på 1,75. Disse tallene betyr at begge lagene til enhver tid under analyseperioden er godt rustet til å dekke den kortsiktige gjelden.

4.5.3.6 Soliditet

Figuren nedenfor viser en graf over soliditeten til Toppserien gjennom de tre analyseårene. I 2020 er det kun Arna-Bjørnar og Klepp som er representert. En høyere egenkapitalsprosent viser til at klubber skal bedre kunne håndtere tap.

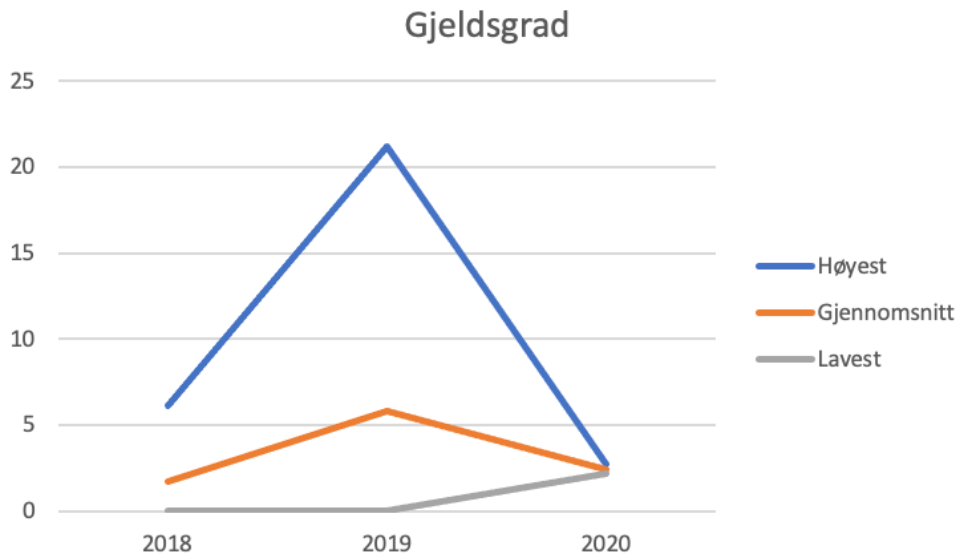

Figur 37 Soliditet for Toppserien, 2018-2020

Grafen viser en negativ utvikling i soliditet i Toppserien fra 2018 til 2019. Soliditeten sank på dette tidspunktet med 17,64 prosentpoeng, før det sank med 11,06 prosentpoeng fra 2019 til 2020. Den høyeste soliditeten gjennom analyseperioden var på 95,67% i 2018, som tilhørte Vålerenga. Dette betyr i praksis at egenkapitalen står for 95,67% av samlet egenkapital og gjeld. Den laveste soliditeten gjennom analyseperioden sto Avaldsnes for, med 4,5% i 2018. Dette betyr at den største delen av egenkapitalen er dekket av gjelden.

4.5.3.7 Gjeldsgrad

Figuren nedenfor viser en grafisk fremstilling av gjeldsgraden for de fem Toppserie-klubbene gjennom de tre analyseårene. I 2020 er det kun Arna-Bjørnar og Klepp som har kommet med regnskap.

Figur 38 Gjeldsgrad for Toppserien, 2018-2020

Den oransje linjen som viser gjennomsnittet, var i 2018 på 1,73, mens det er en økning ved gjennomsnittet i 2019, og ender rett i underkant av 5,8. I 2020 er det en nedgang ved gjennomsnittet av gjeldsgraden, og den var på 2,4. Ved den blå linjen som viser den som har høyest gjeldsgrad for Toppserien, ligger den rett i overkant av 6. Den som hadde den høyeste gjeldsgraden i 2018 var Arna-Bjørnar. Ved 2019 er det en vesentlig økning i den som hadde den høyeste gjeldsgraden, som var Avaldsnes. De hadde en gjeldsgrad på over 21 i 2019. I 2020 er det en enda større nedgang som gjorde at den som hadde den høyeste gjeldsgraden i 2020, som var under 3, var Klepp. Ved den grå linjen som viser den som hadde den laveste gjeldsgraden, var det Vålerenga som hadde lavest, og den var på 0,045. I 2019 er det en minimal økning, og den som har den var igjen Vålerenga, som hadde en gjeldsgrad på 0,05. I 2020 er det en økning ved gjeldsgraden som ender på 2,1, og den var det Arna-Bjørnar som hadde. Ved utviklingen er det en nedgang for både den høyeste og gjennomsnittet ved gjeldsgraden fra 2019 til 2020, mens det er en økning ved den minste gjeldsgraden fra 2019 til 2020.

4.5.4 Dybdeanalyser

4.5.4.1 Bodø/Glimt

Under skal vi se nærmere på regnskapet til Bodø/Glimt, vi vil først se nærmere på inntekter.

Driftsinntekter:						
Medlemsinntekter	kr	2 939 344	kr	3 784 503	kr	3 005 034
Tilskudd	kr	5 463 065	kr	1 156 202	kr	9 578 250
Kampdagsinntekter inkl cup	kr	8 721 503	kr	9 995 846	kr	8 952 479
Inntekter markeds-/mediaavtalen	kr	12 419 680	kr	25 938 885	kr	42 446 189
Reklame- /sponsorinntekter	kr	13 621 960	kr	15 316 113	kr	17 847 892
Inntekter andre tiltak	kr	10 308 777	kr	9 592 242	kr	7 601 015
Netto salg/ utleie spillere	kr	3 107 216	kr	15 487 858	kr	16 013 357
Gevinst ved salg av driftsmidler	kr	167 155	kr	-	kr	-
Sum Driftsinntekter	kr	56 748 700	kr	81 271 648	kr	105 444 216

Figur 39 Inntekter for Bodø/Glimt, 2018-2020

Bodø/Glimt har fra 2018 til 2020 nærmest doblet sine inntekter. I 2018 endte Bodø/Glimt med 56 748 700 kroner i driftsinntekter. I 2019 økte klubben sine driftsinntekter med 24 522 948 kroner og endte på 81 271 648 kroner 2020 ble et jubelår, klubben vant eliteserien og imponerte i Europa. I 2020 har posten inntekter markeds-/media avtale hatt en markant økning, Europa League alene genererte 8,8 millioner kroner. Klubben fikk også kompensasjon for inntektsbortfall på 6 835 370 kroner i 2020, inntekten er resultatført under posten tilskudd (Bodø/Glimt, 2021). Bodø/Glimt endte dermed på 105 444 216 kroner i sum driftsinntekter for 2020, som er en stor økning fra fjoråret.

Driftskostnader:						
Varekostnad	kr	3 008 578	kr	2 730 073	kr	3 242 021
Lønnskostnad	kr	29 160 100	kr	33 648 097	kr	39 966 693
Avskrivning	kr	331 566	kr	246 622	kr	246 624
Trenings- /utstyrskostnader	kr	5 967 996	kr	7 618 091	kr	8 013 219
Arrangementskostnader	kr	6 946 364	kr	7 295 345	kr	7 656 838
Anleggskostnader / baneleie	kr	4 788 982	kr	4 972 663	kr	8 569 885
Kostnader markeds- / mediaavtalen	kr	2 409 901	kr	4 181 653	kr	4 294 299
Reklame- og sponsorkostnader	kr	576 209	kr	2 174 127	kr	2 056 079
Annen driftskostnad	kr	5 281 034	kr	6 737 045	kr	9 972 470
Sum driftskostnader	kr	58 470 730	kr	69 603 717	kr	84 018 127

Figur 40 Kostnader for Bodø/Glimt, 2018-2020

I 2018 hadde Bodø/Glimt summerte driftskostnader på 58 470 730 kroner i 2019 hadde klubben driftskostnader på 69 603 717 kroner. Årene 2018 og 2019 skiller seg ikke stort fra hverandre. De største forskjellene i driftskostnadene ser man mellom årene 2019 og 2020. I 2020 hadde Bodø/Glimt sum driftskostnader på 84 018 127 kroner. Det er en stor økning i lønnskostnader hvor det har vært en økning på ca. 6,3 millioner kroner. En annen kostnad som har økt er baneleie, i 2019 var summen for anleggskostnader og baneleie på 4 972 664 kroner.

I 2020 økte denne posten med nærmere 3,6 millioner kroner, dette skyldes anleggskostnader rundt Europa spill. Anleggskostnadene grunnet Europa League kostet dem 3 326 450 kroner. (Bodø/Glimt, 2021).

Driftsresultat:	-kr	1 722 030	kr	11 667 931	kr	21 426 089
------------------------	------------	------------------	-----------	-------------------	-----------	-------------------

Figur 41 Driftsresultat for Bodø/Glimt, 2018-2020

I 2018 hadde Bodø/Glimt et driftsresultat på -1 722 030 kroner. I 2019 hadde klubben høyere inntekter enn de hadde kostnader og endte på 11 667 931 kroner. 2020 var et veldig godt år for Bodø/Glimt som klubb, dette resulterte i ganske mye høyere driftsinntekter enn driftskostnader og endte året med et driftsresultat på 21 426 089 kroner.

Finansinntekter og finanskostnader:						
Annen finansinntekt:	kr	11 788	kr	196 913	kr	770 006
Annen finanskostnad	kr	57 994	kr	114 467	kr	41 063
Netto finansposter	-kr	46 206	kr	82 447	kr	728 943
Ordinært resultat før skattekostnad:						
	-kr	1 768 236	kr	11 750 378	kr	22 155 031
Årsresultat:						
	-kr	1 768 236	kr	11 750 378	kr	22 155 031

Figur 42 Årsresultat for Bodø/glimt, 2018-2020

Et årsresultat er fortjenesten eller tapet klubben sitter igjen med ved endt år. Et årsresultat regnes ut ved å trekke fra og legge til finansposten til driftsresultatet. I 2018 hadde Bodø/Glimt et negativt årsresultat på -1 768 236 kroner. I 2019 hadde klubben høyere inntekter en kostnader og høyere finansinntekt enn finanskostnad, dette ført til et positivt årsresultat på 11 750 378 kroner. 2020 endte på samme måte som 2019 bortsett fra at det ble en større økning i driftsresultat og finansposter. I 2020 hadde Bodø/Glimt et årsresultat på 22 155 031 kroner. Om Bodø/Glimt ikke hadde fått kompensasjon for tapt inntekt ville deres årsresultat etter våre beregninger endt på 15 319 662 kroner i 2020.

Egenkapital:						
<i>Opptjent egenkapital</i>						
Annen egenkapital	kr	6 929 967	kr	18 680 345	kr	40 835 376
Sum opptjent egenkapital	kr	6 929 967	kr	18 680 345	kr	40 835 376
Sum egenkapital						
	kr	6 929 967	kr	18 680 345	kr	40 835 376

Figur 43 Egenkapital for Bodø/Glimt, 2018-2020

Egenkapitalen for 2020 er summen av egenkapitalen fra 2019 og årsresultatet fra 2020. Bodø/Glimt oppnådde i 2020 et overskudd på 22 155 031 kroner overskuddet ble avsatt til egenkapital som pr. 31.12.2020 har økt til 40 835 376 kroner. Om de ikke hadde fått

kompensasjon for tapt inntekt og fremdeles overført hele overskuddet til egenkapital ville da egenkapitalen endt på 34 000 007 kroner.

Gjeld					
<i>Kortsiktig gjeld</i>					
Leverandørgjeld	kr	2 468 386	kr	10 354 108	kr 8 835 265
Skyldige offentlige avgifter	kr	3 426 191	kr	5 046 889	kr 7 347 438
Annen kortsiktig gjeld	kr	3 234 826	kr	4 319 123	kr 10 086 734
Sum kortsiktig gjeld	kr	9 129 403	kr	19 720 120	kr 26 269 437
<hr/>					
Sum gjeld	kr	9 129 403	kr	19 720 120	kr 26 269 437

Figur 44 Gjeld for Bodø/Glimt, 2018-2020

Bodø/Glimt har ingen langsiktig gjeld, dermed er den summerte gjelden for klubben kun den kortsiktige gjelden. Fra 2018 til 2020 har klubbens kortsiktige gjeld økt år for år. De skyldige offentlige avgiftene omhandler forskuddstrekk, arbeidsgiveravgift og merverdiavgifter (Bodø/Glimt, 2021). I 2018 endte de skyldige offentlige avgiftene på 3 426 191 kroner. I 2019 endte den på ca. 5 millioner kroner I 2020 økte den enda litt til og summert havnet de på 7 347 438 kroner.

Annen kortsiktig gjeld er den posten som drar gjelden opp i sin helhet. Noe av det annen kortsiktig gjeld i 2020 omhandler er en forpliktelse av et statueprosjekt, spillerkjøp, arrangementer og utbedring av stadion (Bodø/Glimt, 2021). I 2020 hadde Bodø/Glimt en annen kortsiktig gjeld på 10 086 734 kroner. Summert gjeld for 2018 er på 9 129 403 kroner. I 2019 økte den kortsiktige gjelden og endte på 19 720 120 kroner. Tidligere har vi også sett inntekter og kostnader som har økt i 2020 grunnet et veldig bra år, det er dermed naturlig at det kommer flere utgifter. I 2020 endte dermed den kortsiktige gjelden og sum gjeld på 26 269 437 kroner.

	2018	2019	2020	2020 Uten krisepakke
Likviditetsgrad 1	1,49	1,84	2,48	2,48
Lønnsomhet	-10,86 %	43,57 %	42,08 %	31,14 %
Soliditet	43,15 %	48,65 %	60,85 %	56,41 %
Driftmargin	-3,03 %	14,36 %	20,32 %	14,80 %

Figur 45 Nøkkeltall Bodø/Glimt, 2018-2020 (inkl. uten kompensasjon)

Bodø/Glimt hadde en tilfreds likviditetsgrad som i 2018 var 1,49. En likviditetsgrad er tilfreds når den er mellom 1 og 1,49. Likviditeten har forbedret seg år for år, i 2019 var den på 1,84 som ansees som god. I 2020 endte de på 2,48 som tilsier en meget god likviditet.

Likviditetsgraden måler hvor mye omløpsmidler du har i forhold til den kortsiktige gjelden. Uansett utfall av krisepakkene ville dette ikke ha noe å si på likviditeten til klubben.

I 2018 var lønnsomheten ikke tilfreds, Bodø/Glimt endte på -10,86%, dette skyldes av at årsresultatet for 2018 endte i minus. I 2019 hadde klubben en meget god lønnsomhet på 43,57%, lønnsomheten sees på som meget god når den er på over 15%. Det samme er den for 2020, klubben endte da på 42,08%. I 2020 var det en liten nedgang fra året før, dette kan skyldes høyere egenkapital og gjeld. Klubben hadde også etter våre beregninger hatt en meget god lønnsomhet uten krisepakken, selv om den hadde sunket litt. Uten krisepakken ville Bodø/Glimt etter våre beregninger hatt en lønnsomhet på 31,14%.

Soliditetsanalysen viser hvor stor del av egenkapitalen som utgjør egenkapital og gjeld. I 2018 endte klubben opp med 43,15% og i 2019 48,65%. I 2020 økte klubben egenkapitalen sin grunnet et stort overskudd, egenkapitalen er da 60,85% av egenkapital og gjeld. Om klubben ikke hadde fått kompensasjon for tapt inntekt i form av krisepakken ville dette ha gått ut over egenkapitalen, dermed ville soliditeten da endt på 56,41%.

Årsresultatet for 2018 var negativt, dette førte til at driftsmarginen for 2018 ble -3,03%. I 2019 hadde Bodø/Glimt et positivt årsresultat og driftsmarginen endte på 14,36%. 2020 var en jubelsesong for Bodø/glimt, klubben hadde en høy omsetning og et positivt årsresultat. Driftsmarginen for 2020 endte på 20,32% dette året. Om ikke klubben hadde fått kompensasjon for tapt inntekt i form av krisepakken ville klubben hatt en driftsmargin på 14,80% i 2020.

4.5.4.2 Stabæk

Under vil en se en nærmere på regnskapet til Stabæk, figuren under viser først inntektene til klubben.

Inntekter						
Salgsinntekt	kr	77 275 500	kr	151 257 783	kr	134 181 391
Annen driftsinntekt	kr	-	kr	-	kr	-
Sum inntekter	kr	77 275 500	kr	151 257 783	kr	134 181 391

Figur 46 Inntekter for Stabæk, 2018-2020

Stabæk annonserte sitt årsmøte på deres hjemmesider, der fikk man mulighet til å se på årsregnskapet deres. Inntektene er ført opp slik det er vist over, hvor de viser alle inntekter under en post. Fra 2018 til 2019 var det nesten en dobling av inntektene, fra 7 275 500 kroner i 2018 til 151 257 783 kroner i 2019. I 2020 har klubben hatt en omsetningsnedgang på ca. 17 millioner, fra 151 257 783 kroner i 2019 til 134 181 391 kroner i 2020. Salgsinntekter er en oppsummering av Stabæk sine inntekter gjennom året. Her er det summert opp flere inntektskilder som spillersalg, sponsorinntekter, billettinntekter, medlemsinntekter og enda fler (Stabæk Fotball, 2021). Det finnes flere måter å resultatføre inntekter på, Stabæk har summert alt under salgsinntekter mens andre klubber legger frem flere underposter. I et intervju med økonomisjefen i Stabæk fotball kan hun fortelle at kampdag inntekter er vesentlig redusert. Andre inntektskilder for klubben som Cuper/ turnering for ungdomslagene har bortfalt. Fysiske møter/ aktiviteter for og rundt klubben og partnere er også kansellert og har også vært en bidragsyter til omsetningsnedgang (Stabæk Fotball, 2021).

Tidligere i oppgaven har vi sett nærmere på kompensasjonsordningen og krisepakker som klubbene i Norge kunne søke om. Stabæk fotball har søkt om samtlige krisepakker, totalt har Stabæk søkt om 4 178 711 kroner (Lotteri- og Stiftelsestilsynet, 2020). Ved den første krisepakken fikk de ingenting utbetalt, ved krisepakke 2 fikk de 1 956 917 kroner utbetalt (Lotteri- og Stiftelsestilsynet, 2020). Økonomisjefen kan fortelle at beløpet fra krisepakke 2 er resultatført under inntekter. Krisepakke 3 blir utbetalt i 2021 og er dermed ikke med på å påvirke årsresultatet for 2020.

Kostnader						
Lønnskostnad	kr	39 338 802	kr	47 623 026	kr	52 911 490
Avskrivning på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	kr	856 539	kr	929 454	kr	1 234 523
Annen driftskostnad	kr	31 584 110	kr	44 702 461	kr	34 694 671
Sum kostnader	kr	71 779 451	kr	93 254 941	kr	88 840 684

Figur 47 Kostnader for Stabæk, 2018-2020

Ser man på lønnskostnader har den steget fra 2018 og frem til 2020. Dette er fordi Stabæk har utviklet seg som fotballklubb, hvor de har levert godt over lengre perioder. Om man skal se på summerte kostnader ser man at de har hatt et kutt i kostnadene sine i 2020.

Stabæk har ifølge økonomisjefen hatt permitteringer i 2020 som ikke ga vesentlige besparelser på personal. A-Laget, daglig leder og økonomisjef ble ikke permittert og det er også der de største personalkostnadene ligger. De som ikke ble permittert gikk frivillig ned 20% i lønn i perioden mars – mai. Ved inngangen til 2020 hadde Stabæk rom for å styrke både administrasjonen og spillerstall, de gjennomførte en satsning som strekker seg inn i 2021. Dette er grunnen til at lønnskostnader har økt fra 2019 til 2020 (Stabæk Fotball, 2021).

Under posten annen driftskostnad har Stabæk hatt et kutt fra 2019 til 2020, kuttet er på nesten 10 millioner kroner. Annen driftskostnad omhandler utgifter som, kjøpskostnader på spillere, treningsutstyr, banedrift og partnerarrangement. Nedgangen i 2020 har kommet av at det ikke ble noe av treningsleirer, partnerturer, publikumsarrangementer og størrelsen på kjøpskost av spillere (Stabæk Fotball, 2021).

Driftsresultat	kr	5 496 049	kr	58 002 842	kr	45 340 708
-----------------------	-----------	------------------	-----------	-------------------	-----------	-------------------

Figur 48 Driftsresultat for Stabæk, 2018-2020

I 2018 hadde Stabæk ca. 5,5 millioner kroner i driftsresultat. I løpet av 2019 hadde Stabæk økt sitt driftsresultat betraktelig med hele 52,5 millioner kroner og endte på 58 millioner kroner. I 2020 endte Stabæk med et positivt driftsresultat på ca. 45,3 millioner kroner. Driftsresultatet viser til høyere inntekter enn det er kostnader, selv om det i 2020 har vært vanskelige tider uten publikum og kamper har Stabæk greid å holde kostnader nede samtidig har de hatt et høyt inntektsnivå.

Finansinntekter og finanskostnader

Renteinntekt fra foretak i samme konsern	kr	-	kr	-	kr	-
Annen finansinntekt	kr	9 269	kr	70 804	kr	2 053 313
Sum finansinntekter	kr	9 269	kr	70 804	kr	2 053 313
Rentekostnad til foretak i samme konsern	kr	-	kr	-	kr	-
Annen finanskostnad	kr	5 505 318	kr	58 073 646	kr	46 088 209
Sum finanskostnader	kr	5 505 318	kr	58 073 646	kr	46 088 209
Netto finans	-kr	5 496 049	-kr	58 002 842	-kr	44 034 896
Ordinært resultat før skattekostnad	kr	-	kr	-	kr	1 305 812
Ordinært resultat etter skattekostnad	kr	-	kr	-	kr	1 305 812
Årsresultat	kr	-	kr	-	kr	1 305 812

Figur 49 Årsresultat for Stabæk, 2018-2020

Av finanskostnadene for 2020 baseres nærmest hele summen seg på spillersalg som er gjennomført i 2020. Denne kostnaden er egentlig en inntekt som er blitt overført til Stabæk Fotball AS (konsern) og resultatført som en finansinntekt i deres regnskap, dette vil videre fremkomme som finanskostnad for Stabæk Fotball (Stabæk Fotball, 2021).

Et årsresultat dannes når finansinntekter og finanskostnader er tilført driftsresultatet.

Årsresultatet er dermed det eiere kan ta ut som utbytte eller bruke for å reinvestere i bedriften, ofte blir årsresultatet overført til egenkapital. I 2018 og 2019 har Stabæk drevet klubben i null, dette er av grunnet at finanspostene er like mye i minus som driftsresultatet er i pluss. I 2020 derimot har de hatt et høyere driftsresultat enn netto finans, Stabæk endte 2020 med 1 305 812 kroner i årsresultat. Om Stabæk Fotball ikke hadde fått krisepakken de hadde søkt om ville de ha endt med et årsresultat på - 651 106 kroner i 2020.

Opptjent egenkapital					
Annen egenkapital	kr	310 691	kr	310 691	kr 1 616 502
Udekket tap	kr	-	kr	-	kr -
Sum opptjent egenkapital	kr	310 691	kr	310 691	kr 1 616 502
<hr/>					
Sum egenkapital	kr	310 691	kr	310 691	kr 1 616 502

Figur 50 Egenkapital for Stabæk, 2018-2020

Egenkapitalen for 2020 er summen av egenkapitalen fra 2019 og årsresultatet fra 2020.

Stabæk fotball oppnådde i 2020 er overskudd på 1 305 812 kr, overskuddet ble så avsatt til egenkapital som pr. 31.12.2020 har økt til 1 616 502 kr.

Gjeld					
Langsiktig gjeld					
Annen langsiktig gjeld					
Gjeld til kredittinstitusjoner	kr	455 000	kr	2 850 000	kr 2 618 178
Øvrig langsiktig gjeld	kr	1 162 424	kr	1 024 848	kr 1 024 848
Sum annen langsiktig gjeld	kr	1 617 424	kr	3 874 848	kr 3 643 026
<hr/>					
Sum langsiktig gjeld	kr	1 617 424	kr	3 874 848	kr 3 643 026
<hr/>					
Kortsiktig gjeld					
Gjeld til kredittinstitusjoner	kr	-	kr	-	kr -
Leverandørgjeld	kr	3 026 126	kr	1 741 579	kr 1 417 402
Skyldig offentlige avgifter	kr	5 962 571	kr	13 188 755	kr 5 365 304
Kortsiktig konserngjeld	kr	-	kr	5 428 847	kr 27 594 302
Annen kortsiktig gjeld	kr	7 753 013	kr	10 403 604	kr 15 941 832
Sum Kortsiktig gjeld	kr	16 741 710	kr	30 762 785	kr 50 318 841
<hr/>					
Sum gjeld	kr	18 359 133	kr	34 637 633	kr 53 961 866

Figur 51 Gjeld for Stabæk, 2018-2020

I 2020 har Stabæk en langsiktig gjeld på 3 643 026 kr. Øvrig langsiktig gjeld er på 1 024 848 kroner, denne summen er forhånds solgte livstids sesongkort.

Ut ifra summert kortsiktig gjeld ser man at fra 2018 til 2020 har det steget betraktelig. Ser man nærmere på leverandørgjeld ser man spor etter pandemien, grunnen til at leverandørgjelden nærmest er halvert er fordi at de ikke har hatt mulighet til å drive slik som før. Siden Stabæk ikke har hatt muligheten til å holde treninger og andre sammenkomster slik som tidligere har de heller ikke hatt så stor nytte for å bestille inn et like stort kvantum av rekvisitter og utstyr. Dermed har leverandørgjelden blitt halvert. Den kortsiktige konserngjelden er til konsernet Stabæk Fotball AS (Stabæk Fotball, 2021).

	2018	2019	2020	2020 uten krisepakke
Likviditetsgrad 1	0,89	0,98	1,02	1,02
Lønnsomhet	34,74 %	216,6 %	104,7 %	100,4 %
Soliditet	1,66 %	0,89 %	2,91 %	2,91 %
Driftsmargin	7,11 %	38,35 %	33,79 %	32,81 %

Figur 52 Nøkkeltall Stabæk, 2018-2020 (inkl. uten kompensasjon)

Stabæk hadde en likviditetsgrad som var 0,89 i 2018 denne likviditeten ansees som svak. Likviditeten har forbedret seg gjennom 2019 hvor de endte på 0,98. I 2020 har de en Tilfreds likviditet på 1,02. Likviditetsgraden måler hvor mye omløpsmidler du har i forhold til kortsiktig gjeld. Altså viser den hvilken evne man har til å betale den kortsiktige gjelden. Ut ifra våre beregninger ser man her at likviditetsgraden ikke ville ha endre seg om klubben ikke hadde fått kompensasjon for tapt inntekt.

Stabæk er en meget lønnsom klubb, om en bedrift har en lønnsomhet i % over 15% er den lønnsom. I 2018 hadde Stabæk en lønnsomhet i % på 34,74%. I 2019 Hadde klubben en stor økning og endte på 216,6%. I 2020 endte Stabæk på 104,7%. Vi ser her at lønnsomheten til Stabæk hadde endret seg litt negativt i 2020 om de ikke hadde mottatt krisepakkene, fra 104,7% til 101,1%.

Soliditeten til Stabæk Fotball er ikke tilfredsstillt. Klubben har i 2018 1,66%, i 2019 var soliditeten på 0,89%. Dette kan skyldes at de kun har 210 691 kroner i egenkapital mens sum egenkapital og gjeld har økt. I 2020 har Stabæk økt sin soliditet og endte på 2,91%, grunnen til dette er økt er høyere egenkapital. Om ikke Stabæk hadde fått kompensasjon for tapt inntekt ville soliditeten etter våre beregninger endt på 1,76%, noe som ansees som en svak soliditet.

Driftsmarginen var i 2018 på 7,11%. I 2019 økte den betraktelig og endte på 38,35%, dette skyldes en stor økning i driftsresultater og inntekter gjennom året. I 2020 endte driftsmarginen på 33,79%, grunnen til at driftsmarginen har sunket litt fra 2019 er at de har hatt et inntektstap grunnet pandemien. Om ikke klubben hadde fått kompensasjon for tapt inntekt i form av krisepakken ville klubben hatt en driftsmargin i 2020 på 32,81%.

4.5.4.3 Kongsvinger

Under vil en få en bedre oversikt over regnskapet til Kongsvinger, der en først ser på klubbens inntekter.

	2018	2019	2020
Inntekter			
Billettinntekter	kr 2 579 994	kr 2 131 914	kr 433 424
Medlemsinntekter	kr 68 400	kr 287 400	kr 298 690
Tilskudd	kr 75 358	kr -	kr -
Andre arrangementsinntekter	kr 435 334	kr 406 979	kr 307 655
Mediainntekter	kr 3 547 908	kr 4 678 929	kr 4 174 403
Reklame-/Sponsorinntekter	kr 8 285 003	kr 10 389 484	kr 9 812 745
Andre salgsinntekter	kr 111 264	kr 346 230	kr 40 262
Andre inntekter	kr 3 004 325	kr 5 395 539	kr 4 628 860
Sum inntekter	kr 18 107 585	kr 23 636 475	kr 19 696 039

Figur 53 Inntekter for Kongsvinger

Summerer man sammen alle inntektsposter i 2018 ender man på ca. 18 millioner kroner. I 2019 økte Kongsvinger inntektene sine med ca. 5,5 millioner og endte på 23 636 475 kroner. Det var i hovedsak medlemsinntekter, medianinntekter, reklame-/ sponsorinntekter og andre inntekter som utgjorde de store forskjellene i 2019 kontra 2018. Ser man på den oppsummerte inntekten i 2020 har Kongsvinger hatt en nedgang på 3 940 439 kroner som tilsvarer en nedgang på 17% av fjorårets inntekter. Kongsvinger endte på 19 696 039 kroner sum inntekter i 2020.

Serie- og cupkamper ble begge først utsatt og senere gjennomført uten publikum på tribunen, dette førte til store tap av billettinntekter. Grunnet pandemien er det også andre firmaer som sliter rundt om i Norge, dette har ført til at de ikke har klart å oppnå like stor sponsorinntekt. Etter et intervju med administrasjonen i Kongsvinger fotball kan de fortelle at de hadde budsjettert med 12,4 millioner i sponsorinntekter, og han legger også til at det var her de ble hardest rammet av inntektstap. De legger også til at regjeringen ordnet med kompensasjonsordninger for tapte inntekter av utsatte og avlyste arrangementer, dette medførte at de fikk dekket 70% av budsjettert inntekt. Inntekten fra krisepakken er

resultatført under andre inntekter og er på 1 267 696 kroner. Krisepakke 3 vil bli resultatført i 2021 (Kongsvinger IL, 2021).

	2018	2019	2020
Kostnader			
Personalkostnader	kr 16 849 256	kr 13 242 870	
Trening- og kampkostnader	kr 2 664 367	kr 2 660 594	
Kostnader egne arrangementer	kr 976 960	kr 832 043	
Diverse kostnader	kr 3 249 874	kr 2 672 752	
Avskrivning på driftsmidler/ spillerrettigheter	kr 101 513	kr 103 249	
Sum kostnader	kr 18 644 875	kr 23 841 969	kr 19 511 509

Figur 54 Kostnader for Kongsvinger, 2018-2020

Grunnen til at det ikke er mulig å se hvilke kostnader for 2018 er at de kun oppførte sum kostnader og ikke de forskjellige postene. Selv om Kongsvinger hadde en stor inntektssvikt, har de klart å omstille seg og kuttet kostnader tilsvarende lik inntektene. En i administrasjonen kan informere om at de har kuttet kraftig i kostnadene for å ikke gå i underskudd i 2020. Det er personalkostnader som i hovedsak er der kuttet er størst, fra 16 849 256 kroner i 2019 til 13 242 870 kroner i 2020.

Driftsresultat	-kr 537 290	-kr 205 495	kr 184 531
-----------------------	--------------------	--------------------	-------------------

Figur 55 Driftsresultat for Kongsvinger, 2018-2020

I 2018 hadde Kongsvinger et negativt driftsresultat på -537 290 kroner, 2019 endte med en liten forbedring med -205 495 kroner. I 2020 endte de opp med et positivt driftsresultat på 184 531 kroner. I 2018 og 2019 har de begge årene hatt et negativt driftsresultat.

Driftsresultatet viser til høyere kostnader enn det er inntekter. Selv om et driftsresultat er negativt er det ikke nødvendigvis slik at et årsresultat er negativt.

Finansinntekter og finanskostnader					
Annen renteinntekt	kr 6 218	kr 7 563	kr 2 425		
Annen finansinntekter	kr 804 475	kr 775 106	kr 25 179		
Sum finansinntekter	kr 810 693	kr 782 669	kr 27 604		
Annen rentekostnad	kr 67	kr 110	kr 108		
Annen finanskostnad	kr 19 723	kr 54 271	kr 39 792		
Sum finanskostnader	kr 19 790	kr 54 381	kr 39 900		
Netto finans	kr 790 904	kr 728 288	-kr 12 296		
Ordinært resultat før skattekostnad	kr 253 613	kr 522 793	kr 172 234		
Ordinært resultat etter skattekostnad	kr 253 613	kr 522 793	kr 172 234		
Årsresultat	kr 253 613	kr 522 793	kr 172 234		

Figur 56 Årsresultat for Kongsvinger, 2018-2020

Et årsresultat dannes når finansinntekter og finanskostnader er tilført driftsresultatet, årsresultatet er dermed det eiere kan ta ut som utbytte eller bruke for å reinvestere i bedriften. I 2018 hadde Kongsvinger et årsresultat på 253 613 kroner, i 2019 endte årsresultatet på 522 793 kroner. I 2020 ble den en nedgang i årsresultatet med 345 559 kroner, årsresultatet for 2020 endte dermed på 172 234 kroner når finanspostene er summert opp. Ordinært resultat før skatt og ordinært resultat etter skatt er det samme, dette er fordi Kongsvinger er en idrettsklubb og er ikke skattepliktige (Kongsvinger IL, 2021).

Om ikke Kongsvinger hadde fått kompensasjon for tapt inntekt, ville årsresultatet ha sett helt annerledes ut. Etter våre beregninger ville Kongsvinger ha endt på -1 095 462 kroner i 2020.

Opptjent egenkapital						
Annen egenkapital	kr	5 318 160	kr	5 840 953	kr	6 013 188
Sum opptjent egenkapital	kr	5 318 160	kr	5 840 953	kr	6 013 188
<hr/>						
Sum egenkapital	kr	5 318 160	kr	5 840 953	kr	6 013 188

Figur 57 Egenkapital for Kongsvinger, 2018-2020

Egenkapitalen til Kongsvinger for 2020 er summert egenkapitalen for 2019 pluss årsresultatet for 2020. Siden Kongsvinger oppnådde et positivt årsresultat i 2020 har egenkapital steget fra 5 840 953 kroner i 2019 til 6 013 188 kroner i 2020.

Gjeld						
Lagsiktig gjeld						
Annen lagsiktig gjeld						
Gjeld til kredittinstitusjoner	kr	-	kr	-	kr	-
Sum lagsiktig gjeld	kr	-	kr	-	kr	-
<hr/>						
Kortsiktig gjeld						
Gjeld til kredittinstitusjoner	kr	-	kr	-		
Leverandørgjeld	kr	622 164	kr	535 642	kr	1 461 175
Skyldig offentlige avgifter	kr	971 818	kr	1 380 693	kr	1 041 623
Utbytte	kr	-	kr	-		
Annen kortsiktig gjeld	kr	1 271 510	kr	1 636 332	kr	1 005 039
Sum kortsiktig gjeld	kr	2 865 493	kr	3 552 666	kr	3 507 837
<hr/>						
Sum gjeld	kr	2 865 493	kr	3 552 666	kr	3 507 837
<hr/>						
Sum egenkapital og gjeld	kr	8 183 653	kr	9 393 620	kr	9 521 025

Figur 58 Gjeld for Kongsvinger, 2018-2020

Kongsvinger har ingen Lagsiktig gjeld. Den kortsiktige gjelden er nokså stabil og har ingen høye topper eller lave bunner. Kongsvinger har også en egenkapital som er en god del høyere

enn den kortsiktige gjelden. Egenkapitalen dekker omlag 60-65% av egenkapital alle de tre årene 2018, 2019 og 2020.

	2018	2019	2020	2020 Uten krisepakke
Likviditetsgrad 1	2,78	2,58	2,68	2,68
Lønnsomhet	3,44 %	6,57 %	2,24 %	-12,68 %
Soliditet	64,99 %	62,18 %	63,16 %	58,02 %
Driftsmargin	-2,97 %	-0,87 %	0,94 %	-6,28 %

Figur 59 Nøkkeltall fra Kongsvinger, 2018-2020

Kongsvinger har i 2018 en likviditet på 2,78 og ansees som meget god. I 2019 har de en likviditet på 2,58 og i 2020 2,68. Er likviditeten over 2 ansees den som meget god, og det er den alle årene vi har regnskap fra. Likviditetsgraden mål hvor mye omløpsmidler du har i forhold til kortsiktig gjeld. For Kongsvinger viser likviditeten at de har god evne til å betale deres kortsiktige gjeld. Ser man direkte på tallene som er med på å danne likviditetsgrad 1 hadde ikke et frafall av krisepakken gjort noe utslag.

Kongsvinger varierer mellom en svak og tilfreds lønnsomhet. I 2018 har klubben en lønnsomhet på 3,44% som ansees som svak. I 2019 har de en tilfreds lønnsomhet på 6,57%. I 2020 har lønnsomheten falt og de endre på 2,24% som også ansees som en svak lønnsomhet. Vi ser at Kongsvingers lønnsomhet har endret seg negativt i 2020, om de ikke hadde mottatt krisepakkene ville det sett enda dårligere ut. Uten krisepakkene ville lønnsomheten i 2020 etter våre beregninger havnet på -12,68% noe som er meget svakt og ikke tilfreds.

Soliditeten til Kongsvinger meget tilfreds. Klubben har i 2018 64,99% av sin egenkapital og gjeld dekket av egenkapitalen og ansees som meget god. I 2019 har Kongsvinger en soliditet på 62,18% og i 2020 63,16%. Alle de tre årene har en meget god soliditet. Ser man på 2020 uten at Kongsvinger hadde fått krisepakke ville de etter våre beregninger havnet på 58,02% som også er en meget god soliditet, dette kan skyldes en god egenkapital fra tidligere.

Driftsmarginen beregnet ut ifra driftsresultat delt på inntekter. I 2018 hadde Kongsvinger en negativ driftsmargin på -2,97%. I 2019 ble driftsresultatet litt forbedret, men fortsatt en negativ driftsmargin på -0,87%, driftsmarginen er blitt forbedret grunnet høyere inntekt og et driftsresultat nærmere null enn året før. I 2020 hadde Kongsvinger en positiv driftsmargin på 0,94% som er en meget bra forbedring fra tidligere, dette skyldes et positivt driftsresultat. Om Kongsvinger ikke hadde mottatt kompensasjon for tapt inntekt ville sum inntekter havnet på

18 428 343 kroner, driftsresultatet hadde dermed havnet i minus. Driftsmarginen ville dermed ha endt på -6,28% etter våre beregninger.

5. Drøfting

5.1 Drøfting

5.1.1 Kompensasjonsordninger og krisehåndtering

Vi har nå både sett på hva krisehåndtering er og på de ulike kompensasjonsordningene. Derfor vil det være interessant å se på hvordan kompensasjonsordningene gir insentiver for hver av de ulike strategiske svarene i krisehåndteringen. I teoridelen ser vi på nedskjæring, utholdende, innovasjon og utgang som de fire strategiske svarene.

Under første krisepakke var det ikke så store summer som ble delt ut til klubbene, enkelte klubber hadde fått avslag, noen med godkjent med endringer og noen få med godkjent. For enkelte klubber kan den første krisepakken ha ført til at de kunne stå i det og være i den utholdenhetsfasen i krisehåndteringen, i enn lengre periode, enn hvis de ikke hadde fått penger inn. For de klubbene som fikk avslått handlet det nok om de ikke hadde en gyldig nok grunn til å søke, da for eksempel at det var ikke noen arrangementer som var blitt avlyst på grunn av Covid-19.

I krisepakke to kunne klubbene søke om 70% av tapte inntekter for avlyste eller utsatte arrangementer. Denne pakken har nok gjort sine økonomiske påvirkninger for klubbene. En vil oppleve her at kompensasjonsordningene her insentiver klubbene, de har nå mulighet til å kunne for eksempel, beholde spillere med lønn, betale de kostnadene som må betales, og for enkelte klubber handler det om å overleve til pandemiens slutt. Både Eliteserien og Obos-Ligaen søker her i millioner, det er kun to lag i Obos-ligaen som ikke får inn million fra krisepakken, samme gjelder hele Toppserien, alle summer ligger under 1 million. Det har vært nå siden første krisepakke vært nedskjæring i flere klubber, ut ifra regnskapene kan vi se en lavere sum i 2020 på lønnskostnader enn de to årene før, som vi da tolker at det har vært permitterte i perioder, men at de har nok kommet tilbake i jobb underveis. Etter krisepakke to har det nok vært flere klubber som har hatt muligheten til å gått i fra strategiske svaret utgang, med inntektene fra kompensasjonsordningene har vi ut ifra regnskapet kunne sett at de flere klubber har kommet ut med et årsresultat i pluss.

Krisepakke tre handlet det også om å kunne få dekket de tapte inntektene, som tap av for eksempel billettinntekt. I den siste pakken var det også millionbeløp som ble søkt om, det var også flere klubber som nå var avhengig av å få inn de pengene de kunne få.

De fleste klubbene har nå vært igjennom strategiske svaret nedskjæringer for å få ting til å gå i rundt for klubben, da økonomisk. Enkelte klubber har spillerne sagt ja til å gå ned i lønn i periode for å hjelpe til. Andre klubber har kommet med nye innovasjoner, der de har solgt mursteiner som skal bli en sponsorvegg, der både bedrifter og privatpersoner kan kjøpe en murstein for å støtte klubben (FKH, 2020). Andre klubber har solgt billetter for kampene der de som ikke fysisk ikke kunne delta, kunne kjøpe billetter for å støtte klubben hjemmefra (NTB Nyheter, 2020). Det har også oppstått spleis for å få samlet inn penger (Sportsklubben 3050, 2020). Det har til nå ikke vært noen klubber som har fått trekke seg fra seriene, som vil si at utgang har ikke vært en reel hendelse per dags dato. Det har nok vært en tanke som har vært vurdert for noen klubber, hvis ikke krisepakkene hadde vært. De fleste klubbene satset nok på nedskjæringer for en periode og det å holde ut lengst mulig for å kunne overleve pandemien, ingen vet hvor lenge pandemien varer og vi er i dag enda i en situasjon der klubbene kan bli påvirket negativt økonomisk.

5.1.2 Hvordan ville økonomien i norsk toppfotball vært uten kompensasjonsordningene?

Økonomien for Norsk Toppfotball har fått seg en utfordring under covid-19. Tilskuere har ikke fått møte opp til kamper, som har gjort at klubber har mistet billettinntekter, kioskinntekter og andre inntekter som er tilknyttet ved kampdager. I tillegg har Covid-19 påvirket sponsoravtaler og TV-inntekter for noen av klubbene. Vedrørende disse inntektene som bortfaller for klubbene, valgte regjeringen, som forklart i kapittel 4.4, å lage ulike krisepakker/kompensasjonsordninger som gjorde at klubbene kunne søke om kompensasjon for tapt inntekt. Som der er vist og forklart i kapittelet angående kompensasjonsordninger, er det snakk om store summer som er blitt tildelt de ulike klubbene. Disse summene har vært viktige for at klubbene, som gjør at de kan betale faste kostnader og lignende.

Hvordan økonomien ville vært uten kompensasjonsordningene/krisepakkene, er at det ville vært flere klubber som hadde mistet store deler av inntekten sin, ettersom de to siste krisepakkene som ble laget for frivilligheten, kultur og idrett, kunne dekke store deler av den tapte inntekten. Ved drøfting om hvordan økonomien ville vært uten

kompensasjonsordningene/krisepakken ville det vært annerledes. Hvorfor økonomien ville vært annerledes er på grunn av, totalt sett fikk klubbene i Norsk Toppfotball tildelt over 170 millioner kroner fra krisepakken. Eliteserien fikk totalt over 136 millioner kroner, OBOS-Ligaen fikk over 30 millioner og Toppserien fikk totalt over 3 millioner kroner. Hvis disse summene hadde blitt tatt bort fra klubbene, hadde flere av klubbene i Norsk Toppfotball hatt problemer med å betale sine faste inntekter. Noen av klubbene i Eliteserien ville greid å føre et eventuelt tap mot egenkapitalen. Klubber som Rosenborg og Molde som har hatt store inntekter fra UEFA ved europacup spill. Grunnen til at stortinget vedtok dette forslaget i mars 2020, om å komme med kompensasjonsordninger ved tapt inntekt for frivilligheten, kultur og idrett, var å sørge for at ulike klubber og foreninger skulle ha mulighet til å drive videre, å kunne tilby en aktivitet/arrangement for personer i samfunnet. Hvis ikke disse kompensasjonsordningene hadde blitt vedtatt, kunne det i verste tilfelle ha ført til at klubber i norsk toppfotball hadde gått konkurs. Vi kan også ut ifra grafene «omsetning uten kompensasjon» se at omsetningen ville hatt en tydelig negativ utvikling uten kompensasjonspakkene.

5.1.3 Vinnerteorien

I et tidligere kapittel la vi frem Szymanskis vinnerteori, som gikk ut på at inntektene vil øke med bedre ligaplasseringer. Vi har også presentert fordelingen av midlene som kommer inn fra medieavtalen i Eliteserien. Denne fordelingen gir en tidlig indikator på at suksessfulle og «populære» klubber blir belønnet mer enn deres konkurrenter – noe som gjør at de suksessfulle og populære klubbene kan komme bedre ut av koronakrisen enn de mindre suksessfulle klubbene.

Når vi ser på forskjellene fra topp til bunn i Eliteserien 2020, finner vi ut at de beste belønnes best. Bodø/Glimt vant sesongen 2020, og fikk med det 29,2 millioner for å vinne serien, samt 13,5 millioner for kvalifisering til Europa. Til sammen utgjorde disse postene 40,5% av Bodø/Glimts omsetning i 2020. Dette viser at suksess gjør en stor forskjell på inntektene til de ulike klubbene.

Til motsetning fikk Sarpsborg 08 utdelt 8 650 934,- i medieinntekter i 2020 etter å ha havnet på tolvteplass i ligaen. Det vil si at Bodø/Glimt fikk utdelt 237,5% mer enn Sarpsborg 08 for sin plassering og kommersielle posisjon. En slik skjev fordeling gir Sarpsborg 08 liten

økonomisk mulighet til å kunne famle opp med topplagene neste sesong. I tillegg gir det også de mindre suksessfulle klubbene et dårligere utgangspunkt til å kunne stå imot koronakrisen.

Av klubbene som kom best ut av sesongen 2020 finner vi Bodø/Glimt og Molde i Eliteserien, samt Lillestrøm i OBOS-ligaen. Ved hjelp av en skjev fordelingsnøkkel har disse klubbene blitt tildelt store summer for sine bragder i hjemlig serie og Europa. I tillegg blir en fordelingsnøkkel målt på det kommersielle, som vil si at de største klubbene som Rosenborg, Molde og Brann alltid vil få gode utbetalingsprosenters ettersom de har stor tilslutning og interesse. Dermed trenger ikke disse klubbene nødvendigvis å ende helt på toppen av ligatabellen for å kunne tjene inn like mye som andre klubber når det gjelder medieinntekter. Dette bidrar også til en skjev fordeling av midlene, som viser at de mest populære klubbene får tildelt mest midler.

Som beskrevet har denne teorien noe for seg i undersøkelsen av den økonomiske utviklingen i fotballen under korona. En skjev fordelingsnøkkel bidrar til at de mest suksessfulle klubbene får ekstra drahjelp i forhold til de mindre suksessfulle. Vi ser av resultatene at de suksessfulle klubbene som Molde, Bodø/Glimt og Lillestrøm kommer ut med et bedre årsresultat enn foregående år. Med mye hjelp av midler fra suksessintensiver.

5.1.4 Norsk fotball vs. Europa

I likhet med mange av ligaene i Europa ble den norske fotballen midlertidig stanset. Selv om den økonomiske situasjonen og tilslutningen er ulik mellom de ulike ligaene, er det de samme økonomiske postene som blir påvirket.

Blant seriemestrene i de fem beste divisjonene i Europa ble det rapportert om en nedgang i driftsinntekter hos samtlige, noe det ikke ble hos seriemesteren i Eliteserien. En grunn til dette kan være en økning i inntekter hos Bodø/Glimt som seriemester og Europa. Toppklubbene ute i Europa er faste innslag i Europa, samt stabilt gode medieinntekter. Dermed utgjør forskjellen i Europa-penger mer for Bodø/Glimt enn de etablerte klubbene i Europa. Samtidig ser vi kampdaginntekter utgjør en større del av inntektene til norske klubber enn hva de gjør i de større ligaene i Europa.

I verdens kanskje mest anerkjente liga, ble det foretatt lite med permitteringer. Situasjonen har vært en litt annen i den norske fotballen, hvor permitteringer ble foretatt. I noen tilfeller ble

spillergruppene skjermet, mens andre ansatte ble tatt ut i permisjon. Dette tyder på at klubber i de øverste ligaene står økonomisk sterkere enn de her til lands, og dermed har råd til å utbetale lønninger i dårlige tider.

I alt ser vi at ligaer i de ulike landene i Europa er blitt påvirket på samme måte. Selv om samme poster blir påvirket, er det en større pengestrøm i de største europeiske ligaene. Dermed har klubber i europeiske klubber til større grad stått imot det økonomiske presset i forhold til norske toppklubber.

5.1.5 Utvikling fremfor spillerkjøp

Når det kommer til spillerutvikling i Europa har de en helt annen kultur på utviklingen enn det vi har i Norge. Som oftest kjøper store klubber gode spillere som er i en tidlig fase av karrieren for å så utvikle dem videre. Klubber rundt om i Europa har også akademier med spillere som jobber beinhardt for å oppnå sine drømmer. Noen av akademispillere lykkes mens flesteparten reiser til andre klubber som er i en lavere divisjon.

For klubber i Norsk toppfotball er det viktig med utvikling av unge lokale talenter fremfor å kjøpe profilerte spillere med høye lønninger. Ved å satse på unge talenter fører dette ofte til en høyere fortjeneste om man ser på videresalg. Spillerlønninger i seg selv vil være lavere for et ungt talent fremfor en spiller som er på toppen av sin karriere. Mange klubber i Norge utvikler egne spillere, dette fører til et økt engasjement rundt klubbene. Det er selvfølgelig mange faktorer som spiller inn for å kunne satse ungt, spillerne må for eksempel kunne håndtere nivået klubbene forventer.

Veien videre for norsk fotball er spillerutvikling, økonomien til de norske klubbene svinger under pandemien og det er derfor vanskelig å dekke høye spillerlønninger. Dermed baner dette vei for større satsning på unge norske spillere. For tiden er det mange store talenter fra Norge som gjør det godt rundt om i de største ligaene i Europa og dette er med på å generere penger til norske klubber. Syklusen er slik at om en spiller blir solgt til utlandet tjener klubben penger som de kan investere i andre spillere og fasiliteter. Dette fører igjen til et bedre grunnlag for å utvikle flere spillere som senere kan bli solgt til andre store klubber og dermed sitter de norske klubbene igjen med mer penger.

I hovedsak er det å utvikle spillere den smarteste måten for en klubb å kunne drives økonomisk og samtidig lykkes. Som tidligere nevnt er det faktorer som spiller inn på om klubben kan satse på å utvikle spillere, markedet må ha spillere ved et visst nivå inne for at dette skal være mulig. Om klubber tenker kortsiktig og bare vil ha kjapp suksess vil det være smartere å satse på rutine. Ved å hente inn noen spillere med rutine vil disse kanskje hjelpe andre spillere under utvikling til å nå et høyere nivå. Det er derfor viktig med en balanse mellom spillerkjøp og utvikling.

Vi kan se ut ifra oppgaven at flere klubber får overskudd på spillersalg enn underskudd, ofte skylder det at de selger for mer en hva de kjøpte spilleren for. Vi kan derfor tørre å påstå at flere klubber satser på spillere om koster dem mindre å hente og prøve å få dem så og slik at de kan selge dem til større klubber enten i egen liga eller til andre ligaer i andre land.

6. Avslutning

6.1 Konklusjon

Formålet med denne oppgaven var å se på hvordan et år med pandemi påvirket økonomien hos de norske toppklubbene i Eliteserien, OBOS-ligaen og Toppserien. I tillegg til pandemiens påvirkning på økonomien ville vi få frem de økonomiske forskjellene mellom de ulike divisjonene. På bakgrunn av dette kom vi opp med problemstillingen: «*Hvordan har covid-19 påvirket økonomien til norske toppklubber?*».

Basert på regnskapsdataene vi hentet inn fra Brønnøysundregistrene og de respektive klubbene, gjennomførte vi en regnskapsanalyse for å vurdere den økonomiske utviklingen fra 2018 til 2020, med vekt på sesongen 2020. Ut fra analysen kunne vi komme frem til nøkkeltall for enkeltklubbene og de ulike seriene generelt. Gjennomsnittlig ser vi en økning i års- og driftsresultat i alle de tre nevnte seriene. Det er verdt å legge merke til at det i stor grad ser ut til at både omsetning og kostnader minker, hvor en grunn er at kostnader knyttet til arrangementer vil falle bort når kamper ikke blir spilt. Selv om årsresultatene øker i alle seriene, legger vi merke til de store økonomiske forskjellene seriene imellom.

I analysen fant vi nedgang i visse inntektsposter hos alle klubber. Spesielt billett- og kampdaginntekter hadde en nedgang i 2020. Sponsorinntektene fikk en nedgang hos flere klubber, men enkelte klubber klarte å opprettholde eller øke disse inntektene. Nedgangen til de to førstnevnte postene kan direkte knyttes til pandemien, som gjorde det slik at tilskuere ikke var tillatt på kamper i en periode. Permitteringer hos noen klubber førte til reduserte lønnskostnader. Noen klubber valgte å ikke permittere ansatte, eventuelt å kun permittere ikke-spillende ansatte. Selv med permitteringer var det noen klubber som økte sine lønnskostnader, som skyldes økt satsning i spillergruppen og det administrative fra tidligere sesonger.

Når det kommer til nøkkeltall som likviditet og soliditet, ser vi en positiv utvikling i Eliteserien, men en heller stabil eller negativ utvikling i OBOS-ligaen og Toppserien. Dette er tall som beskriver hvor godt klubbene er i stand til å dekke eventuelle tap. En negativ utvikling blant disse tallene betyr at klubbene nå vil kunne takle tap dårligere enn før. Dette

viser at slike perioder ikke er bærekraftige for klubbene, og at det dermed ikke kan foregå over lengre perioder.

Seriene i Norge sammenlignet med de store seriene i Europa viser at økonomien i Europa er mer omfattende enn hos de norske klubbene. Tiltak som er satt i gang i andre ligaer er i store deler satt i gang i de norske ligaene også. Når det kommer til permitteringer har de største klubbene i de ulike ligaene frastått fra permitteringer, mens ulike norske klubber har måtte permittere. I 2020 ble også mange arrangementer avlyst og utsatt, som førte til kostnadsbesparelser for mange klubber. Det har ført til at flere klubber i de tre norske ligaene har spart inn på kostnadsposten i 2020. Det er en av grunnene til at resultatene ikke har hatt like stor påvirkning av pandemien, slik vi først antok.

Vi kan konkludere med at kompensasjonsordningene fra myndighetene har vært til stor hjelp for norsk toppfotball. Ut ifra resultatene ser vi at års- og driftsresultatene har hatt noe økning i enkelte klubber fordi kompensasjonen har dekket for tapte inntekter. Klubbene med den største sportslige suksessen nyter godt av en skjev fordelingsnøkkel og kommer derfor best ut av krisen. Kompensasjonsordningene har ført til at inntektstapet ikke har falt så mye som vi først forventet. I tillegg har flere klubber hatt lavere kostnader i 2020 enn årene før (2018 og 2019) på grunn av kutt i økonomiske poster som lønnskostnader og avlyste arrangementer. Vår konklusjon er at de norske toppklubbene ikke har blitt påvirket av covid-19 i så stor grad som vi først forventet.

6.2 Begrensninger og svakheter

Det å skrive en oppgave under en pandemi har vært utfordrende. Som gruppe måtte vi møtes gjennom videosamtaler grunnet tiltak som har ført til stenging av høgskolen og muligheten for å møte hverandre. Det betyr at vi i store perioder av oppgaven har jobbet hver for oss, uten fysisk kontakt.

Vi har også hatt utfordringer med å få tak i regnskapene til alle klubbene på grunn av utsatte årsmøter. Det har ført til at antall klubber som ble med i oppgaven ble betydelig færre enn hva vi hadde sett for oss. Det kan ha hatt påvirkning på resultatet i analysen, ved at de lagene vi har fått resultat fra har hatt betydelig bedre eller verre resultat i forhold til de regnskapene vi ikke fikk tatt med i oppgaven.

Når det kommer til Toppserien var det kun to lag som hadde et fullstendig regnskap for 2020. De resterende lagene hadde per januar 2021 skilt seg ut fra herreklubbene, og startet opp egen klubb. De hadde derfor ikke en rapport som inneholdt informasjonen vi trengte til vår oppgave, og er derfor da ikke blitt inkludert i vår oppgave. Det at vi kun innehar to årsregnskap fra 2020 i Toppserien vil være en betydelig svakhet i analysen.

7. Forslag til videre arbeid

Underveis i oppgaven oppdaget vi flere interessante emner som kan jobbes videre med. Ut ifra vår problemstilling så vi på påvirkningene som har vært etter covid-19 på norsk toppfotball. Her kunne vi ha sett på flere poster som endret seg på grunn av pandemien, og hvorfor de ble påvirket.

Til videre arbeid burde en også se mer på utviklingen i overgangsmarkedet til norske og utalandske ligaer under korona. Det kunne vært lurt å også sett mer på sammenligning mellom de europeiske og de norske klubbene for å se på de store forskjellene, og hvor koronaen påvirket mest.

De norske klubbene har andre forutsetninger i forhold til de europeiske lagene, innen økonomi, spillestil, rettigheter, og ferdigheter. Derfor vil det være lurt å fortsette å forske på forskjellene i økonomien til norske og utenlandske klubber.

8. Litteraturliste

- Arnesen, D. (2020, April 27). *Koronaviruset gir milliardtap for frivilligheten*. Hentet fra Samfunnsforskning :
<https://www.samfunnsforskning.no/sivilsamfunn/aktuelt/nyheter/koronaviruset-gir-milliardtap-for-frivilligheten.html>
- Aarset, M. (2010). *Kriseledelse* . Oslo : Vigmostad og Bjørke AS - fagbokforlaget .
- Aaserud, M. (2016, Mai 20). *Discovery sikrer seg tippeligaen i seks år-Betaler 2,4 milliarder*. Hentet fra VG : <https://www.vg.no/sport/fotball/i/nz5yo/discovery-sikrer-seg-tippeligaen-i-seks-aar-betaler-24-milliarder>
- Banerjee, S. (2020). *Travelling and COCID-19: A Matemactical Model*. Hentet fra Research Square: https://assets.researchsquare.com/files/rs-26244/v1_stamped.pdf
- Berntsen, T. (2020, April 19). *Sosial distansering vør vike plass for inkludering* . Hentet fra Nettavisen : <https://www.nettavisen.no/nyheter/sosial-distansering-bor-vike-plass-for-inkludering/s/12-95-3423954967>
- Bodø/Glimt. (2021). *Årsregnskap*. Nodø/Glimt.
- Brønnøysundsregistrene . (2020, Mars 2). *Årsregnskapet fra året 2019* . Hentet fra Brønnøysundsregistrene :
<https://w2.brreg.no/eHandelPortal/eComsys/visprodukt?produktURL=http://file.brreg.no/private/eHandelPortal/eComsys/0f47443391df68be27a68115ad72a508/20210001086363-1.pdf>
- Burki, T. (2020, September). *The origin of SARS-CoV-2*. Hentet fra The lancet infectious Diseases: [https://www.thelancet.com/journals/laninf/article/PIIS1473-3099\(20\)30641-1/fulltext](https://www.thelancet.com/journals/laninf/article/PIIS1473-3099(20)30641-1/fulltext)
- Cate, C. (2020, Desember 11). *One year on , Wuhan market at epicentre of virus outbreak remains barricaded and empty* . Hentet fra Reuters :
<https://www.reuters.com/article/health-coronavirus-wuhan-market-idINKBN28L0J1>
- Ciotti, M., & S., A. (2019). *Covid-19 Outbreak: An overview*. Hentet fra Karger :
<https://www.karger.com/Article/FullText/507423>
- Colucci, M., Cottrell, S., & Sethna, R. (2020, Mai 5). *Coronavirus And Its Impact On Football*. Hentet fra Law in sport: <https://www.lawinsport.com/topics/covid19-impact/item/coronavirus-a-and-its-impact-on-football-a-sports-law-and-policy-centre-and-lawinsport-joint-survey>

- Corsini, A., Bisciotti, G. N., Eirale, C., & Volpi, P. (2020). *Football cannot restart soon during the COVID-19 emergency! A critical from the Italian experience and a call for action* . Hentet fra Sports Medicine : <https://bjsm.bmj.com/content/54/20/1186.full>
- Eliteserien . (2016 , November 27). *Historie om eliteserien* . Hentet fra Eliteserien : <https://www.eliteserien.no/om-eliteserien/historie>
- Eliteserien. (2016, Desember 26). *Fordelingsnøkkelen 2017-2022*. Hentet fra Eliteserien: <https://www.eliteserien.no/om-eliteserien/okonomi/fordelingsnøkkelen-2017-2022>
- Eliteserien. (u.d.). *Om norsk toppfotball (NTF)* . Hentet fra Eliteserien : <https://www.eliteserien.no/norsk-toppfotball>
- Eliteserien . (u.d.). *Om eliteserien* . Hentet fra Eliteserien : <https://www.eliteserien.no/om-eliteserien>
- Escamilla-Fajardo, P., Núñez-Pomar, J. M., Ratten, V., & Crespo, J. (2020, April 8). *Entrepreneurship and innovation in soccer: Web of Science Bibliometric Analysis*. Hentet fra MDPI : <https://www.mdpi.com/2071-1050/12/11/4499/html>
- FHI. (2021, april 29). *Folkehelseinstituttet*. Hentet fra <https://www.fhi.no/sv/smittsomme-sykdommer/corona/dags--og-ukerapporter/dags--og-ukerapporter-om-koronavirus/>
- FKH . (2020, Mai 15). *Bli en del av maakeveggen på stadion*. Hentet fra FKH : <https://www.fkh.no/nyheter/bli-en-del-av-maakeveggen-pa-stadion>
- Garcia-del-Barrio, P., & Szymanski, S. (2009 , Februar 17). *Goal! Profit Maximization Versus Win Maximization in Soccer* . Hentet fra Springer Link : <https://link.springer.com/article/10.1007%2Fs11151-009-9203-6>
- Gill, H. (2019, Desember 19). *Terminlisten: Slik spilles Eliteserien 2020*. Hentet fra Aftenposten : <https://www.aftenposten.no/sport/fotball/i/Wb2mJj/terminlisten-slik-spilles-eliteserien-2020>
- Gratton, C., Liu, D., Wilson, D., & Ramchandani, G. M. (2012, Mai). *The global economics of sport*. New York : Taylor & Francis Group. Hentet fra ReaserchGate: https://www.researchgate.net/publication/286145958_the_global_economics_of_sport
- Gussiås, D. N. (2019 , Juni 25). *-Det henger ikke på greip* . Hentet fra Dagbladet : <https://www.dagbladet.no/sport/det-henger-ikke-pa-greip/71218600>
- Hafting, T. (2017). *Krisehåndtering- Planlegging og handling* . Bergen : Fagbokforlaget .
- Hebæk, M. (2014). *Kompendium - grunnleggende bedriftsøkonomi* . Høgskolen i Nord-Trøndelag : Steinkjør.
- Helsedirektoratet . (2020, Mai 8). *Frivillige organisasjoner*. Hentet fra Helsedirektoratet : <https://www.helsedirektoratet.no/veiledere/koronavirus/idrett-kultur-og->

frivillighet/frivillige-organisasjoner#kommunene-bor-ha-avtale-for-a-bistand-fra-frivillige-organisasjoner-i-korona-arbeidet

Helsedirektoratet . (2020, Mars 12). *Helsedirektoratet har vedtatt omfattende tiltak for å hindre spredning av Covid-19*. Hentet fra Helsedirektoratet :

<https://www.helsedirektoratet.no/nyheter/helsedirektoratet-har-vedtatt-omfattende-tiltak-for-a-hindre-spredning-av-covid-19>

Helsedirektoratet . (2020, Mars 12). *Helsedirektoratet har vedtatt omfattende tiltak for å hindre spredning av Covid-19*. Hentet fra Helsedirektoratet :

<https://www.helsedirektoratet.no/nyheter/helsedirektoratet-har-vedtatt-omfattende-tiltak-for-a-hindre-spredning-av-covid-19>

Helsedirektoratet . (2020, Mars 18). *Stor kompensasjonsordning til kultur, frivillighet og idrett*. Hentet fra Helsedirektoratet : <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/stor-kompensasjonsordning-til-kultur-frivillighet-og-idrett/id2693889/>

Henly, J. (2021, Mars 22). *Lockdowns return or are extended as third of Covid sweeps Europe* . Hentet fra The guardian :

<https://www.theguardian.com/world/2021/mar/22/lockdowns-return-extended-third-wave-covid-europe>

Johannessen, A., Christoffersem, L., & Tuft, P. A. (2011). *forskningsmetode for økonomisk-administrative fag (3rd ed.)* . Oslo : Abstrakt Fotlag .

Kongsvinger IL. (2021). *Årsregnskap*. Kongsvinger Idrettslag.

KPMG Sports Advisory Practice. (2021, Januar). *The European Champions Report 2021*.

Hentet fra Fotball Benchmark:

https://footballbenchmark.com/documents/files/public/The_European_Champions_Report_2021.pdf

Kristoffersen, T. (2017). *Årsregnskapet - en grunnleggende innføring (5 utg.)*. Bergen : Fagbokforlaget .

Langeland, K. (2008, April 11). *Klare for det store jenteløfte* . Hentet fra Aftenposten :

<https://www.aftenposten.no/sport/fotball/i/aw4wbL/klare-for-det-store-jenteloeffet>

Lien, J. A., & Tonning, O. S. (2020, Mars 17). *Frykter at utenlandske storlag kan ribbe norske klubber for permitterte stjernespillere*. Hentet fra NRK :

<https://www.nrk.no/sport/frykter-at-utenlandske-storlag-kan-ribbe-norske-klubber-for-permitterte-stjernespillere-1.14948168>

Lien, M., & Johnsen, L. (u.d.). *09 Fallet* . Hentet fra Josimar :

<http://magasin.josimar.no/article/1390>

- Lotteri- og Stiftelsestilsynet . (2021, Mars 17). *Nøkkeltal krisepakke 3* . Hentet fra Lotteri- og Stiftelsestilsynet : <https://lottstift.no/krisepakke-3-for-frivilligheita/nokkeltal-krisepakke-3/>
- Lotteri- og Stiftelsestilsynet. (2020, Juli 2020). *Nøkkeltal krisepakke*. Hentet fra Lotteri- og Stiftelsestilsynet: <https://lottstift.no/nokkeltal-krisepakken/>
- Lotteri- og Stiftelsestilsynet. (2020, November 12). *Nøkkeltal krisepakke 2*. Hentet fra Lotteri- og Stiftelsestilsynet: <https://lottstift.no/nokkeltal-krisepakke-2/>
- Madsen, C. (2020, August 16). *Ny kompensasjonsordning for frivillighet og idrett er klar*. Hentet fra Norges Fotballforbund: <https://www.fotball.no/tema/nff-nyheter/2020/ny-kompensasjonsordning-for-frivillighet-og-idrett-er-na-klar/>
- Matematikksenteret. (u.d.). *Forholdstall*. Hentet fra Matematikksenteret: <https://www.matematikksenteret.no/sites/default/files/attachments/page/Forholdstall.pdf>
- McComb, D. G. (2004 , September 2). *Sports in World History* . Hentet fra Routledge : <https://www.routledge.com/Sports-in-World-History/McComb/p/book/9780415318129>
- Morrow, S. (1999, April 12). *The business of football* . UK : Palgrave Macmillian .
- Nettavisen Sportspill. (2019 , Desember 19). *Terminliste: Slik spilles Obos-ligaen 2020*. Hentet fra Nettavisen : <https://www.nettavisen.no/sportspill/tipping/terminliste-slik-spilles-obos-ligaen-2020/s/12-95-3423899008>
- NFF. (u.d.). *NFFs visjon og verdier* . Hentet fra Nore's Fotballforbund : <https://www.fotball.no/fotballens-verdier/nffs-visjon-og-verdier/>
- Norges Fotballforbund . (u.d.). *Eliteserien 2020 Terminliste* . Hentet fra Norges Fotballforbund : <https://www.fotball.no/fotballdata/turnering/terminliste/?fiksId=168990>
- Norges Fotballforbund . (u.d.). *Obos-Ligaen 2020 terminliste* . Hentet fra Norges Fotballforbund : <https://www.fotball.no/fotballdata/turnering/terminliste/?fiksId=169581>
- Norges fotballforbund . (u.d.). *Toppserien 2020 Terminliste* . Hentet fra Norges Fotballforbund : <https://www.fotball.no/fotballdata/turnering/terminliste/?fiksId=169786>
- Norges Fotballforbund . (u.d.). *Turneringsbestemmelser for Toppserien 2020* . Hentet fra Norges Fotballforbund : <https://www.fotball.no/globalassets/regler-og-retningslinjer/turneringsbestemmelser/turneringsbestemmelser-toppserien.pdf>

- Norges Fotballforbund. (2020). *Turneringsbestemmelser Eliteserien 2020* . Hentet fra Norges Fotballforbund : <https://www.fotball.no/globalassets/regler-og-retningslinjer/turneringsbestemmelser/turneringsbestemmelser-eliteserien.pdf>
- Norges Fotballforbund. (u.d.). *Turneringsbestemmelser for Obos-Ligaen 2020*. Hentet fra Norges Fotballforbund: <https://www.fotball.no/globalassets/regler-og-retningslinjer/turneringsbestemmelser/turneringsbestemmelser-obos-ligaen.pdf>
- NRK . (2021, Mars 18). *Får redusert koronakompensasjonen*. Hentet fra NRK : <https://www.nrk.no/sport/far-reduert-koronakompensasjonen-1.15422576>
- NTB Nyheter . (2020, Juli 7). *Har solgt nesten 7000 billetter til en kamp man ikke får se*. Hentet fra Dagsavisen : <https://www.dagsavisen.no/sport/2020/07/07/har-solgt-nesten-7000-billetter-til-en-kamp-man-ikke-far-se/>
- Obos-Ligaen. (2019 , Juni 11). *Om Obos-Ligaen*. Hentet fra Obos-Ligaen: <https://www.obos-ligaen.no/merkevare/om-obos-ligaen>
- Opheim, O., Kvamme, S. M., & Wikan, M. (2020, April 28). *Rosenborg har søkt om millioner fra krisepanne, som eneste Eliteserien-klubb*. Hentet fra Tv2 : <https://www.tv2.no/a/11406573/>
- Pedersen, O. P., & Holm, J. (2020, September 4). *Norges Fotballforbund*. Hentet fra Store Norske Leksikon : https://snl.no/Norges_Fotballforbund
- Reade, J., Singleton, C., & Dolton, P. (2020, November 27). *How is professional football coping with coronavirus* . Hentet fra Economics Observatory : <https://www.economicsobservatory.com/how-professional-football-coping-coronavirus>
- Regjeringen . (2020, Mars 18). *Stor kompensasjonsordning til kultur, frivillighet og idrett*. Hentet fra Regjeringen : <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/stor-kompensasjonsordning-til-kultur-frivillighet-og-idrett/id2693889/>
- Regjeringen . (2020, Mars 24). *Tidslinje: myndighetenes håndtering av koronasituasjonen* . Hentet fra Regjeringen : <https://www.regjeringen.no/no/tema/Koronasituasjonen/tidslinje-koronaviruset/id2692402/>
- Sæteren, T. B. (2021 , Mars 31). *Plan for oppstart av toppfotballen* . Hentet fra Norges Fotballforbund : <https://www.fotball.no/tema/nff-nyheter/2021/plan-for-oppstart-av-toppfotballen/>
- Skatteetaten. (u.å.). *Skattefritak for organisasjoner*. Hentet fra Skatteetaten: <https://www.skatteetaten.no/bedrift-og-organisasjon/rapportering-og-bransjer/bransjer->

- med-egne-regler/frivillige-og-ideelle-organisasjoner/skatt-for/skattefritak-for-organisasjoner/
- Smart, B. (2007). Not plaining around: "Global Capitalism, modern sport and consumer culture. I Global Networks .
- Snare, K. (2017, Oktober 24). *NFF gir kvinnenes seriemester 400.000 kroner. Herrene får 23 millioner.* . Hentet fra NRK : <https://www.nrk.no/sport/nff-gir-kvinnenes-seriemester-400.000-kroner.-herrene-far-23-millioner.-1.13747965>
- Sportsklubben 3050 . (2020). *Hjelp mjøndalen fotball og holde hode over vann i en vanskelig tid.* Hentet fra Spleis : <https://www.spleis.no/project/101164>
- Stabæk Fotball. (2021). *Årsregnskap.* Stabæk Fotball.
- Szymanski, S. (1998, Desember). Why is Manchester United so Successful? Business Startegy Review . Hentet fra Online Libary Wiley : <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.1111/1467-8616.00082>
- Szymanski, S. (2016 , April 11). *Stefan Szymanski on the business of fotball.* Hentet fra Open Learn : https://www.open.edu/openlearn/money-management/management/business-studies/stefan-szymanski-on-the-business-football?utm_source=openlearn&utm_campaign=ol&utm_medium=ebook
- Toppserien . (u.d.). *Om Toppserien* . Hentet fra Toppserien : <https://toppserien.no/om-toppfotball-kvinner/>
- Torjusen, T. (2016 , November 18). *Om norsk toppfotball* . Hentet fra Eliteserien : <https://www.eliteserien.no/norsk-toppfotball/om-norsk-toppfotball>
- Verity, R. e. (2020, Mars 13). *Estimates of the serverity of COVID-19 diseases* . Hentet fra MedRxiv : <https://www.medrxiv.org/content/10.1101/2020.03.09.20033357v1.full>
- Vian, S. (2020, Februar 25). *Alt du trenger og vite om teminlisten og endringer i ligasystemet* . Hentet fra Toppserien : <https://toppserien.no/nyheter/alt-du-trenger-a-vite-om-terminlisten-og-endringene-i-ligasystemet/>
- Waargard, M. S. (2016 , Mai 4). *NRK forlenger medieavtale* . Hentet fra Norges Fotballforbund : <https://www.fotball.no/tema/nff-nyheter/2016/nrk-forlenger-medieavtale>
- Weisæth, L., & Kjeserud, R. (2007). *Ledelse ved kriser - En praktisk veileder.* Oslo: Gyldendal Norsk forlag As.
- Wenzel, M., Stanske, S., & Lieberman. (2020). Strategic responses to crises. *Startegic Management Journal* .

Whannel, G. (2005). *The five rings and the small Screen: Television, sponsorship, and new media in the Olympic movement* . London : Elsevier .

World Health Organization . (2021, April 26). *WHI Coronavirus (COVID-19) Dashboard*.

Hentet fra COVID-19 WHO : <https://covid19.who.int/>

Øgar, S. (2020, Mai 3). *Discovery og Toppfotballen Enige om TV-millioner* . Hentet fra VG :

<https://www.vg.no/sport/football/i/BRaV0E/discovery-og-toppfotballen-enige-om-tv-millioner>

Vedlegg

Vedlegg 1 – Kvalitativt intervjuguide

Formål

Ved intervju ønsker vi å få informasjon fra enkelte klubber om hvordan de har håndtert Covid-19. I tillegg få mer informasjon om hvilke tiltak de har tatt i bruk for å komme seg best mulig gjennom pandemien. Her vil dem som intervjues besvare de spørsmålene som vi har satt opp.

Spørsmål:

- Hvordan har situasjonen vært under korona?
- Hvilken del av økonomien har koronasituasjonen påvirke mest. Og på hvilken måte?
- Hvilke økonomiske poster har dere eventuelt gjort bevisste kutt i?
- Har korona påvirket klubbens struktur? Og på hvilken måte?
- Har dere tatt ansatte ut i permisjon på et tidspunkt?
- Hvilke tiltak har dere satt i bevegelse for å håndtere situasjonen? (i forhold til krisehåndtering)
- Søkte dere om kompensasjon via krisepakker? Hva søkte dere om og eventuelt hva fikk dere innvilget?
- Hvordan ser dere for dere situasjonen etter korona?
- Hvordan har dere budsjettet året 2021? Tatt hensyn til korona

Vedlegg 2 – Klubber med i utregning Eliteserien

Driftsresultat:

- 2018
 - Haugesund, Bodø/Glimt, Brann, Molde, Kristiansund, Vålerenga, Stabæk, Rosenborg, Sarpsborg 08, Odd og Strømsgodset
- 2019
 - Haugesund, Bodø/Glimt, Brann, Molde, Kristiansund, Vålerenga, Stabæk, Rosenborg, Sarpsborg 08, Odd og Strømsgodset
- 2020
 - Bodø/Glimt, Brann, Molde, Vålerenga, Stabæk, Rosenborg og Sarpsborg 08

Årsresultat:

- 2018
 - Haugesund, Bodø/Glimt, Brann, Molde, Kristiansund, Vålerenga, Stabæk, Rosenborg, Sarpsborg 08, Odd og Strømsgodset
- 2019
 - Haugesund, Bodø/Glimt, Brann, Molde, Kristiansund, Vålerenga, Stabæk, Rosenborg, Sarpsborg 08, Odd og Strømsgodset
- 2020
 - Bodø/Glimt, Brann, Molde, Vålerenga, Stabæk, Rosenborg og Sarpsborg 08

Omsetning:

- 2018
 - Haugesund, Bodø/Glimt, Brann, Molde, Kristiansund, Vålerenga, Stabæk, Rosenborg, Sarpsborg 08, Odd og Strømsgodset
- 2019
 - Haugesund, Bodø/Glimt, Brann, Molde, Kristiansund, Vålerenga, Stabæk, Rosenborg, Sarpsborg 08, Odd og Strømsgodset
- 2020
 - Bodø/Glimt, Brann, Molde, Vålerenga, Stabæk, Rosenborg og Sarpsborg 08

Omsetning uten kompensasjon

- 2018
 - Bodø/Glimt, Brann, Molde, Stabæk, Rosenborg og Sarpsborg 08
- 2019
 - Bodø/Glimt, Brann, Molde, Stabæk, Rosenborg og Sarpsborg 08
- 2020
 - Bodø/Glimt, Brann, Molde, Stabæk, Rosenborg og Sarpsborg 08

Kostnader:

- 2018
 - Haugesund, Bodø/Glimt, Brann, Molde, Kristiansund, Vålerenga, Stabæk, Rosenborg, Sarpsborg 08, Odd og Strømsgodset
- 2019
 - Haugesund, Bodø/Glimt, Brann, Molde, Kristiansund, Vålerenga, Stabæk, Rosenborg, Sarpsborg 08, Odd og Strømsgodset
- 2020
 - Bodø/Glimt, Brann, Molde, Vålerenga, Stabæk, Rosenborg og Sarpsborg 08

Egenkapital:

- 2018
 - Haugesund, Bodø/Glimt, Brann, Molde, Kristiansund, Vålerenga, Stabæk, Rosenborg, Sarpsborg 08, Odd og Strømsgodset
- 2019
 - Haugesund, Bodø/Glimt, Brann, Molde, Kristiansund, Vålerenga, Stabæk, Rosenborg, Sarpsborg 08, Odd og Strømsgodset
- 2020
 - Bodø/Glimt, Brann, Molde, Stabæk, Rosenborg og Sarpsborg 08

Likviditetsgrad 1:

- 2018
 - Haugesund, Bodø/Glimt, Brann, Molde, Kristiansund, Vålerenga, Stabæk, Rosenborg, Sarpsborg 08, Odd og Strømsgodset
- 2019
 - Haugesund, Bodø/Glimt, Brann, Molde, Kristiansund, Vålerenga, Stabæk, Rosenborg, Sarpsborg 08, Odd og Strømsgodset
- 2020
 - Bodø/Glimt, Brann, Molde, Stabæk, Rosenborg og Sarpsborg 08

Lønnsomhet:

- 2018
 - Haugesund, Bodø/Glimt, Brann, Molde, Kristiansund, Vålerenga, Stabæk, Rosenborg, Sarpsborg 08, Odd og Strømsgodset
- 2019
 - Haugesund, Bodø/Glimt, Brann, Molde, Kristiansund, Vålerenga, Stabæk, Rosenborg, Sarpsborg 08, Odd og Strømsgodset
- 2020
 - Bodø/Glimt, Brann, Molde, Stabæk, Rosenborg og Sarpsborg 08

Soliditet

- 2018
 - Haugesund, Bodø/Glimt, Brann, Molde, Kristiansund, Vålerenga, Stabæk, Rosenborg, Sarpsborg 08, Odd og Strømsgodset
- 2019
 - Haugesund, Bodø/Glimt, Brann, Molde, Kristiansund, Vålerenga, Stabæk, Rosenborg, Sarpsborg 08, Odd og Strømsgodset
- 2020
 - Bodø/Glimt, Brann, Molde, Stabæk, Rosenborg og Sarpsborg 08

Driftsmargin:

- 2018
 - Haugesund, Bodø/Glimt, Brann, Molde, Kristiansund, Vålerenga, Stabæk, Rosenborg, Sarpsborg 08, Odd og Strømsgodset
- 2019
 - Haugesund, Bodø/Glimt, Brann, Molde, Kristiansund, Vålerenga, Stabæk, Rosenborg, Sarpsborg 08, Odd og Strømsgodset
- 2020
 - Bodø/Glimt, Brann, Molde, Stabæk, Rosenborg og Sarpsborg 08

Lønnskost:

- 2018
 - Haugesund, Bodø/Glimt, Brann, Molde, Kristiansund, Vålerenga, Stabæk, Rosenborg, Sarpsborg 08, Odd og Strømsgodset
- 2019
 - Haugesund, Bodø/Glimt, Brann, Molde, Kristiansund, Vålerenga, Stabæk, Rosenborg, Sarpsborg 08, Odd og Strømsgodset
- 2020
 - Bodø/Glimt, Brann, Molde, Vålerenga, Stabæk, Rosenborg og Sarpsborg 08

Gjeldsgrad:

- 2018
 - Haugesund, Bodø/Glimt, Brann, Molde, Kristiansund, Vålerenga, Stabæk, Rosenborg, Sarpsborg 08, Odd og Strømsgodset
- 2019
 - Haugesund, Bodø/Glimt, Brann, Molde, Kristiansund, Vålerenga, Stabæk, Rosenborg, Sarpsborg 08, Odd og Strømsgodset
- 2020
 - Bodø/Glimt, Brann, Molde, Stabæk, Rosenborg og Sarpsborg 08

Vedlegg 3 – Klubber med i utregning OBOS-ligaen

Driftsresultat:

- 2018
 - Kongsvinger, Lillestrøm, Ullensaker Kisa, Ham-Kam, Jerv, Viking, Ålesund, Tromsø, Start og Sogndal
- 2019
 - Kongsvinger, Lillestrøm, Ullensaker Kisa, Ham-Kam, Jerv, Viking, Ålesund, Tromsø, Start og Sogndal
- 2020
 - Kongsvinger, Lillestrøm, Jerv, Ålesund, Tromsø og Start

Årsresultat:

- 2018
 - Kongsvinger, Lillestrøm, Ullensaker Kisa, Ham-Kam, Jerv, Viking, Ålesund, Tromsø, Start og Sogndal
- 2019
 - Kongsvinger, Lillestrøm, Ullensaker Kisa, Ham-Kam, Jerv, Viking, Ålesund, Tromsø, Start og Sogndal
- 2020
 - Kongsvinger, Lillestrøm, Jerv, Ålesund, Tromsø og Start

Omsetning:

- 2018
 - Kongsvinger, Lillestrøm, Ullensaker Kisa, Ham-Kam, Jerv, Viking, Ålesund, Tromsø, Start og Sogndal
- 2019
 - Kongsvinger, Lillestrøm, Ullensaker Kisa, Ham-Kam, Jerv, Viking, Ålesund, Tromsø, Start og Sogndal
- 2020
 - Kongsvinger, Lillestrøm, Jerv, Ålesund, Tromsø og Start

Omsetning uten kompensasjon:

- 2018
 - Kongsvinger, Lillestrøm Jerv, Ålesund, Tromsø og Start
- 2019
 - Kongsvinger, Lillestrøm Jerv, Ålesund, Tromsø og Start
- 2020
 - Kongsvinger, Lillestrøm Jerv, Ålesund, Tromsø og Start

Kostnader:

- 2018
 - Kongsvinger, Lillestrøm, Ullensaker Kisa, Ham-Kam, Jerv, Viking, Ålesund, Tromsø, Start og Sogndal
- 2019
 - Kongsvinger, Lillestrøm, Ullensaker Kisa, Ham-Kam, Jerv, Viking, Ålesund, Tromsø, Start og Sogndal
- 2020
 - Kongsvinger, Lillestrøm Jerv, Ålesund, Tromsø og Start

Egenkapital:

- 2018
 - Kongsvinger, Lillestrøm, Ullensaker Kisa, Ham-Kam, Jerv, Viking, Ålesund, Tromsø, Start og Sogndal
- 2019
 - Kongsvinger, Lillestrøm, Ullensaker Kisa, Ham-Kam, Jerv, Viking, Ålesund, Tromsø, Start og Sogndal
- 2020
 - Kongsvinger, Lillestrøm Jerv, Ålesund, Tromsø og Start

Likviditetsgrad 1:

- 2018
 - Kongsvinger, Lillestrøm, Ullensaker Kisa, Ham-Kam, Jerv, Viking, Ålesund, Tromsø, Start og Sogndal
- 2019
 - Kongsvinger, Lillestrøm, Ullensaker Kisa, Ham-Kam, Jerv, Viking, Ålesund, Tromsø, Start og Sogndal
 -
- 2020
 - Kongsvinger, Lillestrøm Jerv, Ålesund, Tromsø og Start

Lønnsomhet:

- 2018
 - Kongsvinger, Lillestrøm, Ullensaker Kisa, Ham-Kam, Jerv, Viking, Ålesund, Tromsø, Start og Sogndal
- 2019
 - Kongsvinger, Lillestrøm, Ullensaker Kisa, Ham-Kam, Jerv, Viking, Ålesund, Tromsø, Start og Sogndal
- 2020
 - Kongsvinger, Lillestrøm Jerv, Ålesund, Tromsø og Start

Soliditet:

- 2018
 - Kongsvinger, Lillestrøm, Ullensaker Kisa, Ham-Kam, Jerv, Viking, Ålesund, Tromsø, Start og Sogndal
- 2019
 - Kongsvinger, Lillestrøm, Ullensaker Kisa, Ham-Kam, Jerv, Viking, Ålesund, Tromsø, Start og Sogndal
- 2020
 - Kongsvinger, Lillestrøm Jerv, Ålesund, Tromsø og Start

Driftsmargin:

- 2018
 - Kongsvinger, Lillestrøm, Ullensaker Kisa, Ham-Kam, Jerv, Viking, Ålesund, Tromsø, Start og Sogndal
- 2019
 - Kongsvinger, Lillestrøm, Ullensaker Kisa, Ham-Kam, Jerv, Viking, Ålesund, Tromsø, Start og Sogndal
- 2020
 - Kongsvinger, Lillestrøm Jerv, Ålesund, Tromsø og Start

Lønnskost:

- 2018
 - Lillestrøm, Jerv, Ålesund, Tromsø, Start, Ham-Kam og viking
- 2019
 - Kongsvinger, Lillestrøm, Jerv, Ålesund, Tromsø, Start, Ham-Kam og viking
- 2020
 - Kongsvinger, Lillestrøm, Jerv, Ålesund, Tromsø og start

Gjeldsgrad:

- 2018
 - Kongsvinger, Lillestrøm, Ullensaker Kisa, Ham-Kam, Jerv, Viking, Ålesund, Tromsø, Start og Sogndal
- 2019
 - Kongsvinger, Lillestrøm, Ullensaker Kisa, Ham-Kam, Jerv, Viking, Ålesund, Tromsø, Start og Sogndal
- 2020
 - Kongsvinger, Lillestrøm Jerv, Ålesund, Tromsø og Start

Vedlegg 4 – Klubber med i utregning Toppserien

Driftsresultat:

- 2018
 - Sandviken, Avaldsnes, Vålerenga, Arna-Bjørnar og Klepp
- 2019
 - Sandviken, Avaldsnes, Vålerenga, Arna-Bjørnar og Klepp
- 2020
 - Arna-Bjørnar og Klepp

Årsresultat:

- 2018
 - Sandviken, Avaldsnes, Vålerenga, Arna-Bjørnar og Klepp
- 2019
 - Sandviken, Avaldsnes, Vålerenga, Arna-Bjørnar og Klepp
- 2020
 - Arna-Bjørnar og Klepp

Omsetning:

- 2018
 - Sandviken, Avaldsnes, Vålerenga, Arna-Bjørnar og Klepp
- 2019
 - Sandviken, Avaldsnes, Vålerenga, Arna-Bjørnar og Klepp
- 2020
 - Arna-Bjørnar og Klepp

Omsetning uten kompensasjon

- 2018
 - Arna-Bjørnar og Klepp
- 2019
 - Arna-Bjørnar og Klepp
- 2020
 - Arna-Bjørnar og Klepp

Kostnader

- 2018
 - Sandviken, Avaldsnes, Vålerenga, Arna-Bjørnar og Klepp
- 2019
 - Sandviken, Avaldsnes, Vålerenga, Arna-Bjørnar og Klepp
- 2020
 - Arna-Bjørnar og Klepp

Likviditetsgrad 1:

- 2018
 - Sandviken, Avaldsnes, Vålerenga, Arna-Bjørnar og Klepp
- 2019
 - Sandviken, Avaldsnes, Vålerenga, Arna-Bjørnar og Klepp
- 2020
 - Arna-Bjørnar og Klepp

Lønnsomhet:

- 2018
 - Sandviken, Avaldsnes, Vålerenga, Arna-Bjørnar og Klepp
- 2019
 - Sandviken, Avaldsnes, Vålerenga, Arna-Bjørnar og Klepp
- 2020
 - Arna-Bjørnar og Klepp

Soliditet:

- 2018
 - Sandviken, Avaldsnes, Vålerenga, Arna-Bjørnar og Klepp
- 2019
 - Sandviken, Avaldsnes, Vålerenga, Arna-Bjørnar og Klepp
- 2020
 - Arna-Bjørnar og Klepp

Driftsmargin:

- 2018
 - Sandviken, Avaldsnes, Vålerenga, Arna-Bjørnar og Klepp
- 2019
 - Sandviken, Avaldsnes, Vålerenga, Arna-Bjørnar og Klepp
- 2020
 - Arna-Bjørnar og Klepp

Lønnskost:

- 2018
 - Sandviken, Avaldsnes, Vålerenga, Arna-Bjørnar og Klepp
- 2019
 - Sandviken, Avaldsnes, Vålerenga, Arna-Bjørnar og Klepp
- 2020
 - Arna-Bjørnar og Klepp

Gjeldsgrad:

- 2018
 - Sandviken, Avaldsnes, Vålerenga, Arna-Bjørnar og Klepp
- 2019
 - Sandviken, Avaldsnes, Vålerenga, Arna-Bjørnar og Klepp
- 2020
 - Arna-Bjørnar og Klepp